

Aspectes sanitaris dels arxius parroquials de la Vall del Tenes (Baronia de Montbui) durant els segles XVII i XVIII

Miguel Heimann Cella

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized neither its spreading and availability from a site foreign to the TDX service. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service is not authorized (framing). This rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

Títol :

ASPECTES SANITARIS DELS ARXIUS PARROQUIALS DE LA
VALL DEL TENES (BARONIA DE MONTBUI) DURANT ELS
SEGLES XVII I XVIII.

Tesi Doctoral de: MIQUEL HEIMANN CELLA

Universitat de Barcelona

Divisió de Ciències de la Salut.

Facultat de Medicina.

Departament de Salut Pública i Legislació Sanitària.

Unitat de : Història de la Medicina.

Director : Dr. Josep M. Calbet i Camarasa.

Tutor : Dr. Manel Gené i Badia.

BARCELONA 1994

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

SANT GENIS DE L'AMETLLA.

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)

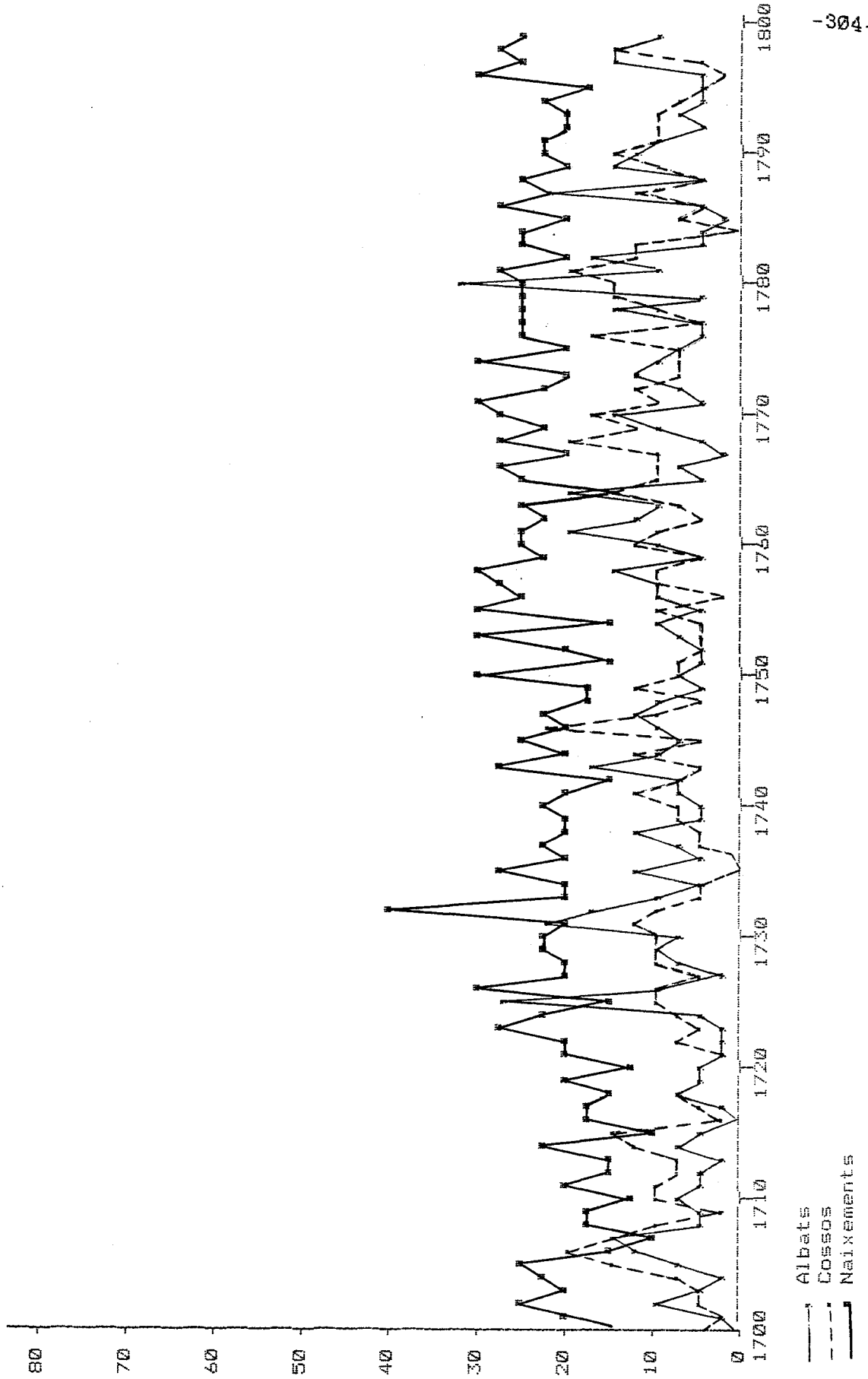
Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

Mortalitat		1700	1701	1702	15	1703	10	1704	11	1705	22	1706	32	1707	28	1708	15	1709	7
1700	5	1701	5	1702	15	1703	10	1704	11	1705	22	1706	32	1707	28	1708	15	1709	7
1710	16	1711	16	1712	11	1713	11	1714	20	1715	21	1716	2	1717	8	1718	15	1719	10
1720	9	1721	5	1722	10	1723	7	1724	14	1725	38	1726	20	1727	7	1728	16	1729	18
1730	17	1731	34	1732	27	1733	17	1734	8	1735	12	1736	6	1737	14	1738	16	1739	14
1740	12	1741	20	1742	15	1743	23	1744	23	1745	12	1746	32	1747	24	1748	14	1749	16
1750	16	1751	14	1752	11	1753	11	1754	16	1755	15	1756	13	1757	19	1758	25	1759	8
1760	21	1761	30	1762	16	1763	18	1764	35	1765	16	1766	18	1767	14	1768	26	1769	22
1770	32	1771	14	1772	19	1773	19	1774	18	1775	15	1776	24	1777	12	1778	25	1779	20
1780	48	1781	29	1782	29	1783	18	1784	6	1785	9	1786	10	1787	36	1788	11	1789	24
1790	28	1791	19	1792	14	1793	16	1794	13	1795	10	1796	8	1797	20	1798	30	1799	20

Matrimonis		1700	1701	1702	1	1703	5	1704	4	1705	1	1706	1	1707	3	1708	3	1709	5
1700	4	1701	4	1702	1	1703	5	1704	4	1705	1	1706	1	1707	3	1708	3	1709	5
1710	5	1711	3	1712	6	1713	5	1714	1	1715	12	1716	3	1717	3	1718	5	1719	0
1720	5	1721	4	1722	5	1723	12	1724	2	1725	2	1726	6	1727	6	1728	4	1729	7
1730	4	1731	3	1732	10	1733	8	1734	10	1735	5	1736	3	1737	2	1738	4	1739	4
1740	4	1741	4	1742	5	1743	6	1744	12	1745	3	1746	8	1747	2	1748	6	1749	4
1750	3	1751	8	1752	6	1753	5	1754	2	1755	8	1756	5	1757	4	1758	6	1759	4
1760	3	1761	7	1762	6	1763	2	1764	3	1765	3	1766	6	1767	1	1768	5	1769	4
1770	3	1771	7	1772	5	1773	9	1774	2	1775	1	1776	5	1777	7	1778	4	1779	5
1780	9	1781	3	1782	7	1783	4	1784	5	1785	4	1786	4	1787	4	1788	4	1789	5
1790	3	1791	5	1792	6	1793	2	1794	6	1795	3	1796	4	1797	8	1798	5	1799	4

Naixements		1700	1701	1702	24	1703	21	1704	23	1705	25	1706	16	1707	10	1708	18	1709	17
1700	16	1701	19	1702	24	1703	21	1704	23	1705	25	1706	16	1707	10	1708	18	1709	17
1710	13	1711	19	1712	14	1713	14	1714	23	1715	11	1716	18	1717	18	1718	14	1719	21
1720	13	1721	20	1722	21	1723	27	1724	22	1725	16	1726	31	1727	21	1728	20	1729	22
1730	23	1731	21	1732	39	1733	20	1734	20	1735	27	1736	21	1737	22	1738	21	1739	21
1740	22	1741	21	1742	16	1743	27	1744	20	1745	25	1746	19	1747	23	1748	17	1749	18
1750	29	1751	16	1752	20	1753	30	1754	15	1755	31	1756	24	1757	27	1758	31	1759	23
1760	24	1761	24	1762	23	1763	26	1764	16	1765	25	1766	27	1767	20	1768	28	1769	22
1770	27	1771	31	1772	23	1773	19	1774	29	1775	21	1776	25	1777	24	1778	26	1779	25
1780	25	1781	27	1782	19	1783	24	1784	26	1785	19	1786	27	1787	22	1788	25	1789	19
1790	22	1791	22	1792	19	1793	19	1794	23	1795	17	1796	29	1797	26	1798	27	1799	24

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de morts, per anys, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)

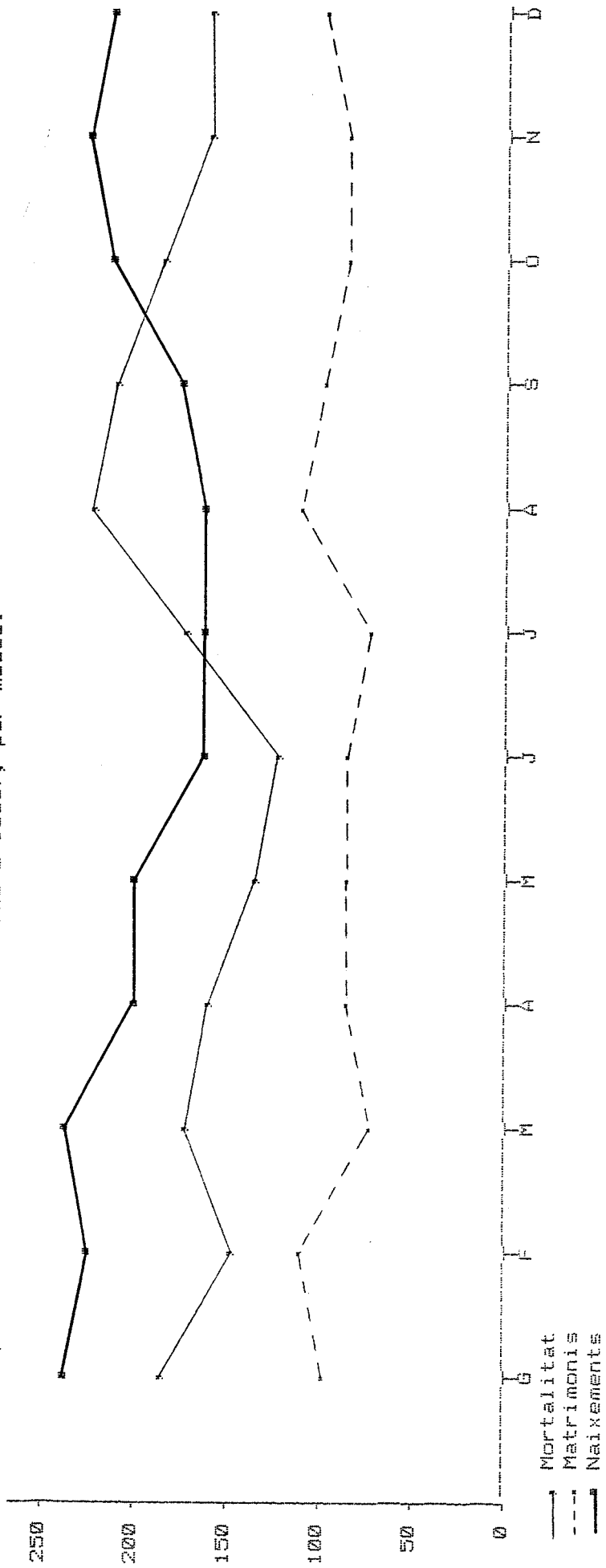
Nombre de morts, per anys, (cossos i albat, de 1700 a 1800) i nombre de naixements (de 1700 a 1800).

Albat																			
1700	1	1701	3	1702	10	1703	6	1704	3	1705	7	1706	13	1707	14	1708	6	1709	4
1710	7	1711	6	1712	4	1713	3	1714	8	1715	6	1716	0	1717	3	1718	7	1719	6
1720	5	1721	2	1722	3	1723	3	1724	6	1725	28	1726	10	1727	3	1728	7	1729	9
1730	8	1731	22	1732	18	1733	11	1734	4	1735	12	1736	5	1737	8	1738	12	1739	6
1740	4	1741	7	1742	8	1743	18	1744	11	1745	8	1746	10	1747	13	1748	10	1749	4
1750	8	1751	6	1752	5	1753	7	1754	10	1755	6	1756	10	1757	9	1758	16	1759	4
1760	9	1761	20	1762	12	1763	10	1764	19	1765	6	1766	7	1767	3	1768	6	1769	9
1770	15	1771	4	1772	7	1773	12	1774	11	1775	7	1776	6	1777	6	1778	15	1779	6
1780	32	1781	10	1782	17	1783	6	1784	5	1785	2	1786	4	1787	23	1788	6	1789	14
1790	12	1791	9	1792	5	1793	7	1794	5	1795	4	1796	5	1797	14	1798	16	1799	10

Cossos																			
1700	4	1701	2	1702	5	1703	4	1704	8	1705	15	1706	19	1707	14	1708	9	1709	3
1710	9	1711	10	1712	7	1713	8	1714	12	1715	15	1716	2	1717	5	1718	8	1719	4
1720	4	1721	3	1722	7	1723	4	1724	8	1725	10	1726	10	1727	4	1728	9	1729	9
1730	9	1731	12	1732	9	1733	6	1734	4	1735	0	1736	1	1737	6	1738	4	1739	8
1740	8	1741	13	1742	7	1743	5	1744	12	1745	4	1746	22	1747	11	1748	4	1749	12
1750	8	1751	8	1752	6	1753	4	1754	6	1755	9	1756	3	1757	10	1758	9	1759	4
1760	12	1761	10	1762	4	1763	8	1764	16	1765	10	1766	11	1767	11	1768	20	1769	13
1770	17	1771	10	1772	12	1773	7	1774	7	1775	8	1776	18	1777	6	1778	10	1779	14
1780	16	1781	19	1782	12	1783	12	1784	1	1785	7	1786	6	1787	13	1788	5	1789	10
1790	16	1791	10	1792	9	1793	9	1794	8	1795	6	1796	3	1797	6	1798	14	1799	10

Naixements																			
1700	16	1701	19	1702	24	1703	21	1704	23	1705	25	1706	16	1707	10	1708	18	1709	17
1710	13	1711	19	1712	14	1713	17	1714	23	1715	11	1716	18	1717	18	1718	14	1719	21
1720	13	1721	20	1722	21	1723	27	1724	22	1725	16	1726	31	1727	21	1728	20	1729	22
1730	23	1731	21	1732	39	1733	20	1734	20	1735	27	1736	21	1737	22	1738	21	1739	21
1740	22	1741	21	1742	16	1743	27	1744	20	1745	25	1746	19	1747	23	1748	17	1749	18
1750	29	1751	16	1752	20	1753	30	1754	15	1755	31	1756	24	1757	27	1758	31	1759	23
1760	24	1761	24	1762	23	1763	26	1764	16	1765	25	1766	27	1767	20	1768	28	1769	22
1770	27	1771	31	1772	23	1773	19	1774	29	1775	21	1776	25	1777	24	1778	26	1779	25
1780	25	1781	27	1782	19	1783	24	1784	26	1785	19	1786	27	1787	22	1788	25	1789	19
1790	22	1791	22	1792	19	1793	19	1794	23	1795	17	1796	29	1797	26	1798	27	1799	24

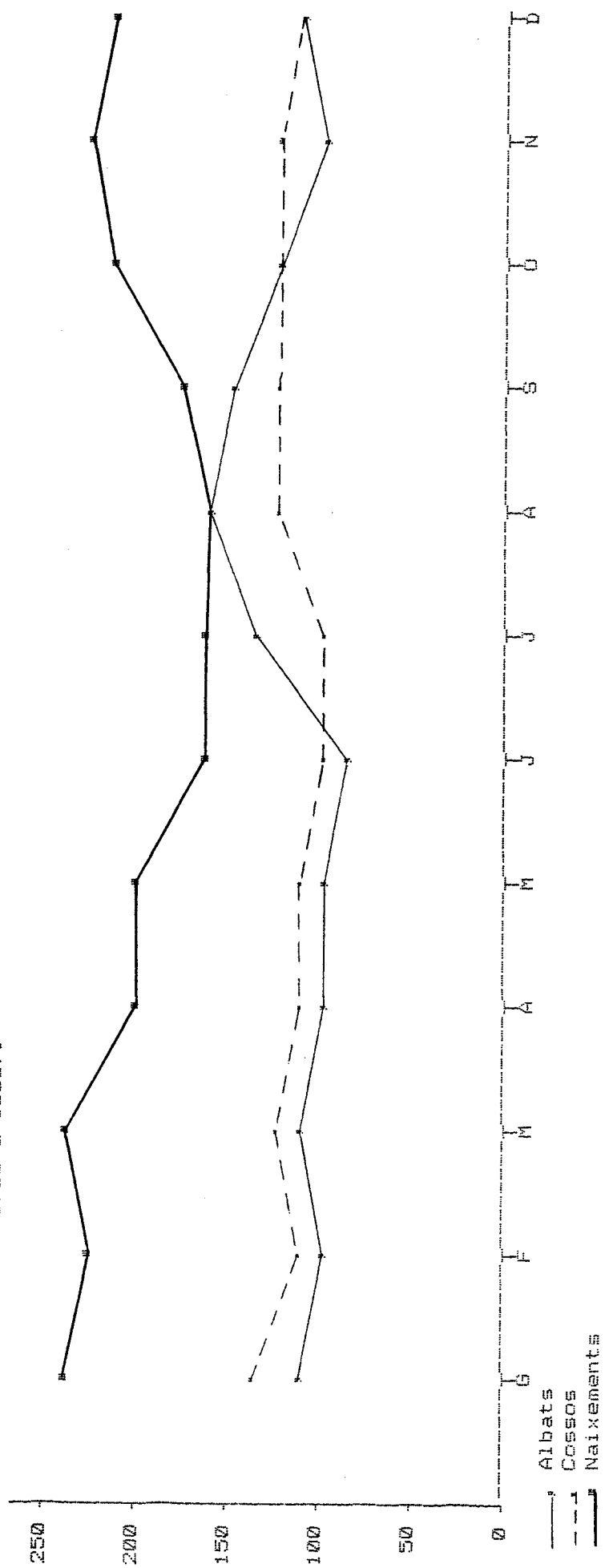
LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	168	118	147	129	101	84	150	212	202	167	135	136	1749
Matrimonis	54	63	17	33	32	34	25	62	42	33	30	47	472
Naixements	231	221	237	178	182	127	137	141	157	194	217	197	2219

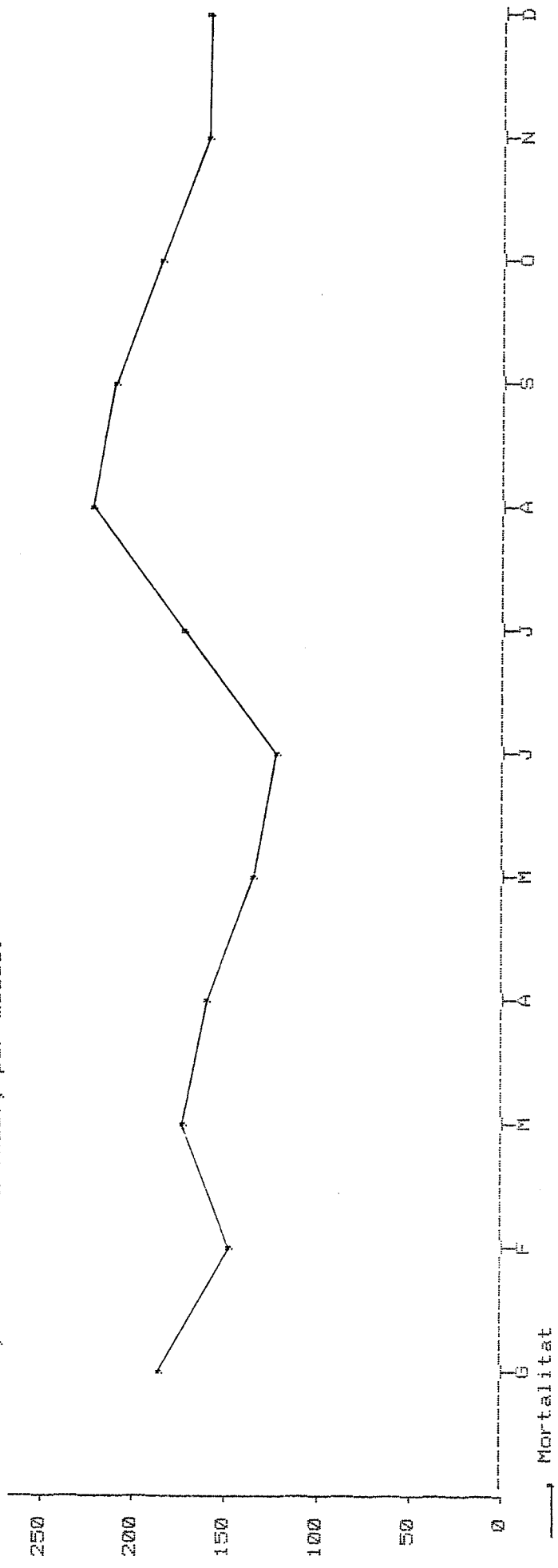
LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
Nombre de morts, per mesos, (cossos i albat, de 1700 a 1800) i
nombre de naixements (de 1700 a 1800).

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de morts, per mesos, (cossos i albat, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Albat	62	53	69	55	42	38	93	132	121	88	54	64	871
. Cossos	106	65	78	74	59	46	57	80	81	79	81	72	878
Naixements	231	221	237	178	182	127	137	141	157	194	217	197	2219

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

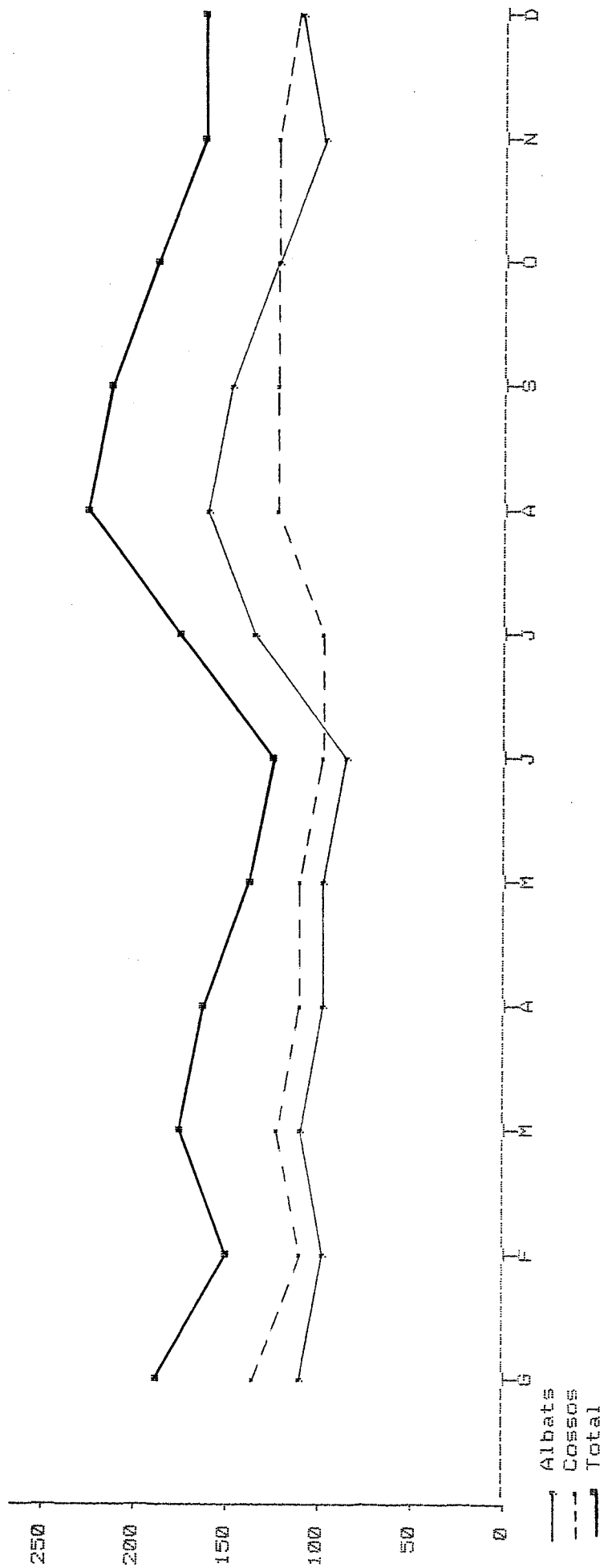
— Mortalitat

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	168	118	147	129	101	84	150	212	202	167	135	136	1749
	9.61	6.75	8.40	7.38	5.77	4.80	8.58	12.12	11.55	9.55	7.72	7.78	

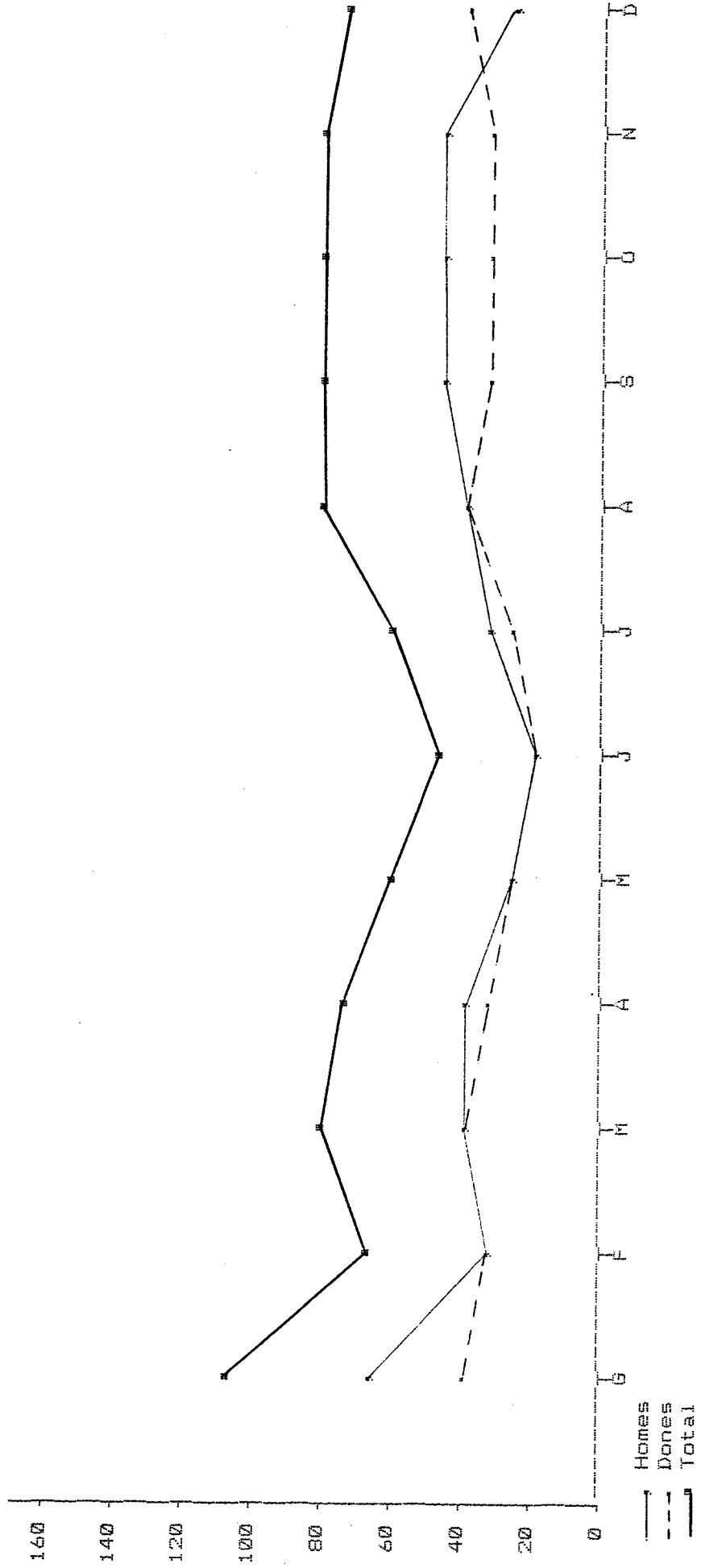
LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albats, cossos i total.

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albat, cossos i total.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	deseemb.	Total
. Albat	62	53	69	55	42	38	93	132	121	88	54	64	871
. Cossos	106	65	78	74	59	46	57	80	81	79	81	72	878
■ Total	168	118	147	129	101	84	150	212	202	167	135	136	1749

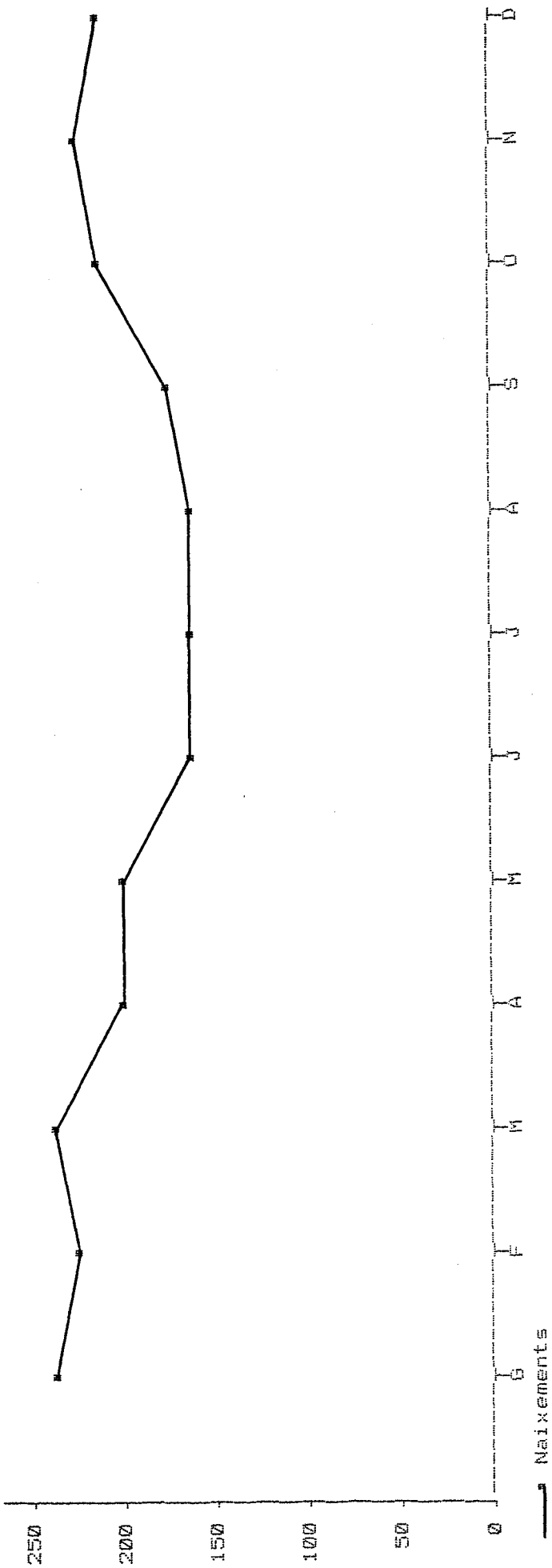
LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

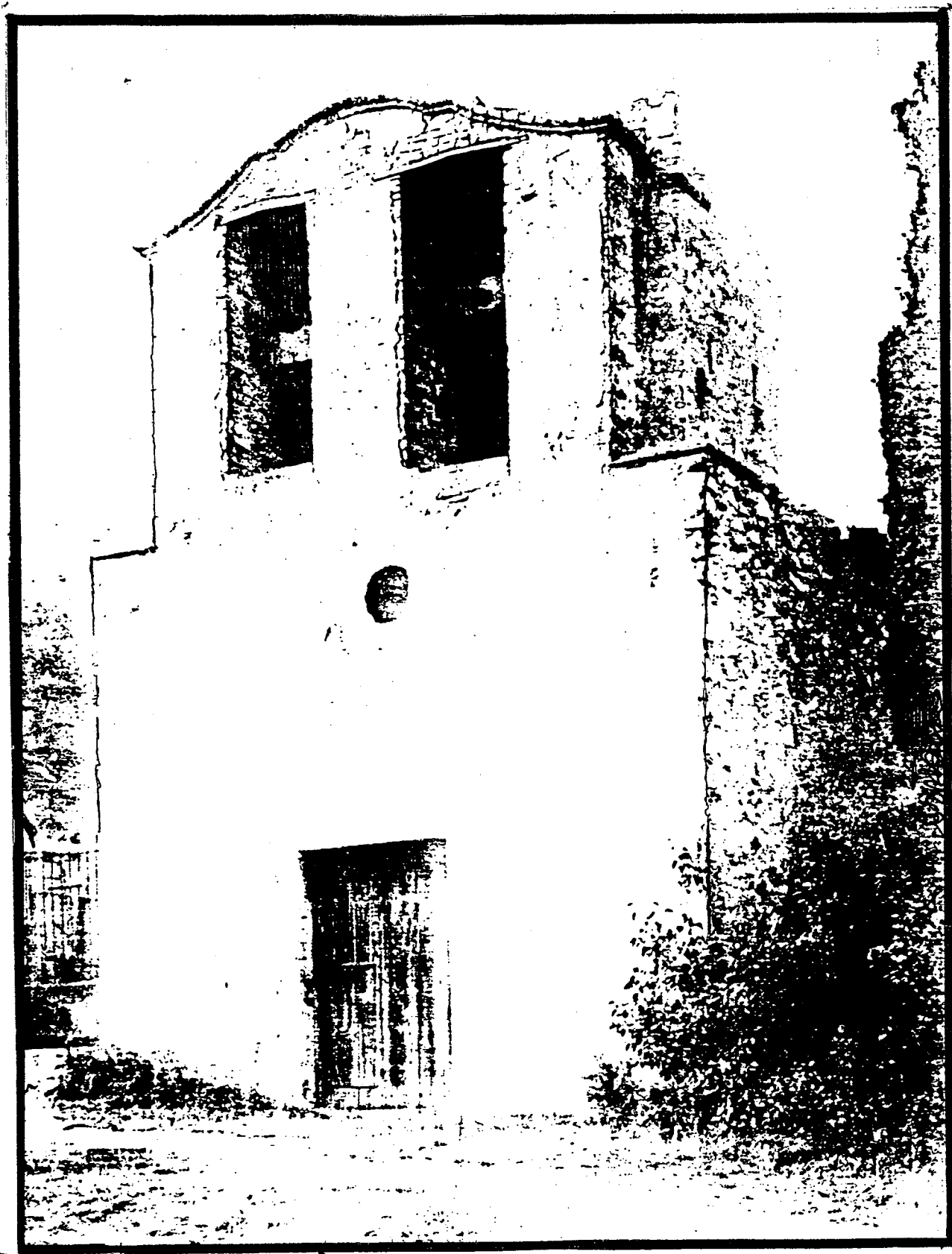
	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
· Homes	67	31	39	42	30	23	33	40	49	45	45	29	473
· Dones	39	34	39	32	29	23	24	40	32	34	36	43	405
■ Total	106	65	78	74	59	46	57	80	81	79	81	72	878

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

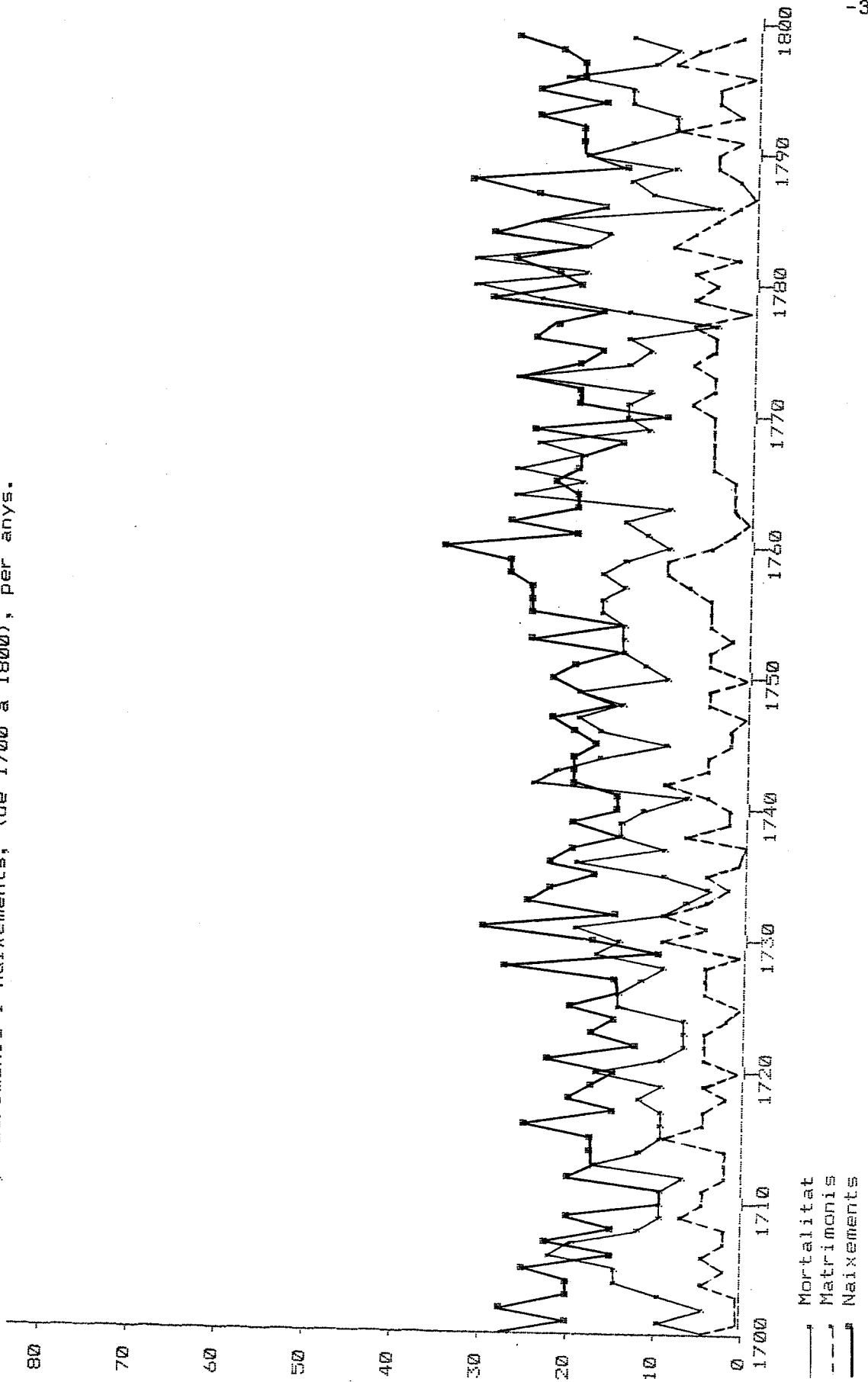
	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Naixements	231	221	237	178	182	127	137	141	157	194	217	197	2219
	10.41	9.95	10.68	8.02	8.20	5.72	6.17	6.35	7.08	8.74	9.78	8.88	

BIGUES; ERMITA (NOVA) DE SANT MATHEU DE MONTBUI.

BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

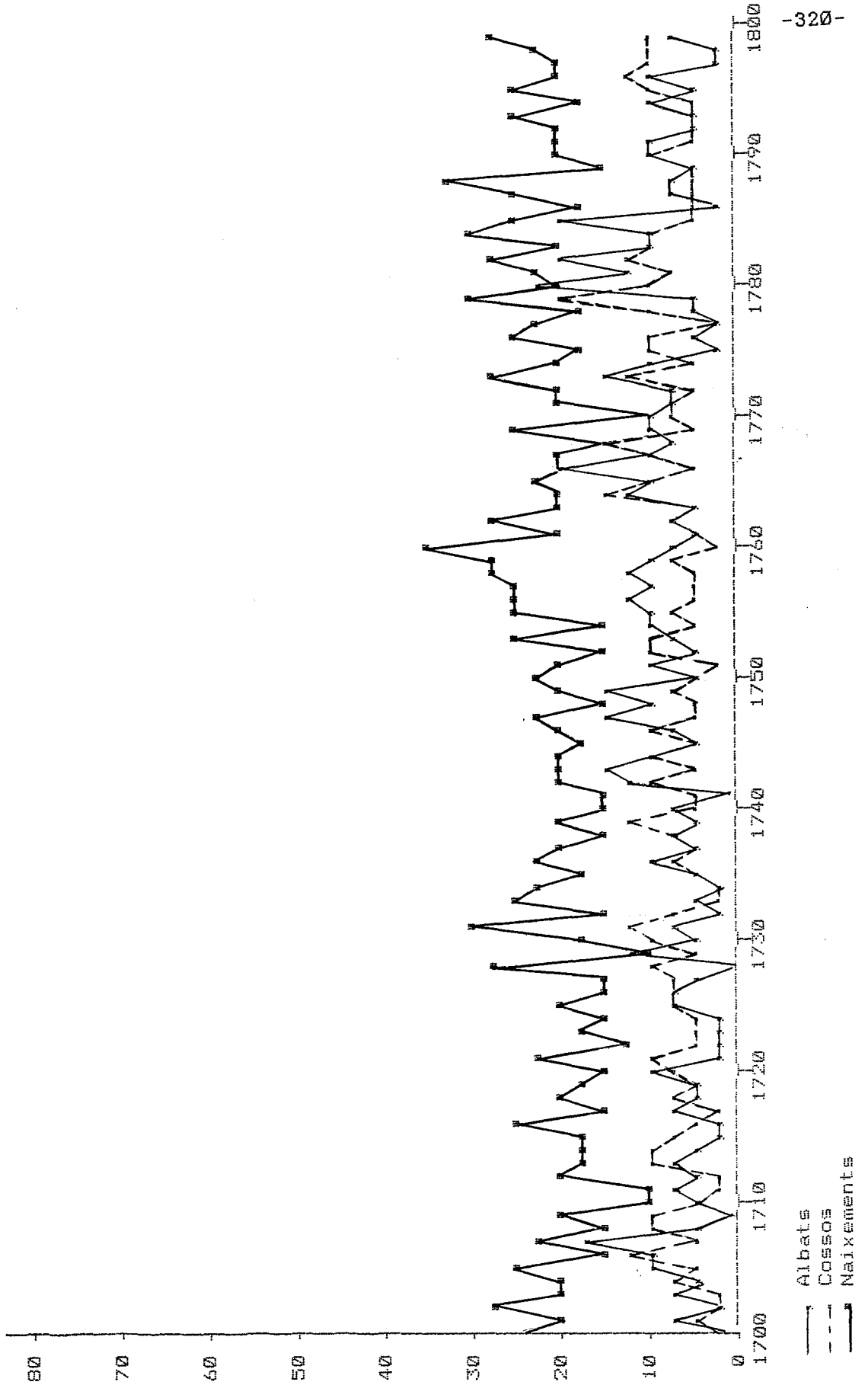
BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

Mortalitat		1700	1701	1702	6	1703	11	1704	14	1705	14	1706	22	1707	21	1708	13	1709	10
7	1701	11	1702	6	1703	11	1704	14	1705	14	1706	22	1707	21	1708	13	1709	10	
10	1711	10	1712	7	1713	17	1714	13	1715	10	1716	9	1717	10	1718	12	1719	10	
18	1721	11	1722	7	1723	8	1724	7	1725	15	1726	16	1727	12	1728	9	1729	17	
14	1731	20	1732	11	1733	8	1734	6	1735	9	1736	19	1737	11	1738	14	1739	16	
13	1741	7	1742	24	1743	22	1744	18	1745	10	1746	18	1747	21	1748	15	1749	21	
10	1751	12	1752	14	1753	16	1754	15	1755	17	1756	17	1757	14	1758	18	1759	16	
10	1761	12	1762	16	1763	11	1764	28	1765	19	1766	27	1767	20	1768	24	1769	13	
16	1771	14	1772	12	1773	27	1774	15	1775	12	1776	15	1777	5	1778	14	1779	26	
33	1781	19	1782	32	1783	21	1784	18	1785	26	1786	6	1787	13	1788	14	1789	11	
19	1791	15	1792	10	1793	11	1794	16	1795	16	1796	22	1797	12	1798	11	1799	16	

Matrimonis		1700	1701	1702	1	1703	1	1704	5	1705	3	1706	5	1707	3	1708	3	1709	7
7	1701	1	1702	1	1703	1	1704	5	1705	3	1706	5	1707	3	1708	3	1709	7	
4	1711	5	1712	3	1713	2	1714	3	1715	9	1716	5	1717	4	1718	3	1719	6	
1	1721	4	1722	4	1723	4	1724	2	1725	1	1726	6	1727	6	1728	4	1729	1	
9	1731	5	1732	11	1733	5	1734	2	1735	4	1736	1	1737	0	1738	7	1739	3	
3	1741	4	1742	11	1743	6	1744	4	1745	2	1746	3	1747	1	1748	4	1749	4	
1	1751	5	1752	5	1753	2	1754	6	1755	5	1756	6	1757	7	1758	9	1759	11	
6	1761	3	1762	1	1763	3	1764	3	1765	3	1766	6	1767	4	1768	5	1769	5	
5	1771	8	1772	5	1773	5	1774	8	1775	6	1776	6	1777	7	1778	1	1779	8	
5	1781	7	1782	3	1783	9	1784	7	1785	5	1786	2	1787	1	1788	3	1789	5	
6	1791	3	1792	9	1793	2	1794	6	1795	6	1796	1	1797	11	1798	7	1799	2	

Naixements		1700	1701	21	1702	28	1703	21	1704	20	1705	24	1706	16	1707	22	1708	15	1709	21
27	1701	21	1702	28	1703	21	1704	20	1705	24	1706	16	1707	22	1708	15	1709	21		
11	1711	11	1712	19	1713	18	1714	17	1715	18	1716	26	1717	15	1718	21	1719	18		
14	1721	23	1722	12	1723	18	1724	15	1725	19	1726	15	1727	16	1728	27	1729	10		
17	1731	30	1732	16	1733	26	1734	22	1735	17	1736	22	1737	20	1738	16	1739	19		
14	1741	14	1742	20	1743	21	1744	20	1745	17	1746	19	1747	23	1748	16	1749	21		
22	1751	19	1752	15	1753	25	1754	15	1755	25	1756	24	1757	24	1758	28	1759	27		
36	1761	20	1762	27	1763	21	1764	20	1765	23	1766	19	1767	19	1768	16	1769	25		
11	1771	19	1772	20	1773	27	1774	20	1775	18	1776	25	1777	22	1778	17	1779	29		
20	1781	22	1782	28	1783	20	1784	30	1785	26	1786	18	1787	26	1788	33	1789	16		
21	1791	21	1792	19	1793	25	1794	18	1795	26	1796	20	1797	19	1798	23	1799	28		

BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, per anys, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

BIGUES (SANT PERE)

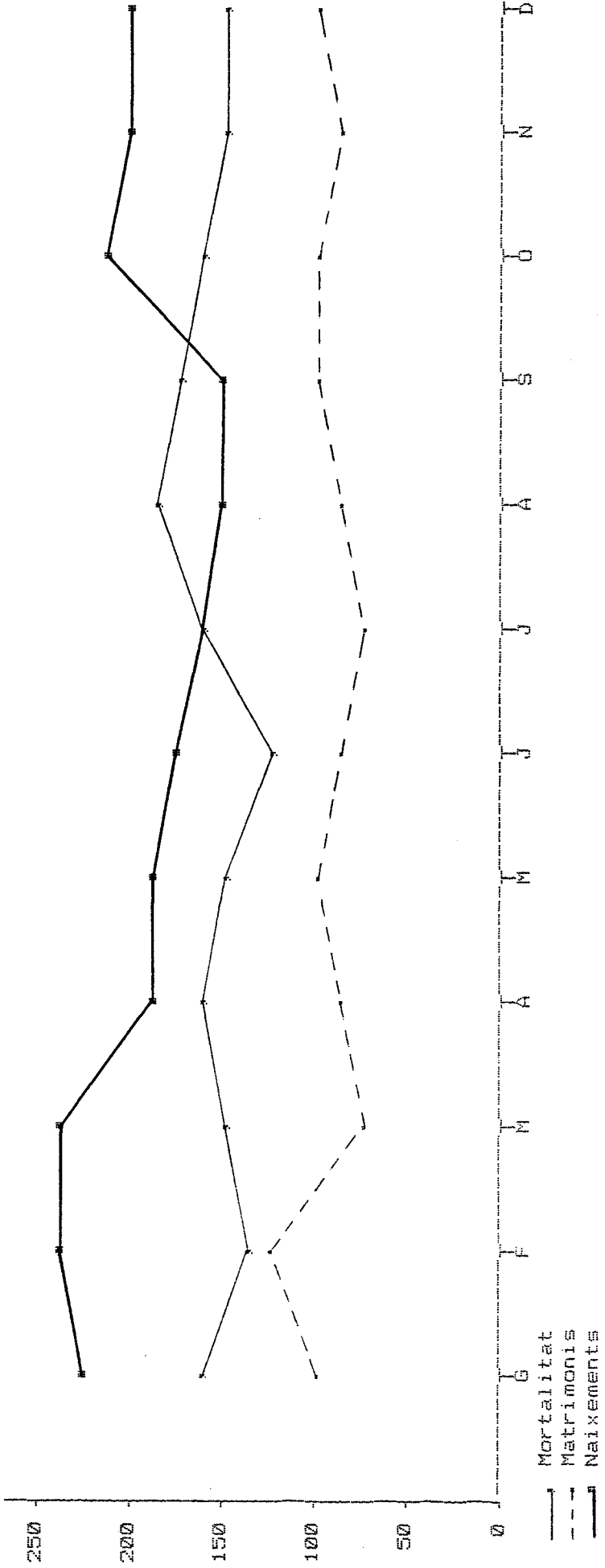
Nombre de morts, per anys, (cossos i albat, de 1700 a 1800) i nombre de naixements (de 1700 a 1800).

Albat		1700		1701		1702		1703		1704		1705		1706		1707		1708		1709		1710	
1700	4	1701	7	1702	3	1703	8	1704	6	1705	9	1706	10	1707	17	1708	4	1709	1	1710	4	1711	4
1710	4	1711	8	1712	4	1713	8	1714	4	1715	2	1716	3	1717	7	1718	5	1719	4	1720	11	1721	12
1720	11	1721	2	1722	3	1723	3	1724	2	1725	7	1726	8	1727	5	1728	0	1729	12	1730	5	1731	4
1730	5	1731	8	1732	3	1733	5	1734	3	1735	4	1736	11	1737	6	1738	7	1739	4	1740	8	1741	14
1740	8	1741	1	1742	13	1743	16	1744	9	1745	6	1746	7	1747	15	1748	9	1749	14	1750	5	1751	9
1750	5	1751	9	1752	4	1753	7	1754	9	1755	10	1756	13	1757	9	1758	13	1759	9	1760	7	1761	9
1760	7	1761	6	1762	8	1763	5	1764	12	1765	9	1766	21	1767	9	1768	8	1769	9	1770	9	1771	5
1770	9	1771	7	1772	7	1773	15	1774	11	1775	3	1776	6	1777	3	1778	4	1779	5	1780	23	1781	5
1780	23	1781	12	1782	19	1783	10	1784	9	1785	21	1786	2	1787	7	1788	8	1789	5	1790	10	1791	7
1790	10	1791	9	1792	4	1793	6	1794	10	1795	6	1796	10	1797	3	1798	2	1799	7				

Cossos		1700		1701		1702		1703		1704		1705		1706		1707		1708		1709		1710	
1700	3	1701	4	1702	3	1703	3	1704	8	1705	5	1706	12	1707	4	1708	9	1709	9	1710	6	1711	9
1710	6	1711	2	1712	3	1713	9	1714	9	1715	8	1716	6	1717	3	1718	7	1719	6	1720	7	1721	5
1720	7	1721	9	1722	4	1723	5	1724	5	1725	8	1726	8	1727	7	1728	9	1729	5	1730	9	1731	12
1730	9	1731	12	1732	8	1733	3	1734	3	1735	5	1736	8	1737	5	1738	7	1739	12	1740	5	1741	7
1740	5	1741	6	1742	11	1743	6	1744	9	1745	4	1746	11	1747	6	1748	6	1749	7	1750	5	1751	7
1750	5	1751	3	1752	10	1753	9	1754	6	1755	7	1756	4	1757	5	1758	5	1759	7	1760	3	1761	4
1760	3	1761	6	1762	8	1763	6	1764	16	1765	10	1766	6	1767	11	1768	16	1769	4	1770	7	1771	7
1770	7	1771	7	1772	5	1773	12	1774	4	1775	9	1776	9	1777	2	1778	10	1779	21	1780	10	1781	21
1780	10	1781	7	1782	13	1783	11	1784	9	1785	5	1786	4	1787	6	1788	6	1789	6	1790	9	1791	9
1790	9	1791	6	1792	6	1793	5	1794	6	1795	10	1796	12	1797	9	1798	9	1799	9				

Naixements		1700		1701		1702		1703		1704		1705		1706		1707		1708		1709		1710	
1700	27	1701	21	1702	28	1703	21	1704	20	1705	24	1706	16	1707	22	1708	15	1709	21	1710	18	1711	21
1710	11	1711	11	1712	19	1713	18	1714	17	1715	18	1716	26	1717	15	1718	21	1719	18	1720	14	1721	10
1720	14	1721	23	1722	12	1723	18	1724	15	1725	19	1726	15	1727	16	1728	27	1729	10	1730	17	1731	19
1730	17	1731	30	1732	16	1733	26	1734	22	1735	17	1736	22	1737	20	1738	16	1739	19	1740	14	1741	21
1740	14	1741	14	1742	20	1743	21	1744	20	1745	17	1746	19	1747	23	1748	16	1749	21	1750	22	1751	27
1750	22	1751	19	1752	15	1753	25	1754	15	1755	25	1756	24	1757	24	1758	28	1759	27	1760	36	1761	25
1760	36	1761	20	1762	27	1763	21	1764	20	1765	23	1766	19	1767	19	1768	16	1769	25	1770	11	1771	29
1770	11	1771	19	1772	20	1773	27	1774	20	1775	18	1776	25	1777	22	1778	17	1779	29	1780	20	1781	16
1780	20	1781	22	1782	28	1783	20	1784	30	1785	26	1786	18	1787	26	1788	33	1789	16	1790	21	1791	28
1790	21	1791	21	1792	19	1793	25	1794	18	1795	26	1796	20	1797	19	1798	23	1799	28				

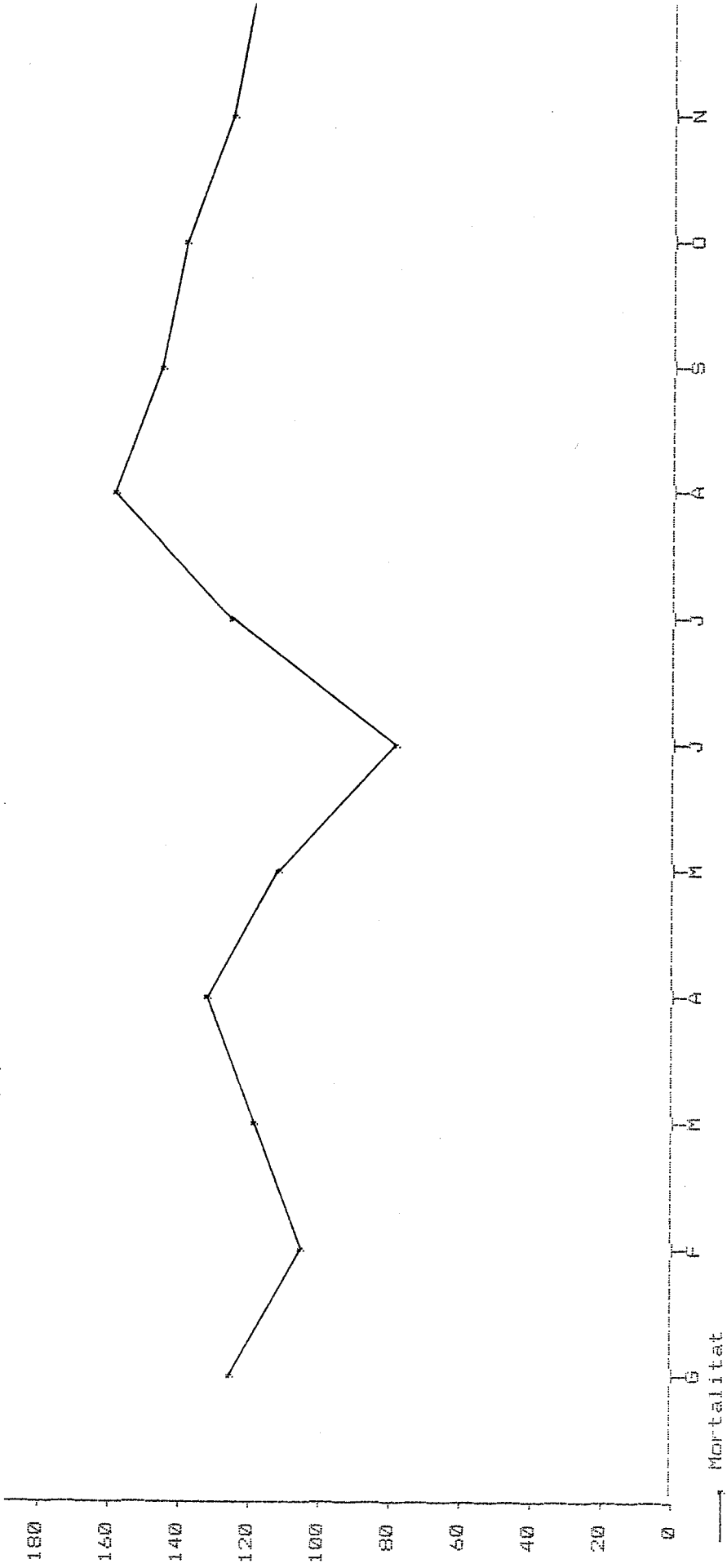
BIGUES (SANT PERE)
Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	129	106	119	131	111	79	127	163	140	124	119	1492
Matrimonis	44	83	20	33	44	36	13	30	44	30	44	465
Naixements	220	226	228	173	162	144	130	123	199	177	182	2087

FIGUES (SANT PERE)
Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

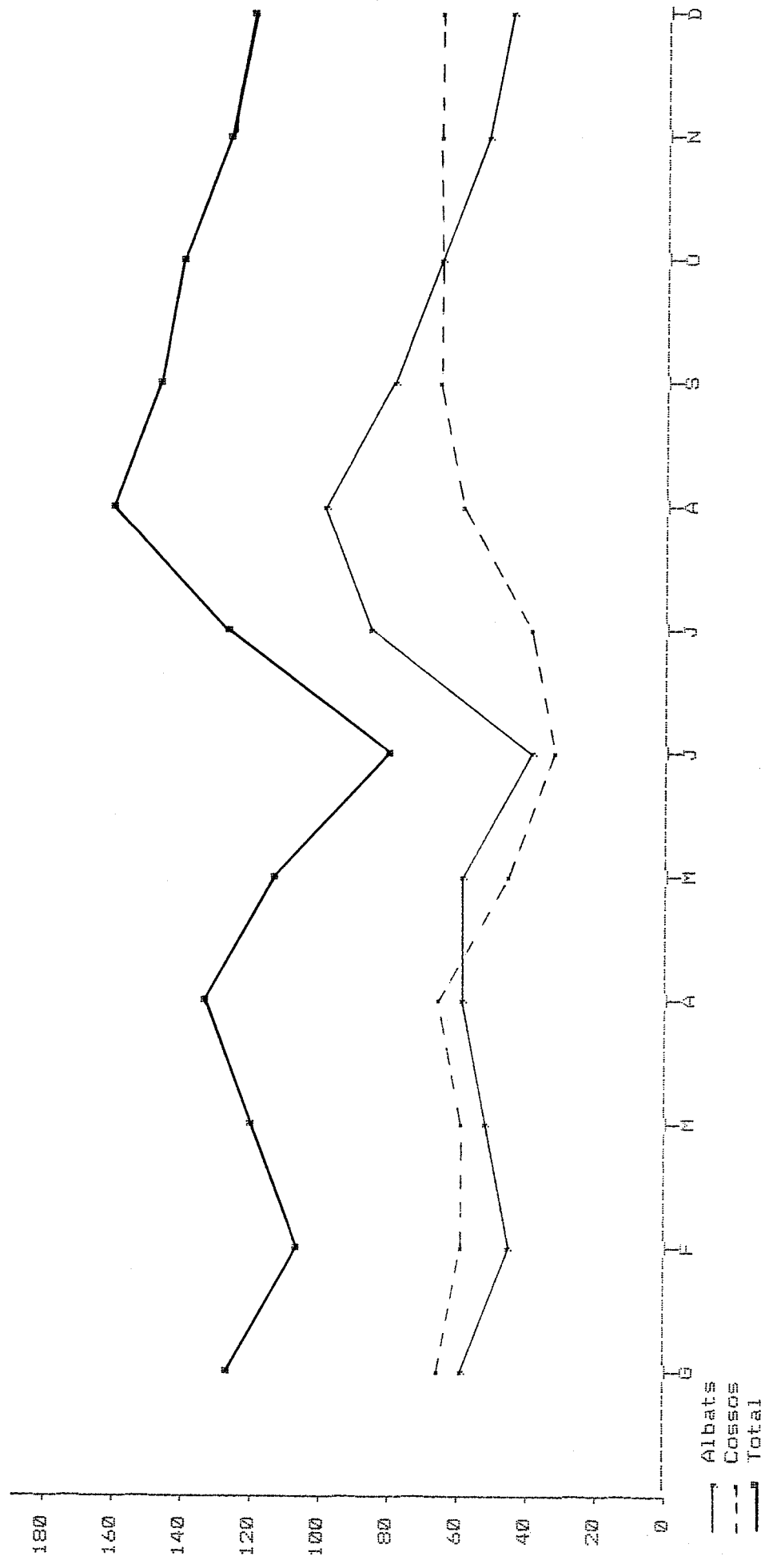

BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	129	106	119	131	111	79	127	163	144	140	124	119	1492
	8.65	7.10	7.98	8.78	7.44	5.29	8.51	10.92	9.65	9.38	8.31	7.98	

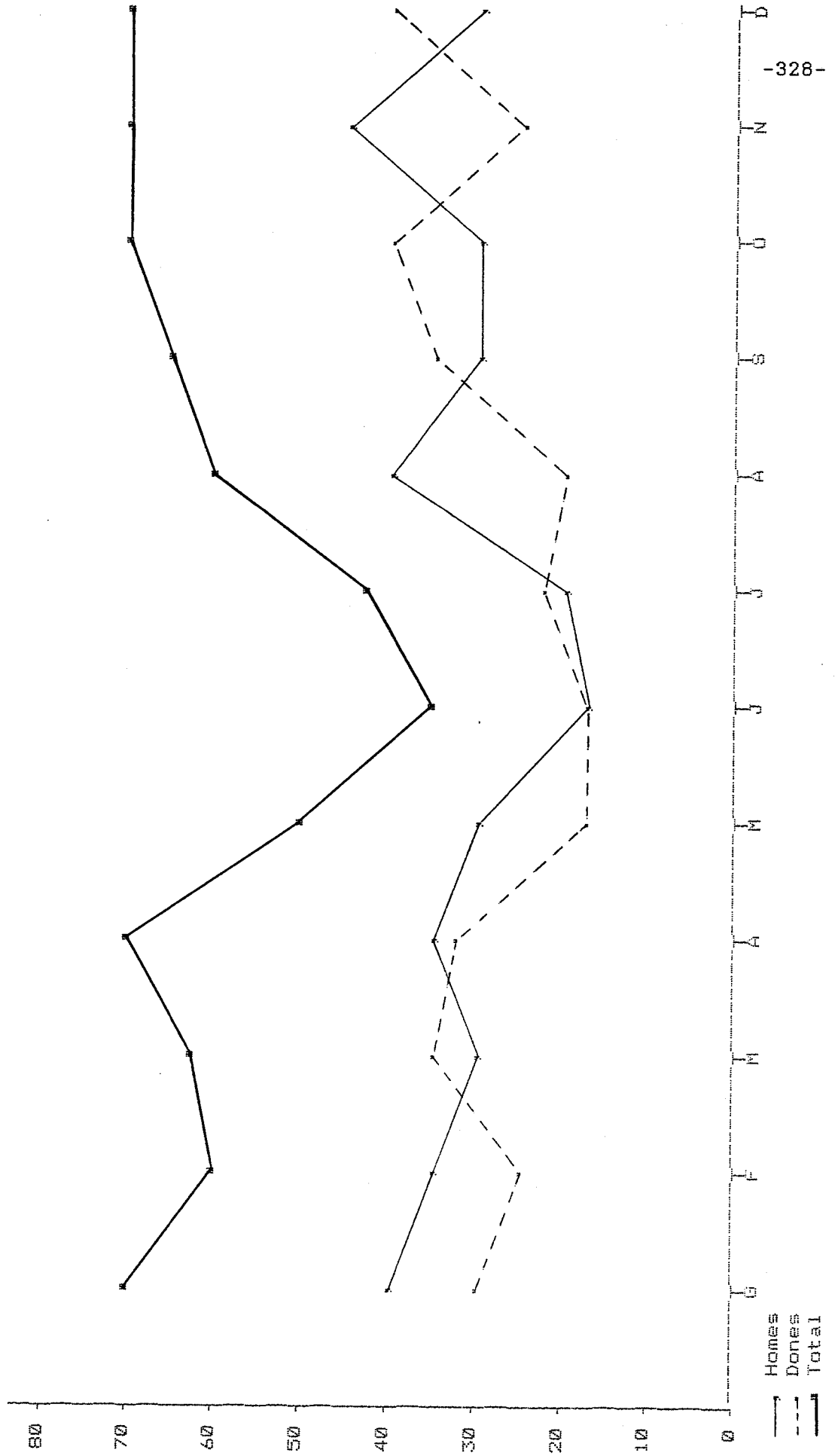
RIGUES (SANT FERE)
Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albats, cossos i total.

BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albat, cossos i total.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Albat	59	46	56	62	62	43	84	103	79	70	54	49	767
. Cossos	70	60	63	69	49	36	43	60	65	70	70	70	725
# Total	129	106	119	131	111	79	127	163	144	140	124	119	1492

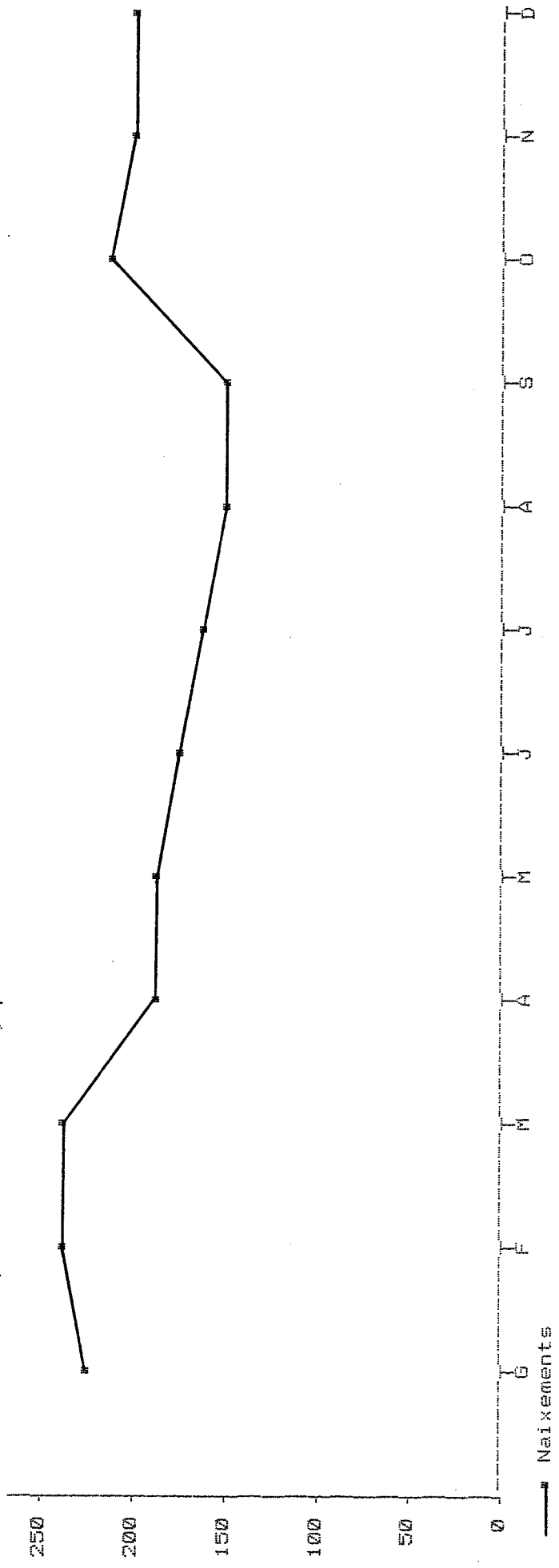
BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
• Homes	40	35	29	36	31	18	20	39	29	31	46	385
• Dones	30	25	34	33	18	18	23	21	36	39	24	340
■ Total	70	60	63	69	49	36	43	60	65	70	70	725

BIGUES (SANT PERE)
Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

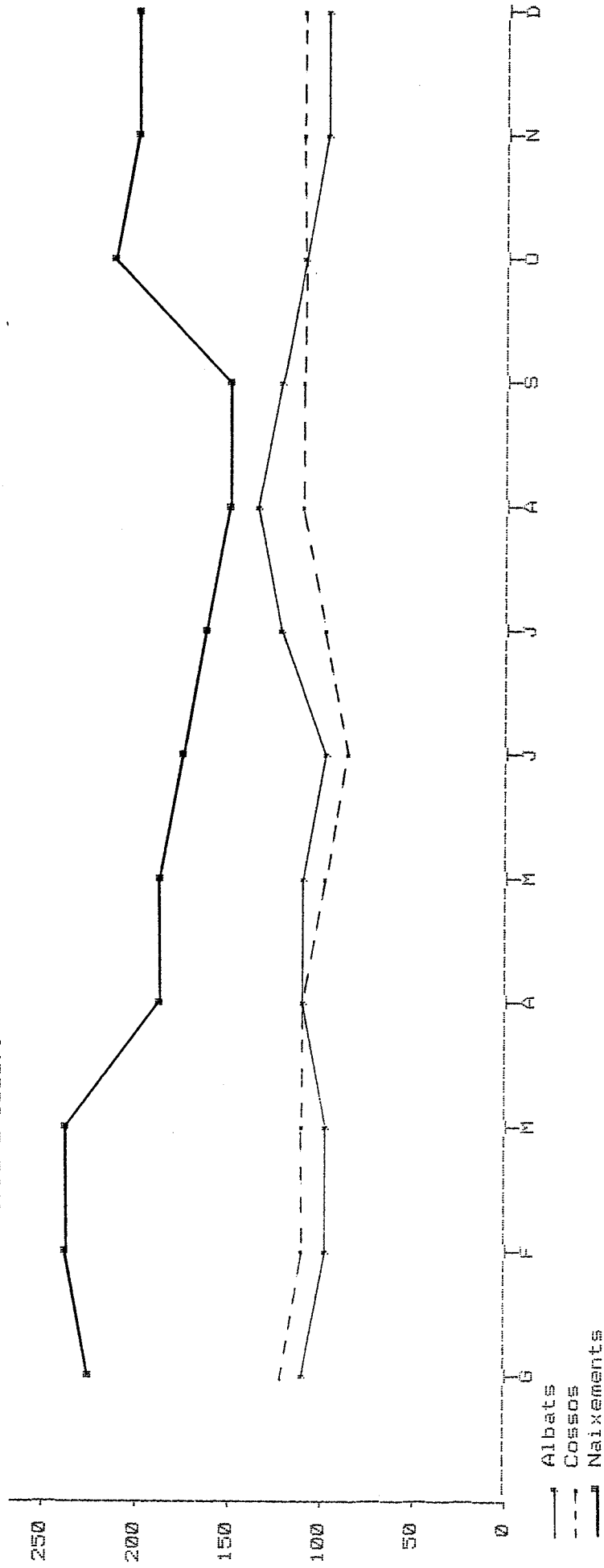

— Naixements

FIGUES (SANT PERE)
 Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Naixements	220	226	228	173	162	144	130	123	123	199	177	182	2087
	10.54	10.83	10.92	8.29	7.76	6.90	6.23	5.89	5.89	9.54	8.48	8.72	

BIQUES (SANT PIERE)
Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
nombre de naixements (de 1700 a 1800).

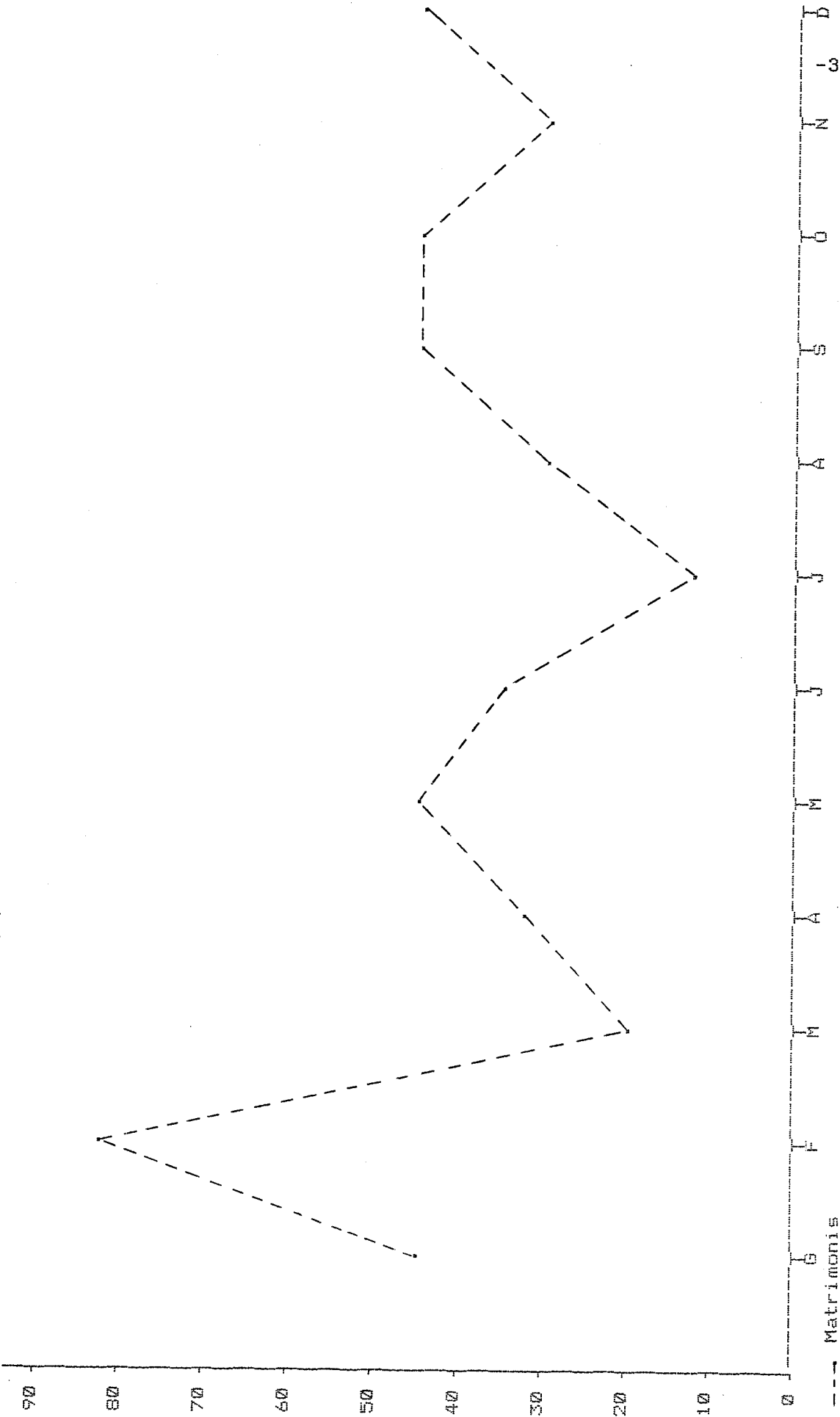

BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
, Albats	59	46	56	62	62	43	84	103	79	70	54	49	767
. Cossos	70	60	63	69	49	36	43	60	65	70	70	70	725
Naixements	220	226	228	173	162	144	130	123	123	199	177	182	2087

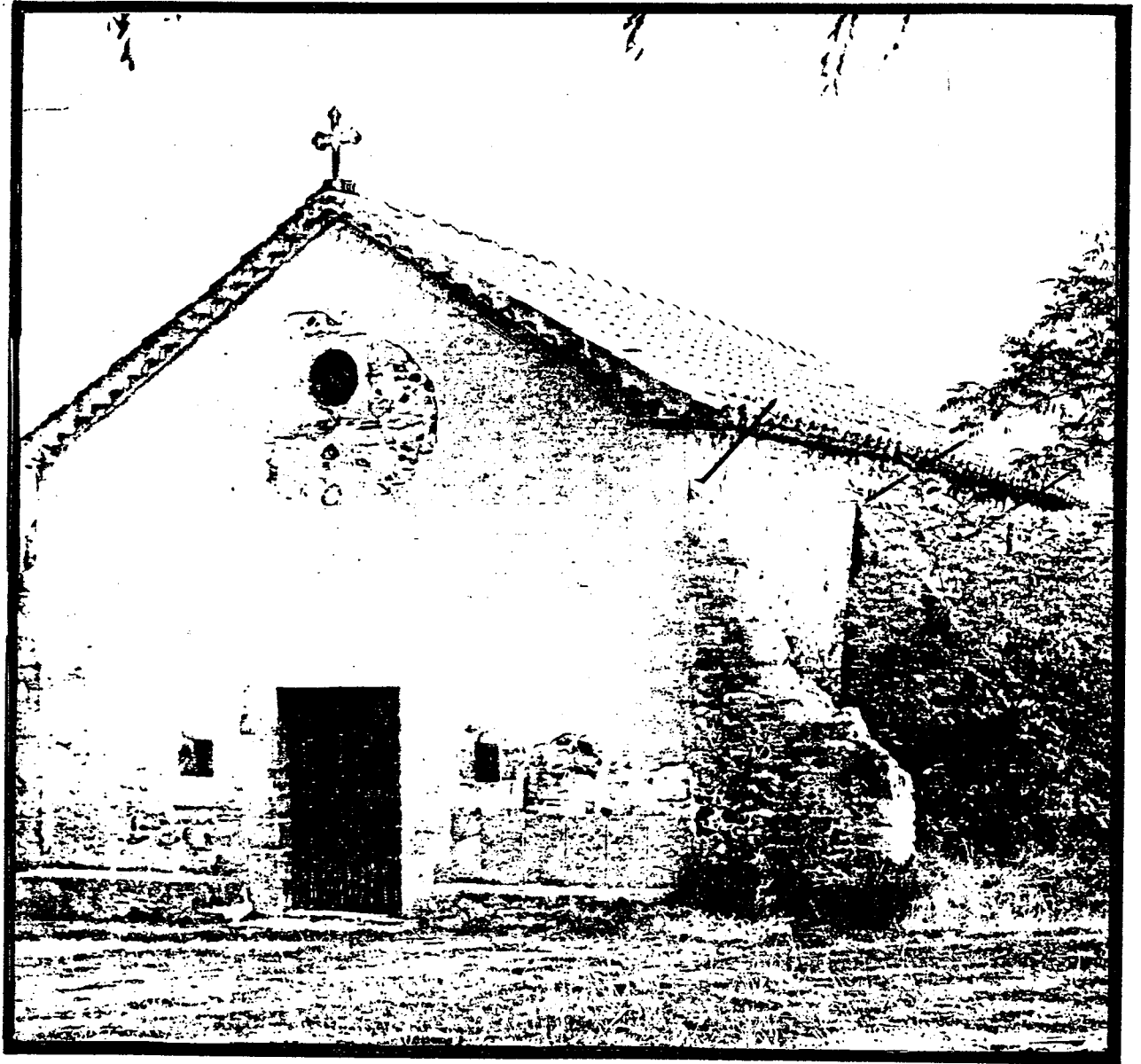
BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

--- Matrimonis

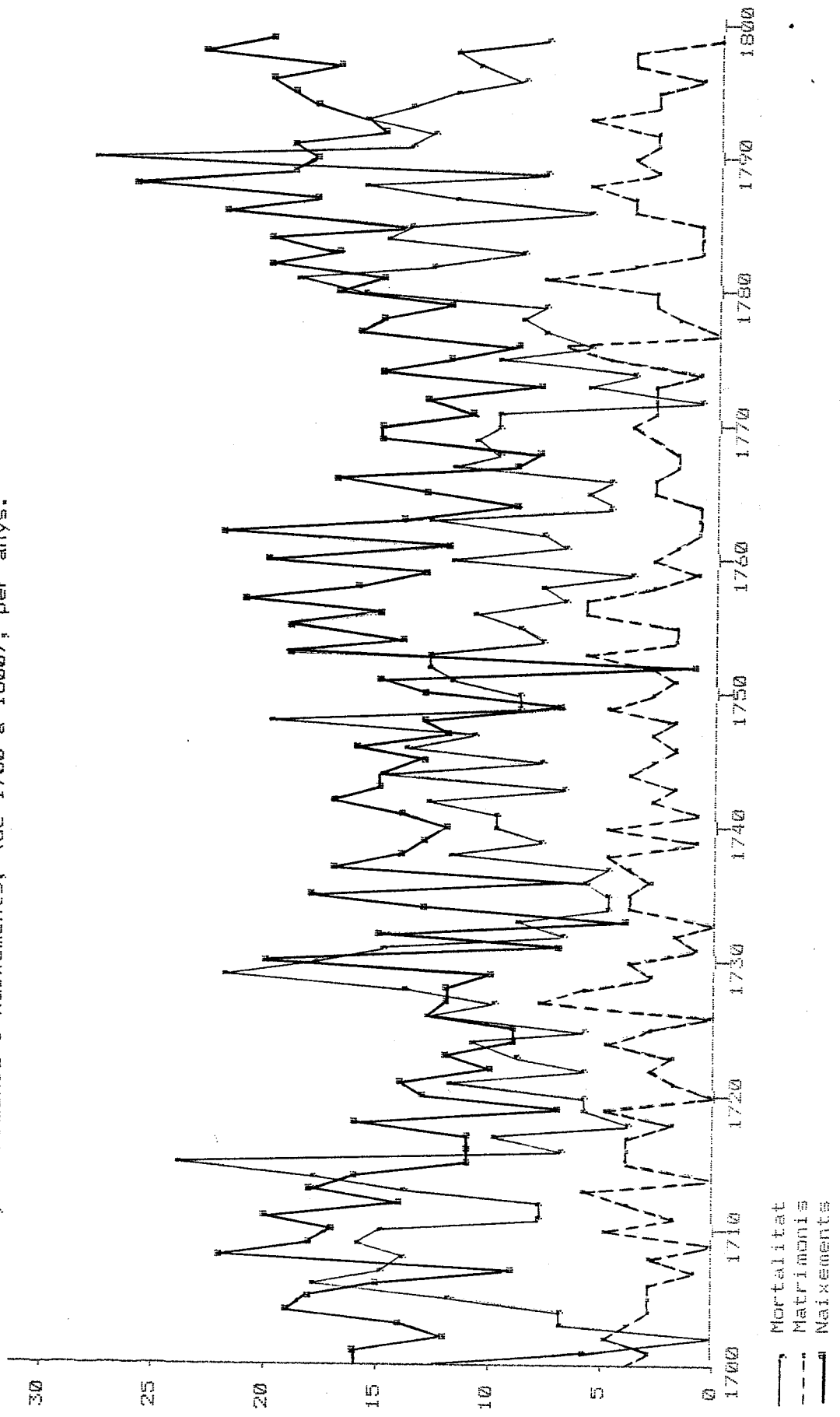
BIGUES (SANT PERE)
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Matrimonis	44	83	20	33	44	36	13	30	44	44	30	44	465
	9.46	17.85	4.30	7.10	9.46	7.74	2.80	6.45	9.46	9.46	6.45	9.46	

LLIÇÀ D'AMUNT; ERMITA DE SANT BALDIRI.

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

— Mortalitat
- - - Matrimonis
—■ Naixements

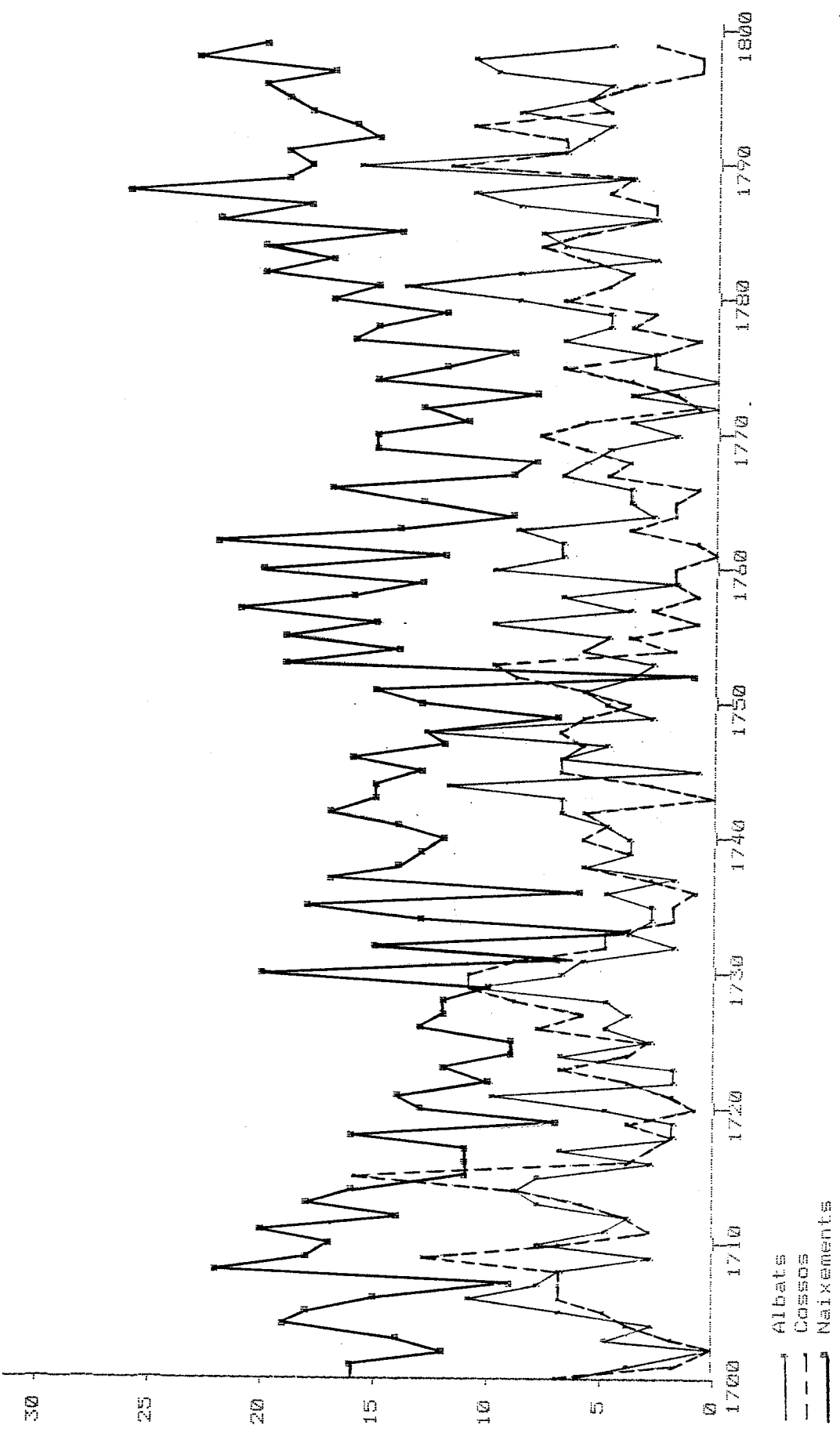
LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

Mortalitat		1700	1701	1702	0	1703	7	1704	7	1705	12	1706	18	1707	15	1708	14	1709	16
1700	13	1701	6	1702	0	1703	7	1704	7	1705	12	1706	18	1707	15	1708	14	1709	16
1710	15	1711	8	1712	8	1713	14	1714	18	1715	24	1716	7	1717	10	1718	4	1719	6
1720	6	1721	12	1722	6	1723	9	1724	11	1725	6	1726	13	1727	10	1728	14	1729	22
1730	18	1731	15	1732	7	1733	9	1734	5	1735	5	1736	6	1737	5	1738	12	1739	8
1740	10	1741	10	1742	13	1743	7	1744	15	1745	8	1746	14	1747	11	1748	20	1749	9
1750	9	1751	12	1752	13	1753	13	1754	8	1755	9	1756	11	1757	7	1758	8	1759	4
1760	12	1761	7	1762	8	1763	13	1764	5	1765	6	1766	5	1767	12	1768	10	1769	11
1770	10	1771	10	1772	1	1773	6	1774	4	1775	10	1776	6	1777	8	1778	9	1779	8
1780	16	1781	19	1782	13	1783	9	1784	15	1785	14	1786	6	1787	12	1788	16	1789	8
1790	28	1791	14	1792	13	1793	16	1794	14	1795	12	1796	9	1797	11	1798	12	1799	8

Matrimonis		1700	1701	1702	5	1703	4	1704	3	1705	3	1706	3	1707	1	1708	3	1709	0
1700	4	1701	3	1702	5	1703	4	1704	3	1705	3	1706	3	1707	1	1708	3	1709	0
1710	5	1711	2	1712	4	1713	6	1714	0	1715	4	1716	4	1717	4	1718	2	1719	5
1720	0	1721	2	1722	3	1723	2	1724	5	1725	3	1726	0	1727	8	1728	6	1729	3
1730	4	1731	1	1732	2	1733	0	1734	4	1735	4	1736	3	1737	4	1738	5	1739	1
1740	5	1741	1	1742	3	1743	2	1744	4	1745	3	1746	2	1747	3	1748	2	1749	5
1750	3	1751	2	1752	3	1753	6	1754	2	1755	2	1756	6	1757	6	1758	3	1759	1
1760	3	1761	2	1762	1	1763	1	1764	1	1765	3	1766	3	1767	2	1768	2	1769	3
1770	4	1771	3	1772	3	1773	3	1774	1	1775	5	1776	7	1777	0	1778	2	1779	3
1780	3	1781	8	1782	4	1783	1	1784	1	1785	1	1786	4	1787	4	1788	6	1789	3
1790	4	1791	3	1792	3	1793	6	1794	3	1795	3	1796	1	1797	4	1798	4	1799	0

Naixements		1700	1701	1702	12	1703	14	1704	19	1705	18	1706	15	1707	9	1708	22	1709	18
1700	16	1701	16	1702	12	1703	14	1704	19	1705	18	1706	15	1707	9	1708	22	1709	18
1710	17	1711	20	1712	14	1713	18	1714	16	1715	11	1716	11	1717	11	1718	16	1719	7
1720	13	1721	14	1722	10	1723	12	1724	9	1725	9	1726	13	1727	12	1728	12	1729	10
1730	20	1731	7	1732	15	1733	4	1734	13	1735	18	1736	6	1737	17	1738	14	1739	13
1740	12	1741	14	1742	17	1743	15	1744	15	1745	13	1746	16	1747	12	1748	13	1749	7
1750	13	1751	15	1752	1	1753	19	1754	14	1755	19	1756	15	1757	21	1758	16	1759	13
1760	20	1761	12	1762	22	1763	14	1764	9	1765	13	1766	17	1767	9	1768	8	1769	15
1770	15	1771	11	1772	13	1773	6	1774	15	1775	12	1776	9	1777	16	1778	15	1779	12
1780	17	1781	15	1782	20	1783	17	1784	20	1785	14	1786	22	1787	18	1788	26	1789	19
1790	18	1791	19	1792	15	1793	16	1794	18	1795	19	1796	20	1797	17	1798	23	1799	20

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, per anys, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)

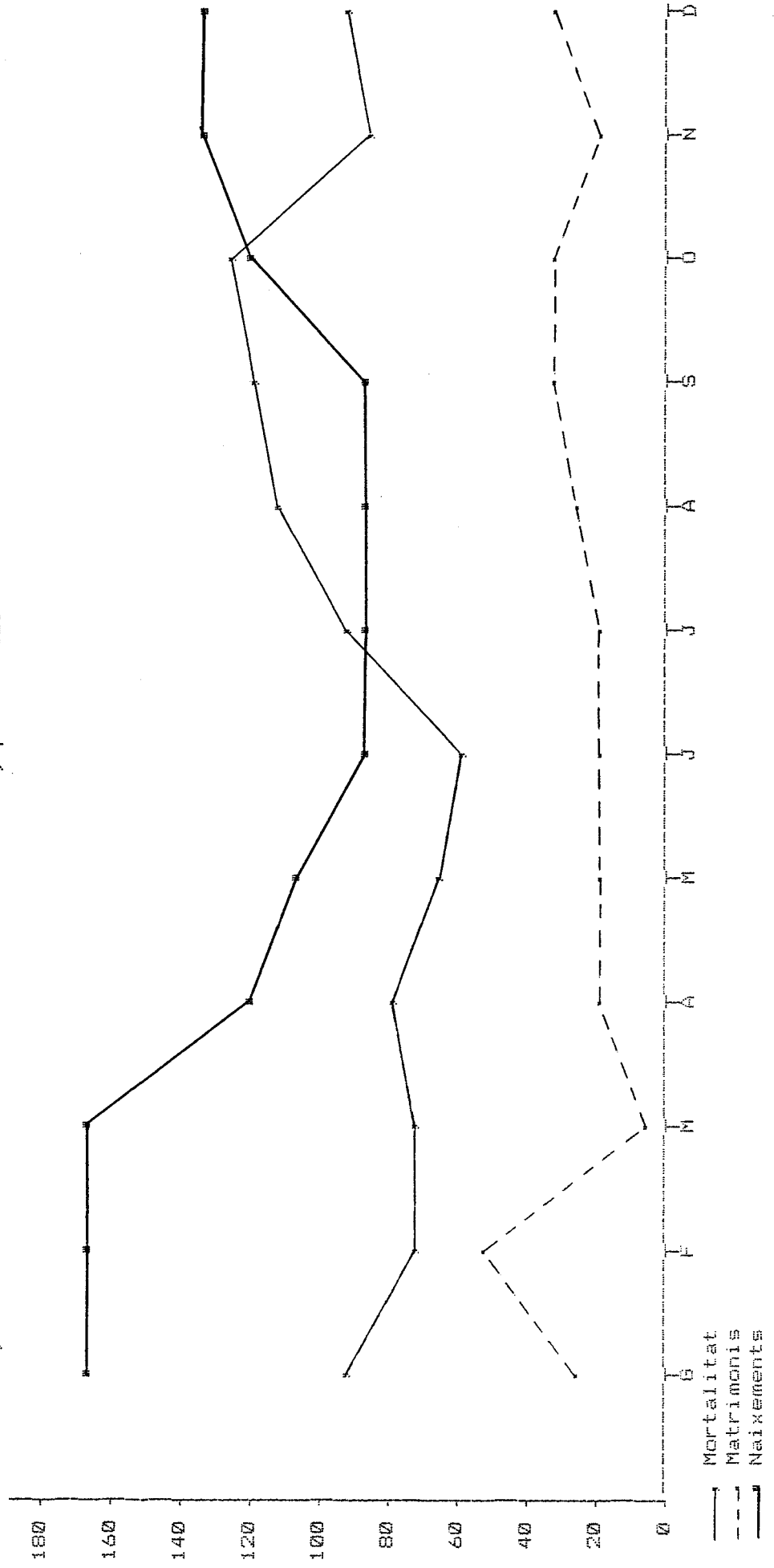
Nombre de morts, per anys, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i nombre de naixements (de 1700 a 1800).

Albats		1700	1701	1702	0	1703	5	1704	3	1705	7	1706	11	1707	8	1708	7	1709	3
1700	6	1701	4	1702	0	1703	5	1704	3	1705	7	1706	11	1707	8	1708	7	1709	3
1710	8	1711	5	1712	4	1713	8	1714	9	1715	8	1716	3	1717	7	1718	2	1719	2
1720	5	1721	10	1722	2	1723	2	1724	7	1725	3	1726	5	1727	4	1728	5	1729	11
1730	7	1731	6	1732	2	1733	4	1734	3	1735	3	1736	5	1737	2	1738	6	1739	4
1740	4	1741	5	1742	7	1743	7	1744	12	1745	1	1746	7	1747	5	1748	13	1749	3
1750	5	1751	6	1752	4	1753	3	1754	6	1755	5	1756	10	1757	4	1758	7	1759	2
1760	10	1761	7	1762	7	1763	9	1764	3	1765	4	1766	4	1767	7	1768	6	1769	5
1770	2	1771	4	1772	0	1773	4	1774	0	1775	3	1776	3	1777	7	1778	5	1779	5
1780	9	1781	14	1782	9	1783	3	1784	7	1785	8	1786	3	1787	9	1788	11	1789	4
1790	16	1791	7	1792	6	1793	5	1794	9	1795	6	1796	5	1797	10	1798	11	1799	5

Cossos		1700	1701	1702	0	1703	2	1704	4	1705	5	1706	7	1707	7	1708	7	1709	13
1700	7	1701	2	1702	0	1703	2	1704	4	1705	5	1706	7	1707	7	1708	7	1709	13
1710	7	1711	3	1712	4	1713	6	1714	9	1715	16	1716	4	1717	3	1718	2	1719	4
1720	1	1721	2	1722	4	1723	7	1724	4	1725	3	1726	8	1727	6	1728	9	1729	11
1730	11	1731	9	1732	5	1733	5	1734	2	1735	2	1736	1	1737	3	1738	6	1739	4
1740	6	1741	5	1742	6	1743	0	1744	3	1745	7	1746	7	1747	6	1748	7	1749	6
1750	4	1751	6	1752	9	1753	10	1754	2	1755	4	1756	1	1757	3	1758	1	1759	2
1760	2	1761	0	1762	1	1763	4	1764	2	1765	2	1766	1	1767	5	1768	4	1769	6
1770	8	1771	6	1772	1	1773	2	1774	4	1775	7	1776	3	1777	1	1778	4	1779	3
1780	7	1781	5	1782	4	1783	6	1784	8	1785	6	1786	3	1787	3	1788	5	1789	4
1790	12	1791	7	1792	7	1793	11	1794	5	1795	6	1796	4	1797	1	1798	1	1799	3

Naixements		1700	1701	1702	12	1703	14	1704	19	1705	18	1706	15	1707	9	1708	22	1709	18
1700	16	1701	16	1702	12	1703	14	1704	19	1705	18	1706	15	1707	9	1708	22	1709	18
1710	17	1711	20	1712	14	1713	18	1714	16	1715	11	1716	11	1717	11	1718	16	1719	7
1720	13	1721	14	1722	10	1723	12	1724	9	1725	9	1726	13	1727	12	1728	12	1729	10
1730	20	1731	7	1732	15	1733	4	1734	13	1735	18	1736	6	1737	17	1738	14	1739	13
1740	12	1741	14	1742	17	1743	15	1744	15	1745	13	1746	16	1747	12	1748	13	1749	7
1750	13	1751	15	1752	1	1753	19	1754	14	1755	19	1756	15	1757	21	1758	16	1759	13
1760	20	1761	12	1762	22	1763	14	1764	9	1765	13	1766	17	1767	9	1768	8	1769	15
1770	15	1771	11	1772	13	1773	8	1774	15	1775	12	1776	9	1777	16	1778	15	1779	12
1780	17	1781	15	1782	20	1783	17	1784	20	1785	14	1786	22	1787	18	1788	26	1789	19
1790	18	1791	19	1792	15	1793	16	1794	18	1795	19	1796	20	1797	17	1798	23	1799	20

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

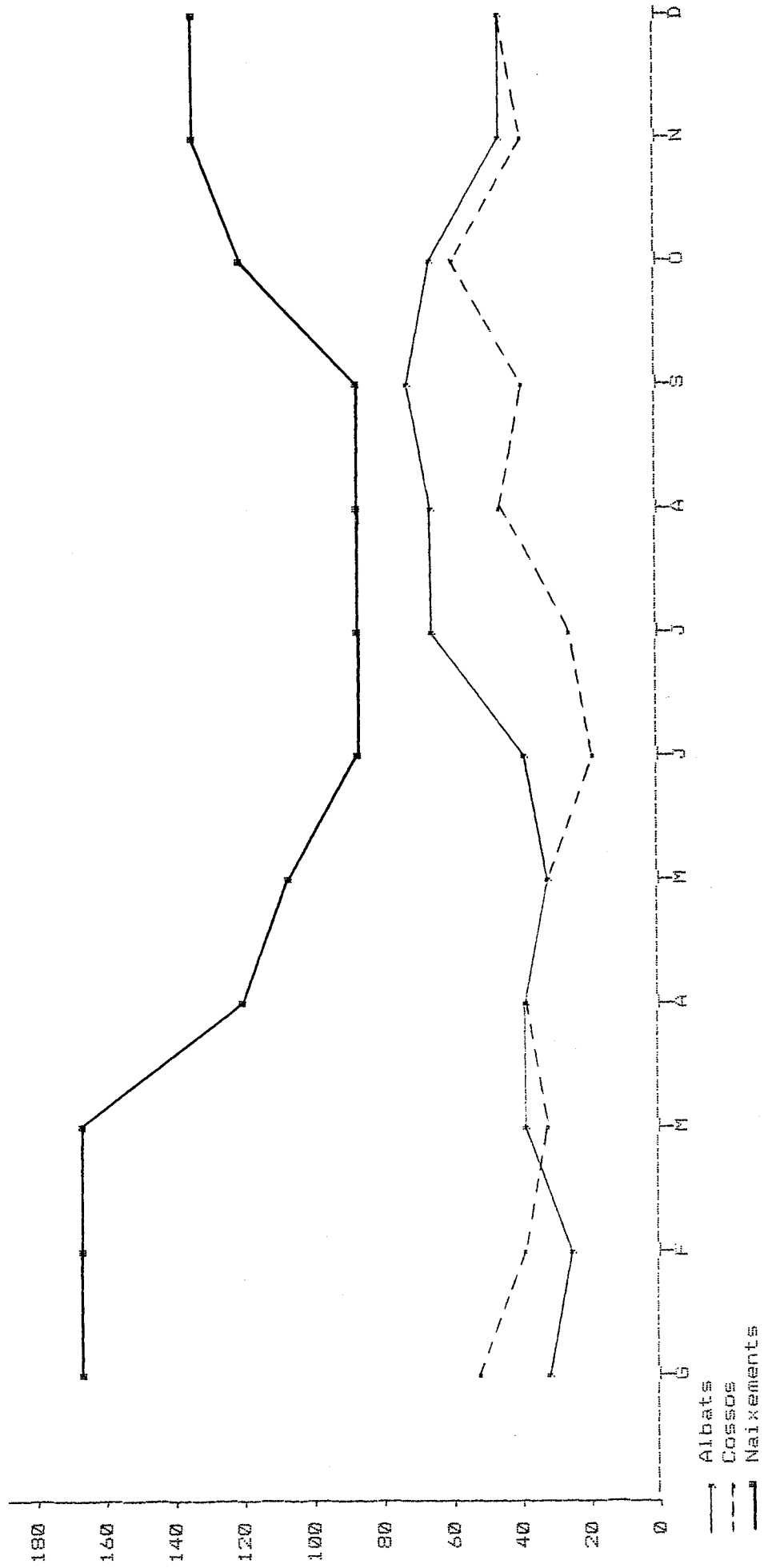

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	92	71	80	66	62	95	111	117	124	88	96	1075
Matrimonis	30	53	17	18	18	17	28	31	33	23	31	309
Naixements	167	170	119	108	85	89	88	90	120	135	134	1474

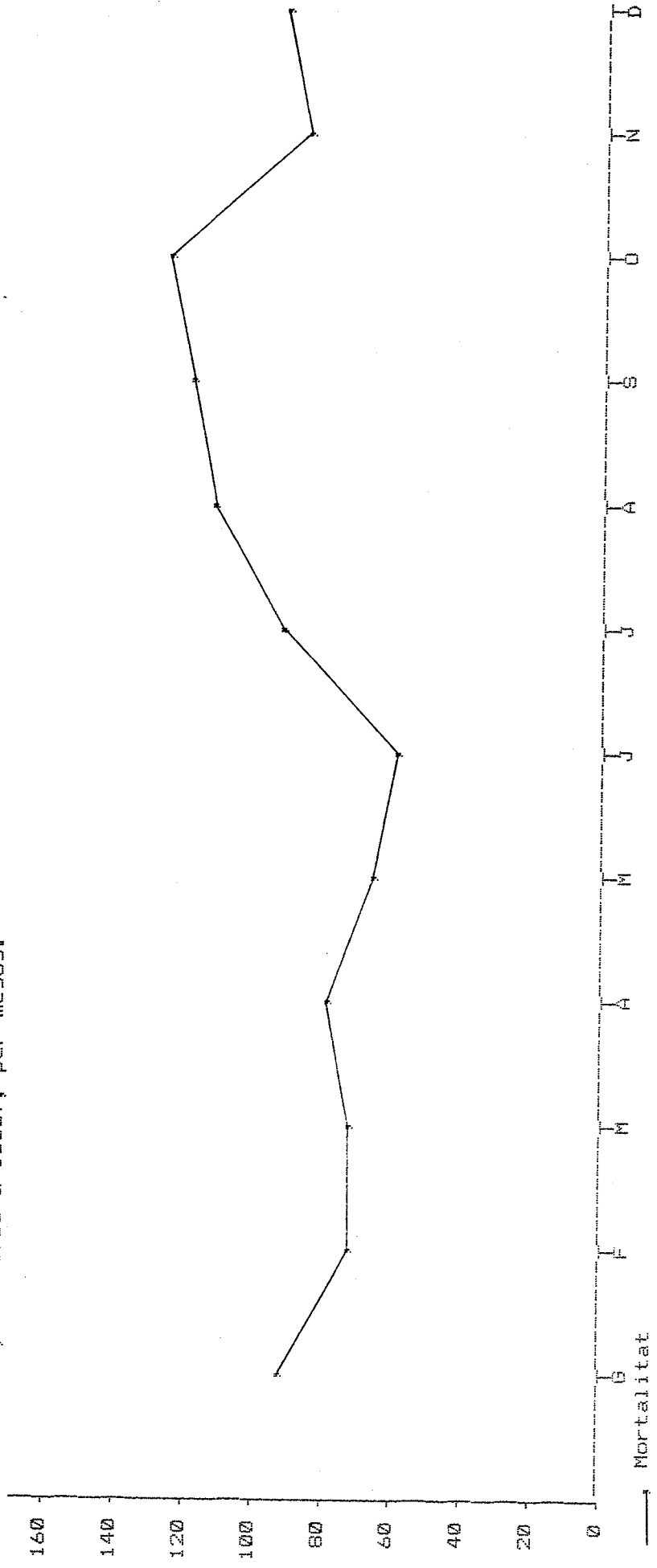
LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Albats	36	30	38	40	35	39	66	66	74	67	46	46	583
. Cossos	56	41	35	40	31	23	29	45	43	57	42	50	492
Naixements	167	170	169	119	108	85	89	88	90	120	135	134	1474

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

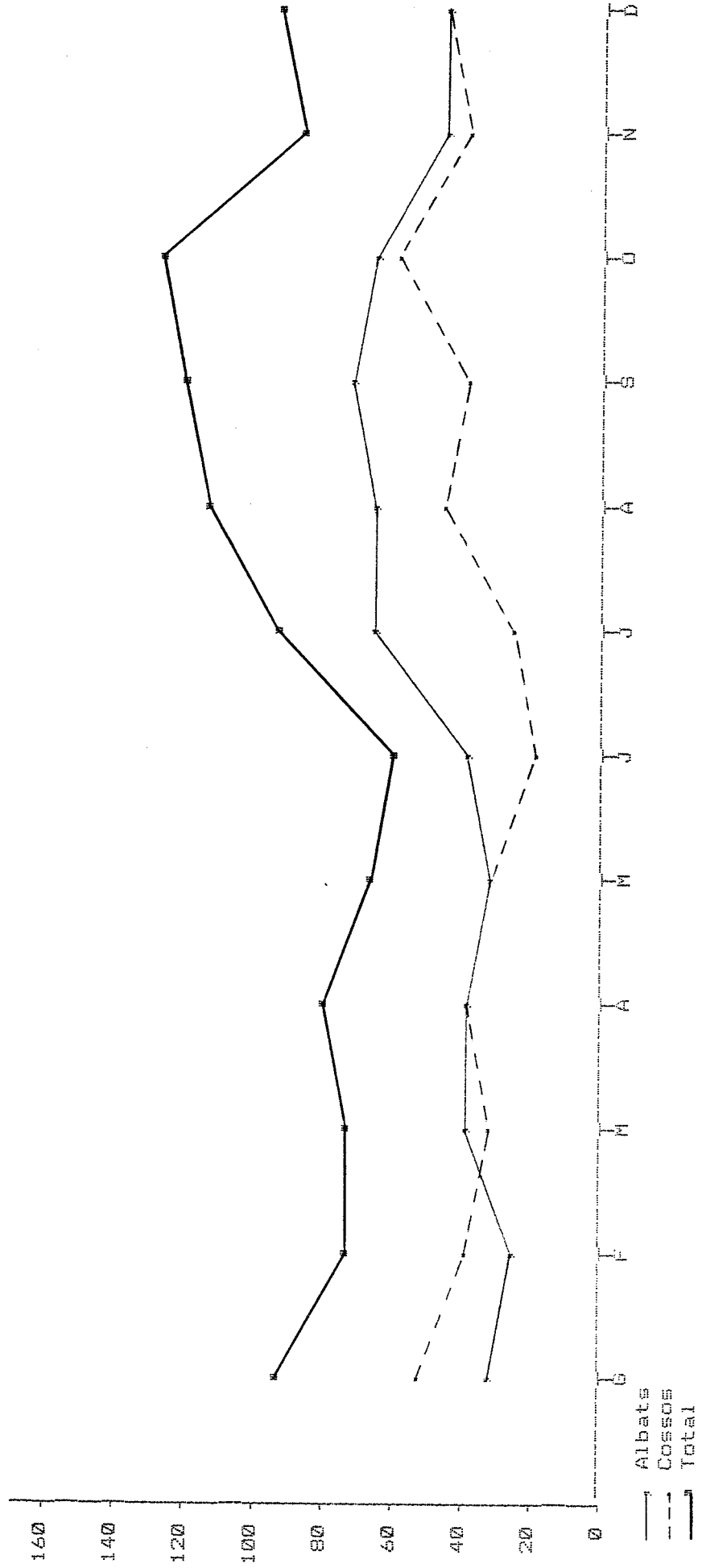

— Mortalitat

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	92	71	73	80	66	62	95	111	117	124	88	96	1075
	8.56	6.60	6.79	7.44	6.14	5.77	8.84	10.33	10.88	11.53	8.19	8.93	

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albats, cossos i total.

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albatz, cossos i total.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Albatz	36	30	38	40	35	39	66	66	74	67	46	46	583
. Cossos	56	41	35	40	31	23	29	45	43	57	42	50	492
* Total	92	71	73	80	66	62	95	111	117	124	88	96	1075

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

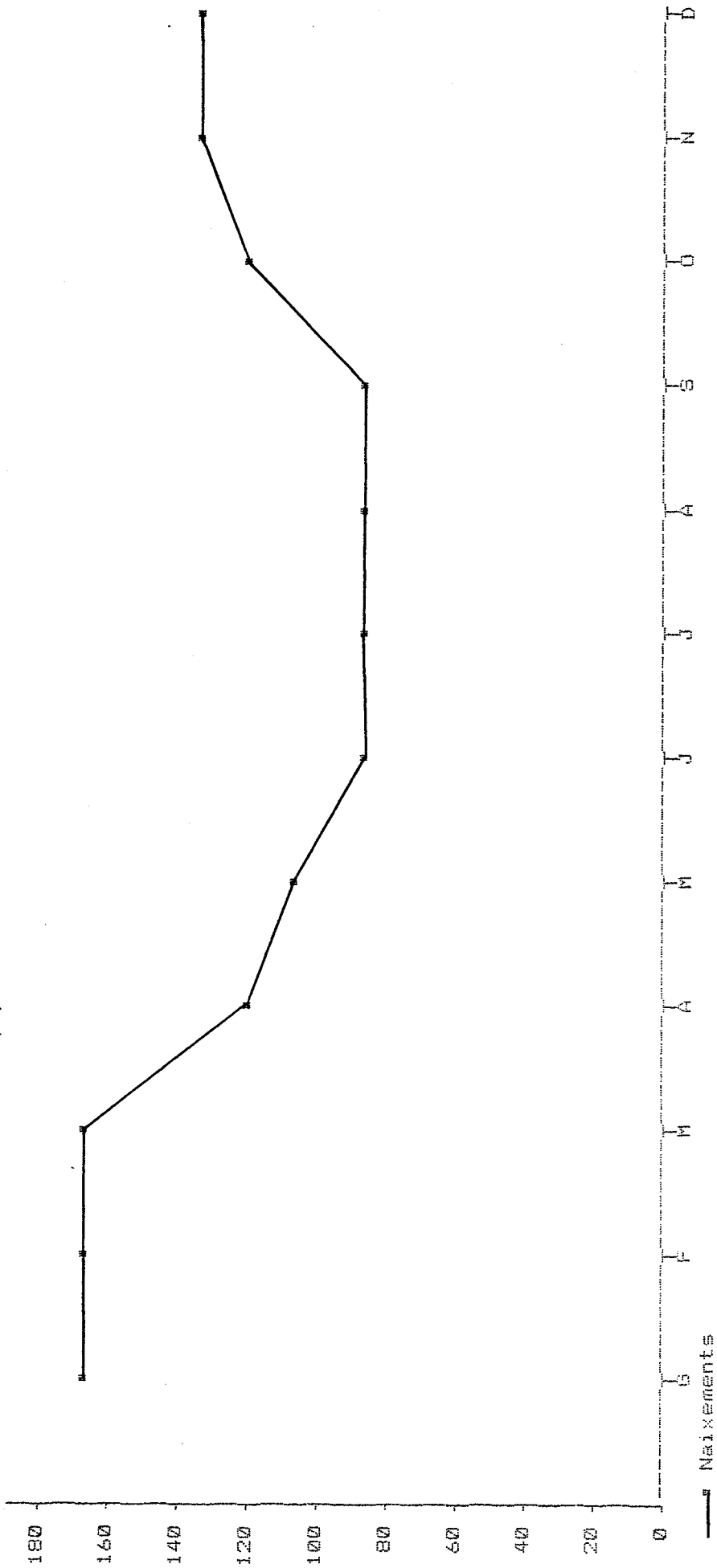

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
• Homes	32	24	16	23	11	12	20	26	27	25	26	26	268
• Dones	24	17	19	17	20	11	9	19	16	32	16	24	224
■ Total	56	41	35	40	31	23	29	45	43	57	42	50	492

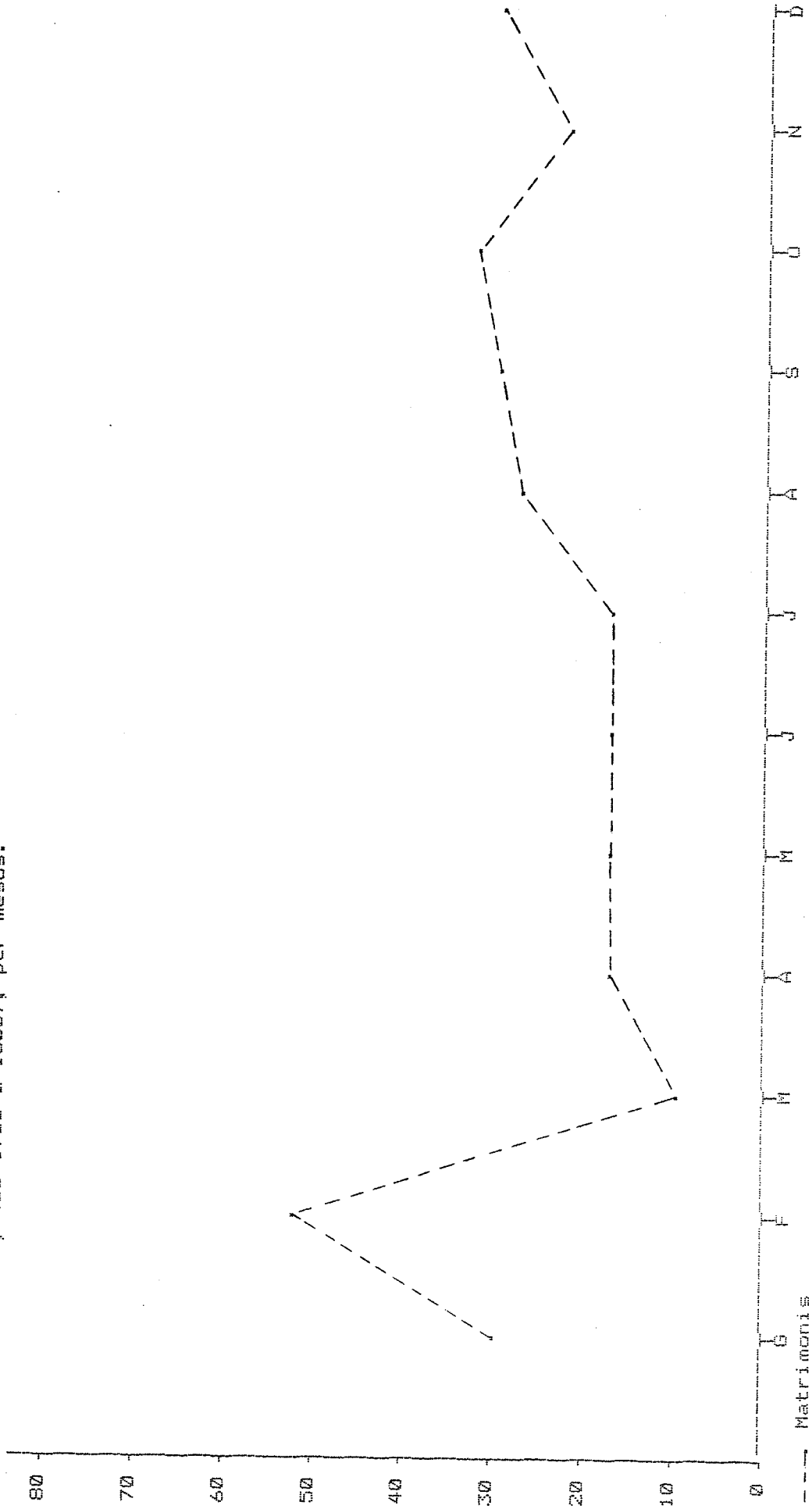
LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

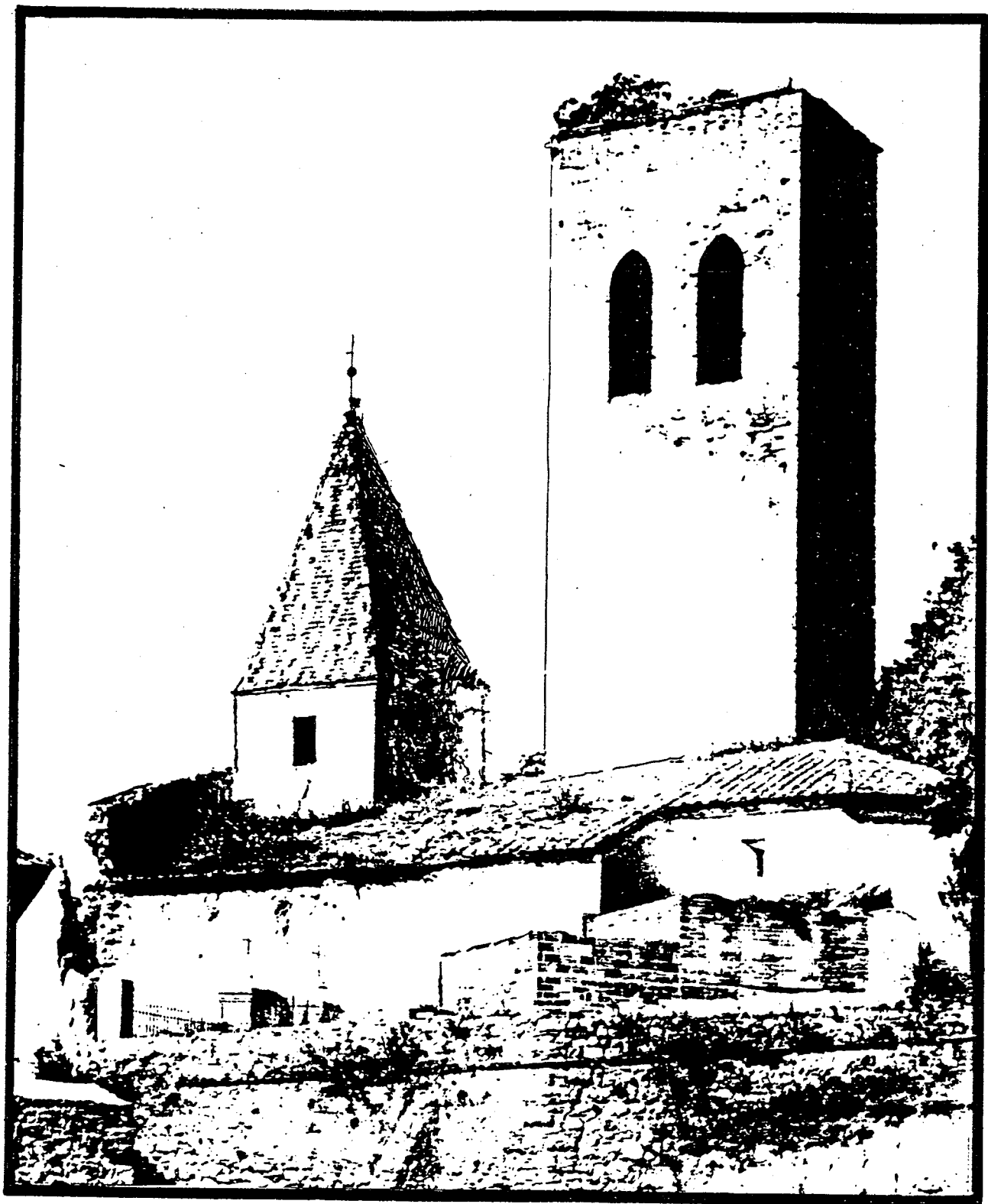
	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Naixements	167	170	169	119	108	85	89	88	90	120	135	134	1474
	11.33	11.53	11.47	8.07	7.33	5.77	6.04	5.97	6.11	8.14	9.16	9.09	

LLISSA DE MUNT (SANT JULIA)
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

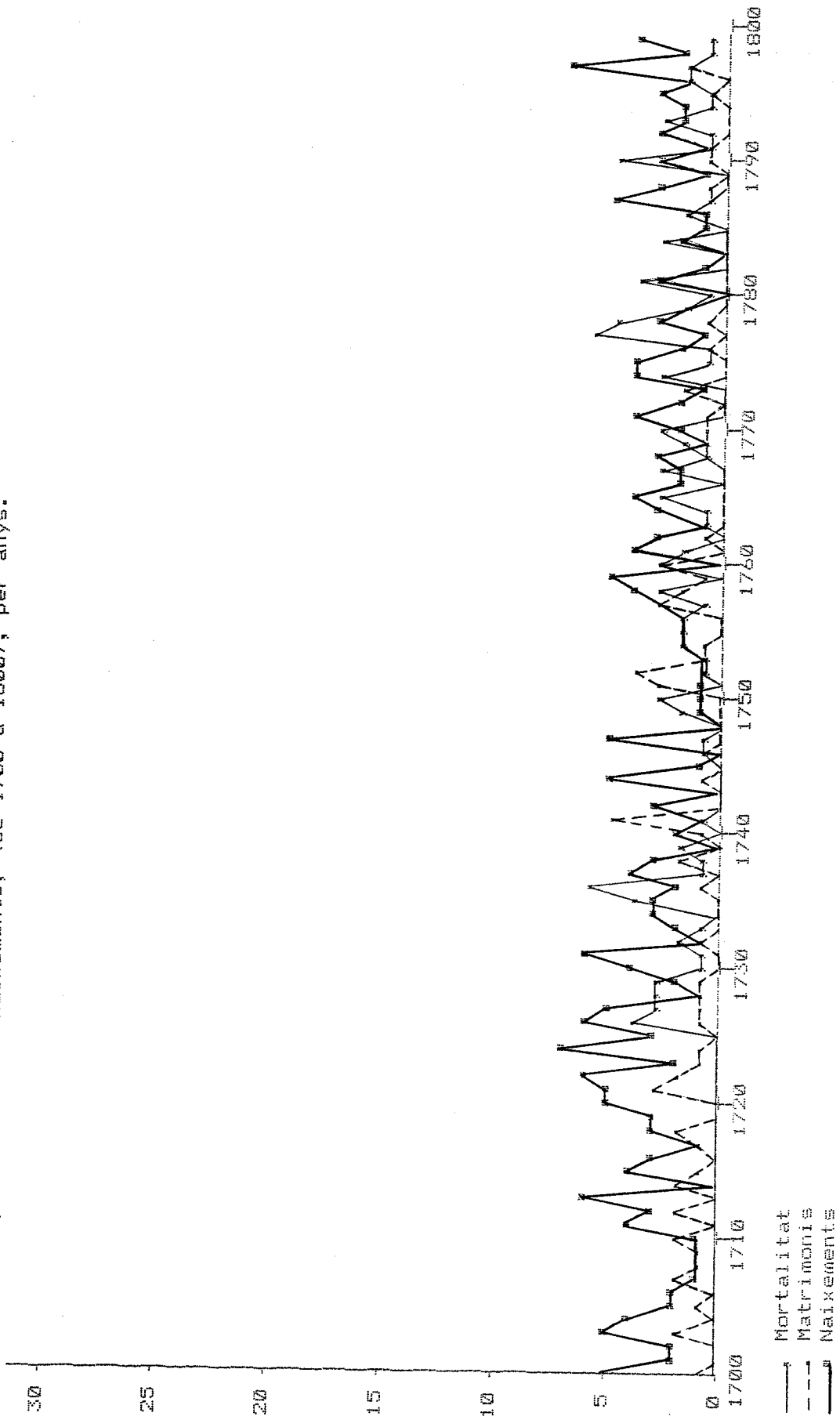
LLISSA DE MUJNT (SANT JULIA)
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Matrimonis	30	53	10	17	18	18	17	28	31	33	23	31	309
	9.71	17.15	3.24	5.50	5.83	5.83	5.50	9.06	10.03	10.68	7.44	10.03	

SANT ESTEVE DE PALAUDARIES.

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

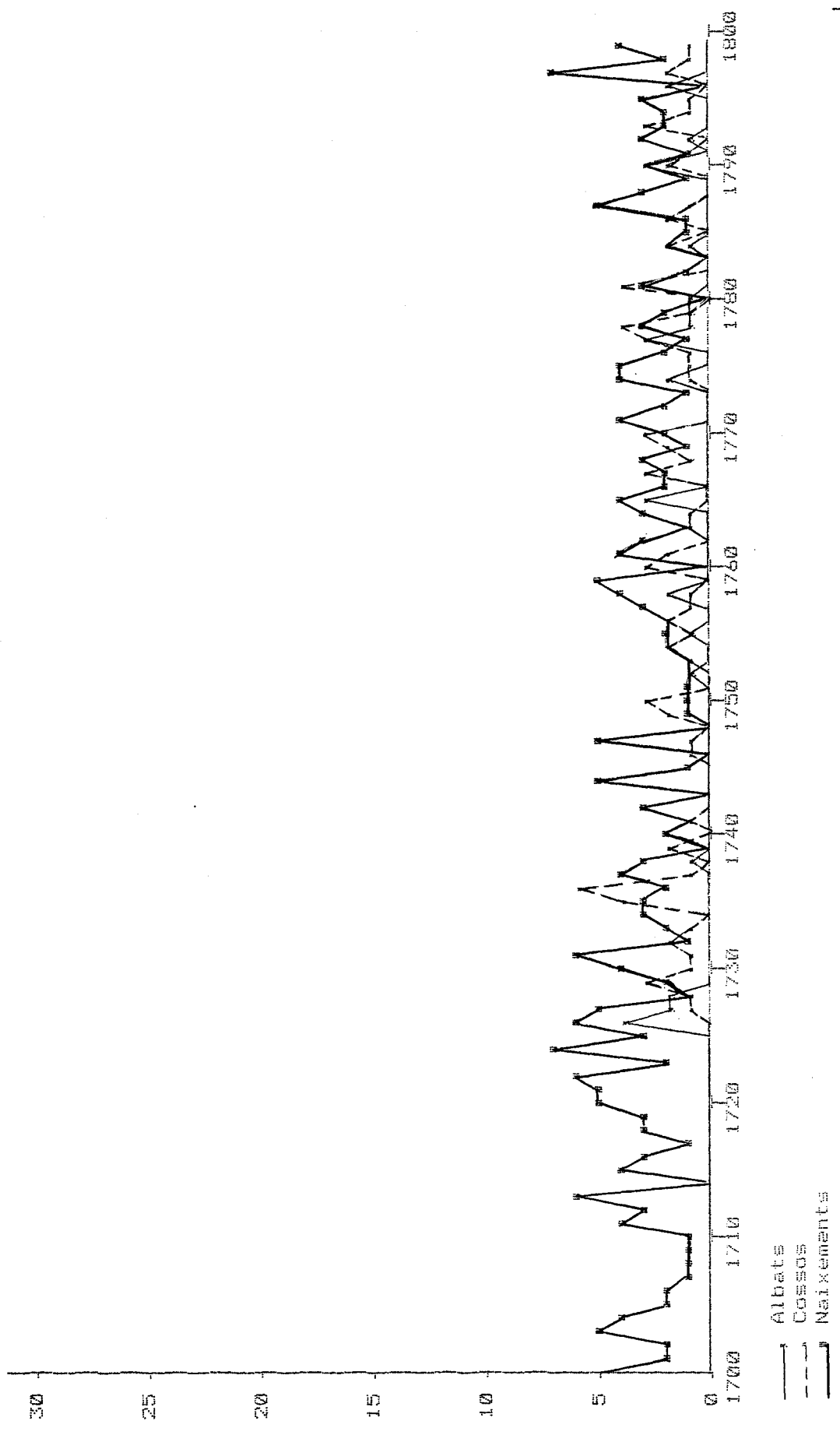

— Mortalitat
- - - Matrimonis
— Naixements

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de morts, per anys, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)

Nombre de morts, per anys, (cossos i albat, de 1700 a 1800) i nombre de naixements (de 1700 a 1800).

Albat		1700	1701	1702	1703	1704	1705	1706	1707	1708	1709	0
1700	0	1701	0	1702	0	1703	0	1705	0	1708	0	1709
1710	0	1711	0	1712	0	1713	0	1715	0	1718	0	1719
1720	0	1721	0	1722	0	1723	0	1725	4	1728	2	1729
1730	0	1731	0	1732	0	1733	0	1735	0	1738	1	1739
1740	0	1741	0	1742	0	1743	0	1745	0	1748	0	1749
1750	0	1751	0	1752	1	1753	0	1755	0	1758	2	1759
1760	0	1761	0	1762	0	1763	0	1765	0	1768	0	1769
1770	0	1771	0	1772	0	1773	0	1775	0	1778	1	1779
1780	1	1781	0	1782	0	1783	0	1785	0	1788	0	1789
1790	3	1791	0	1792	1	1793	0	1795	2	1798	0	1799

Cossos		1700	1701	1702	1703	1704	1705	1706	1707	1708	1709	0
1700	0	1701	0	1702	0	1703	0	1705	0	1708	0	1709
1710	0	1711	0	1712	0	1713	0	1715	0	1718	0	1719
1720	0	1721	0	1722	0	1723	0	1725	0	1728	1	1729
1730	1	1731	1	1732	2	1733	1	1735	6	1738	0	1739
1740	0	1741	1	1742	0	1743	0	1745	1	1748	0	1749
1750	3	1751	0	1752	0	1753	1	1755	2	1758	1	1759
1760	3	1761	2	1762	0	1763	1	1765	0	1768	1	1769
1770	3	1771	0	1772	0	1773	0	1775	1	1778	4	1779
1780	0	1781	4	1782	0	1783	0	1785	2	1788	0	1789
1790	2	1791	1	1792	0	1793	3	1795	0	1798	1	1799

Naixements		1700	1701	1702	1703	1704	1705	1706	1707	1708	1709	1
1700	5	1701	2	1702	2	1703	5	1705	2	1708	1	1709
1710	1	1711	4	1712	3	1713	6	1715	3	1718	3	1719
1720	5	1721	5	1722	6	1723	2	1725	6	1728	1	1729
1730	4	1731	6	1732	1	1733	2	1735	2	1738	3	1739
1740	2	1741	1	1742	3	1743	0	1745	0	1748	0	1749
1750	1	1751	1	1752	1	1753	1	1755	2	1758	4	1759
1760	0	1761	4	1762	3	1763	1	1765	2	1768	3	1769
1770	2	1771	4	1772	2	1773	1	1775	2	1778	3	1779
1780	0	1781	3	1782	1	1783	0	1785	1	1788	3	1789
1790	3	1791	1	1792	3	1793	2	1795	2	1798	2	1799

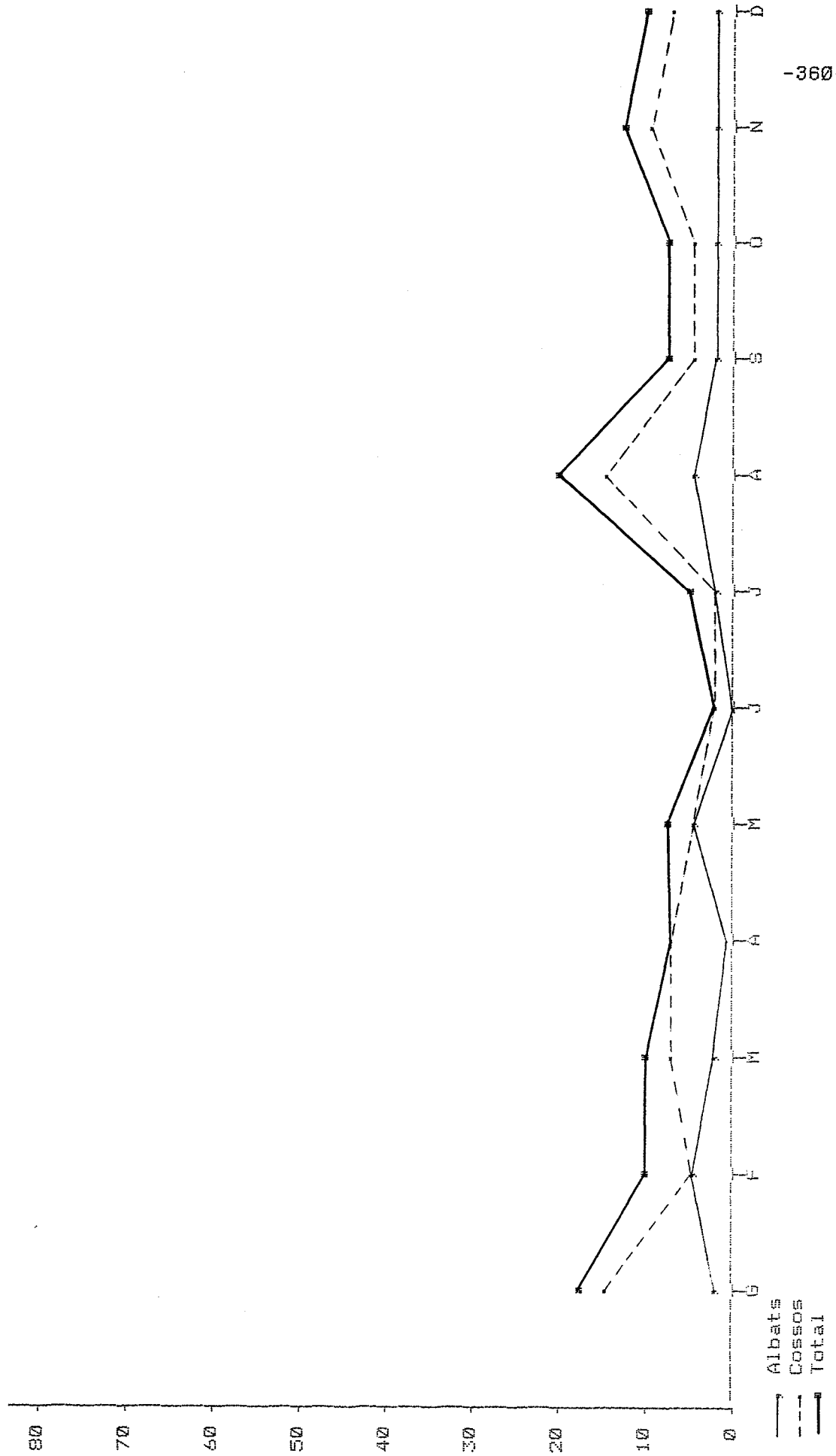
PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	18	10	9	8	8	3	6	20	7	8	12	9	118
Matrimonis	7	15	0	8	6	9	3	1	6	9	5	10	79
Naixements	31	14	23	33	21	20	22	12	20	13	21	28	258

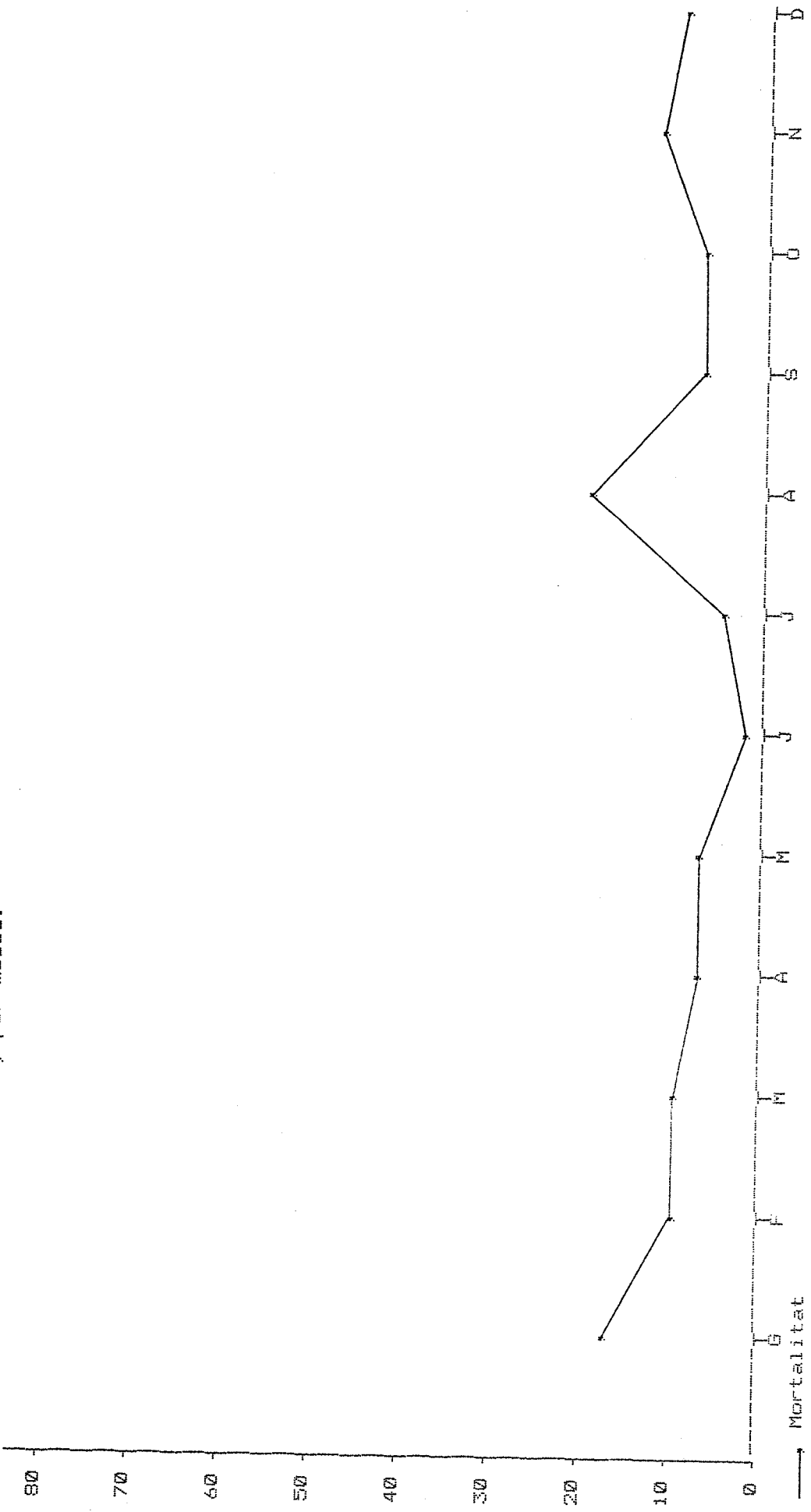
PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albats, cossos i total.

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albat, cossos i total.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Albat	2	4	2	1	4	0	3	6	2	3	2	2	31
. Cossos	16	6	7	7	4	3	3	14	5	5	10	7	87
■ Total	18	10	9	8	8	3	6	20	7	8	12	9	118

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

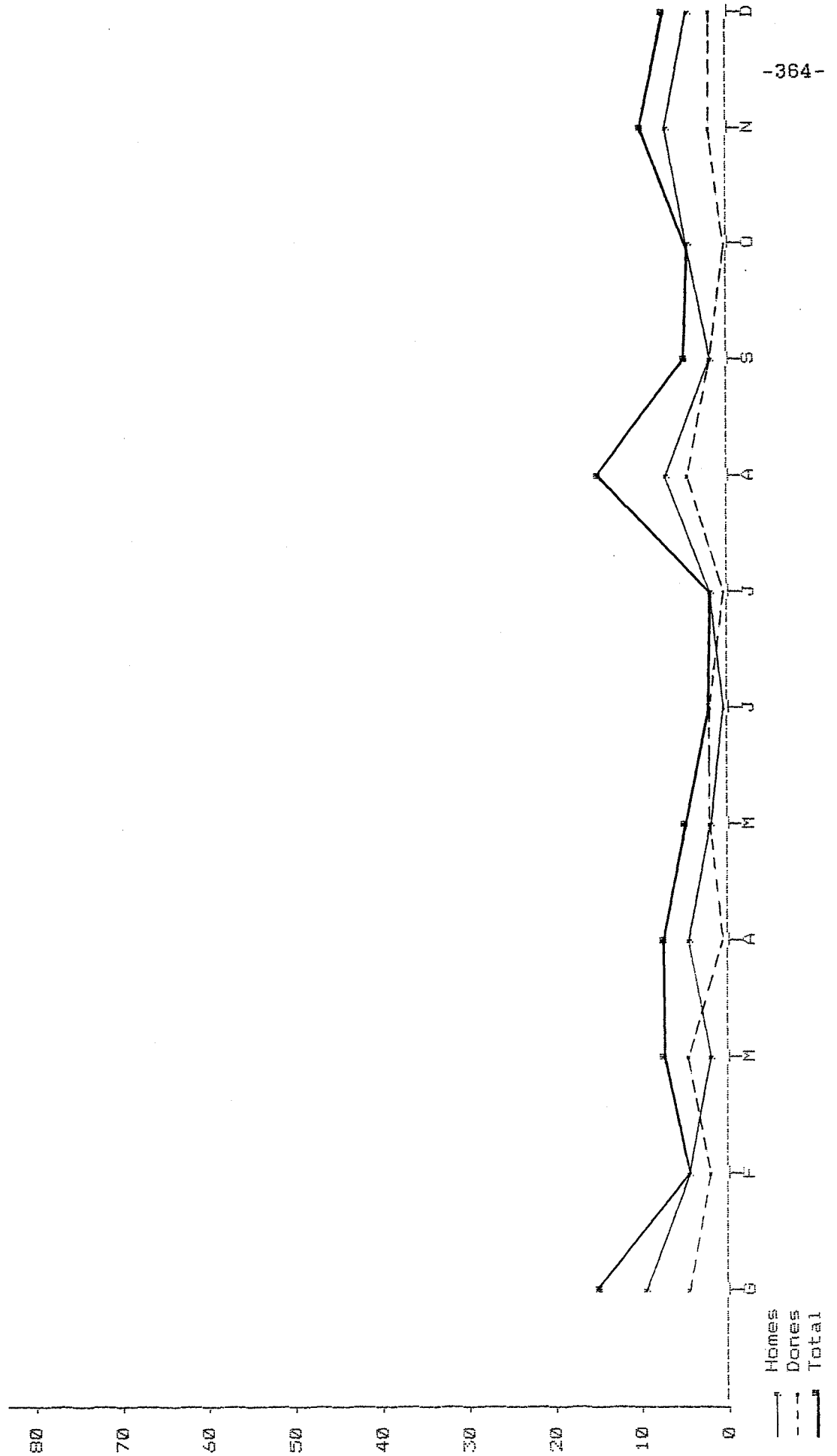

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	18	10	9	8	8	3	6	20	7	8	12	9	118
	15.25	8.47	7.63	6.78	6.78	2.54	5.08	16.95	5.93	6.78	10.17	7.63	

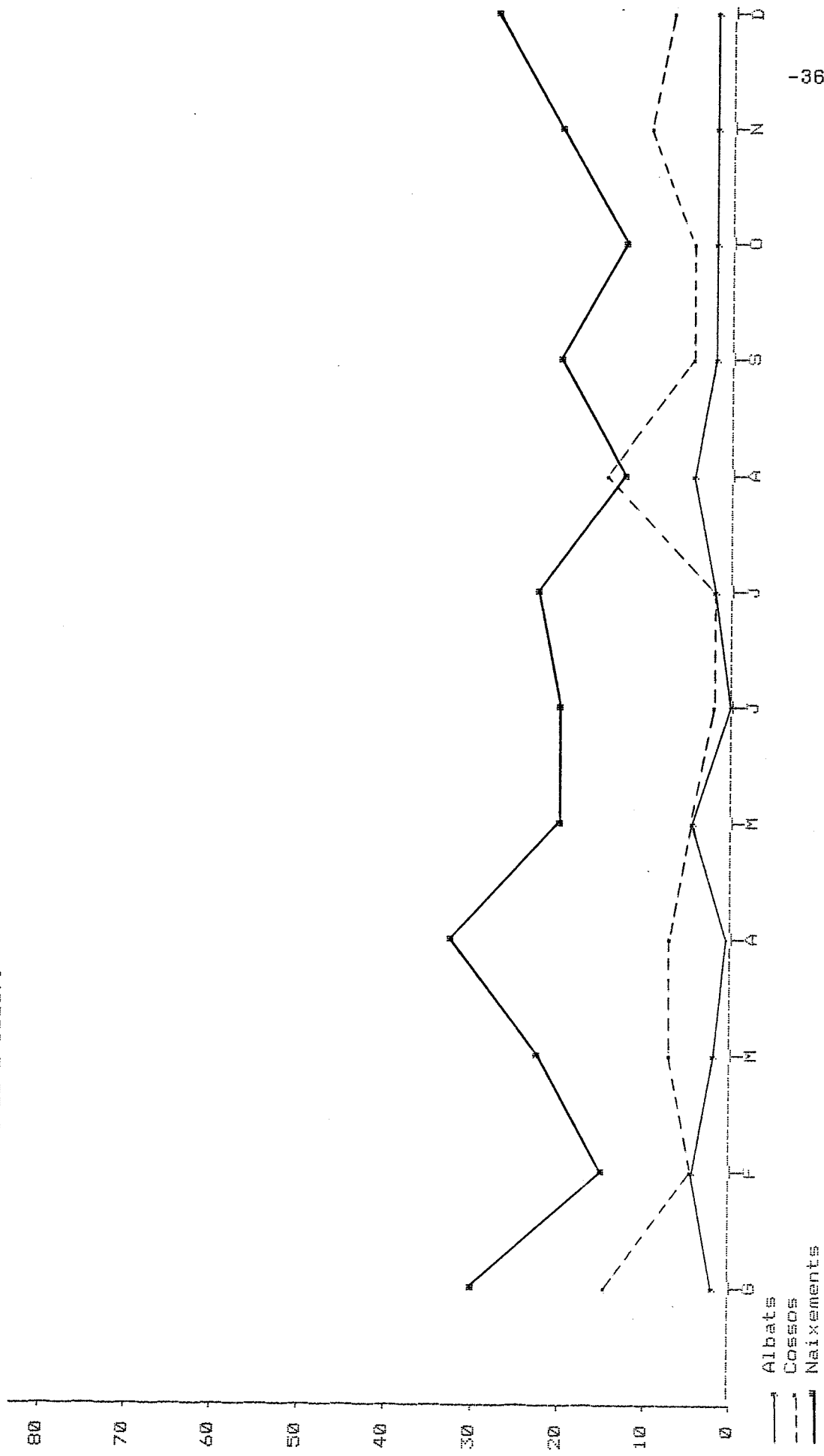
PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

FALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Homes	10	4	2	6	2	1	2	8	2	4	7	4	52
. Dones	6	2	5	1	2	2	1	6	3	1	3	3	35
■ Total	16	6	7	7	4	3	3	14	5	5	10	7	87

FALAUDARIES (SANT ESTEVE)
Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
nombre de naixements (de 1700 a 1800).

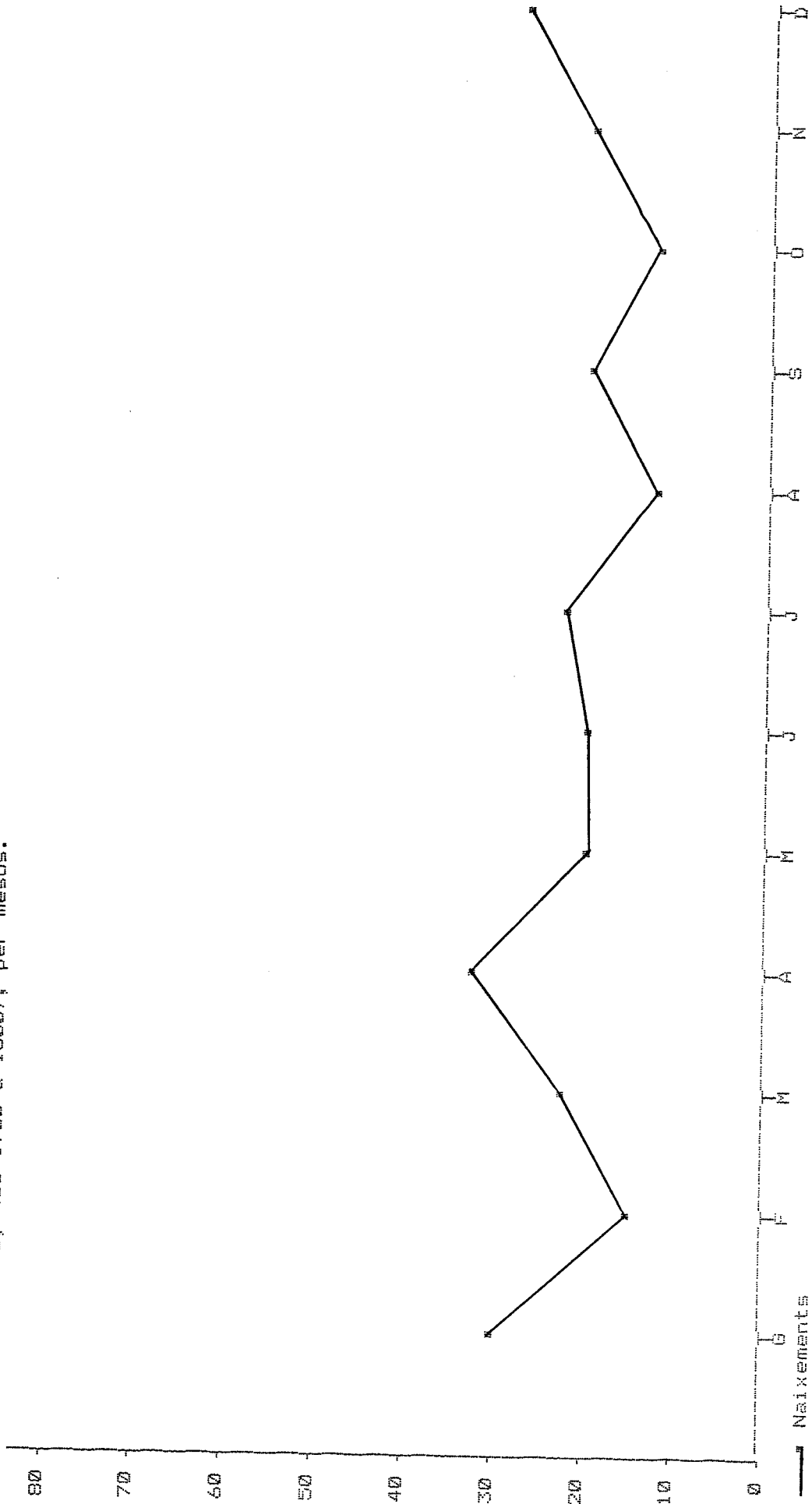

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)

Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i nombre de naixements (de 1700 a 1800).

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Albats	2	4	2	1	4	0	3	6	2	3	2	2	31
. Cossos	16	6	7	7	4	3	3	14	5	5	10	7	87
Naixements	31	14	23	33	21	20	22	12	20	13	21	28	258

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

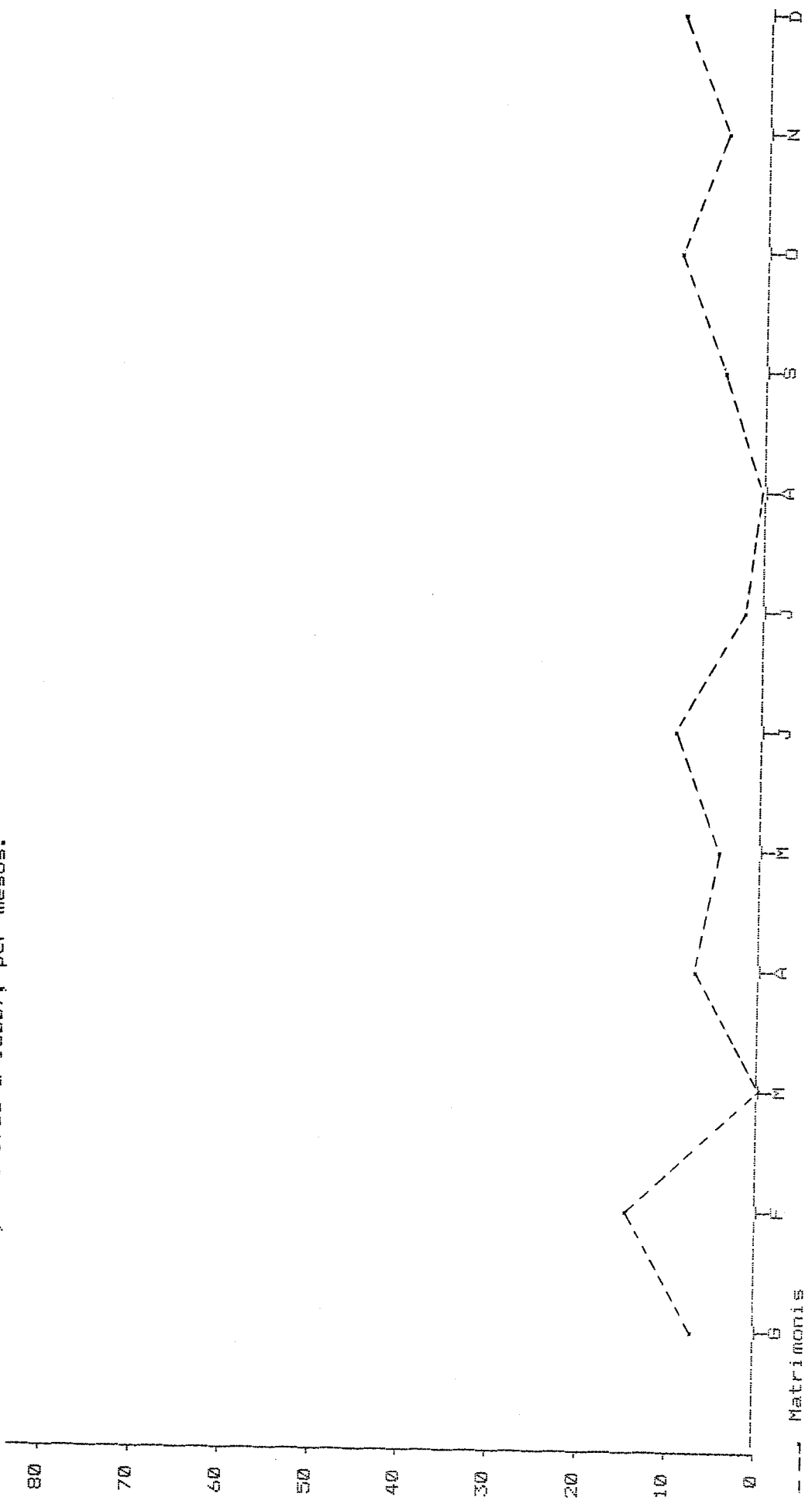

FALAUDARIES (SANT ESTEVE)

Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	deseemb.	Total
Naixements	31	14	23	33	21	20	22	12	20	13	21	28	258
	12.02	5.43	8.91	12.79	8.14	7.75	8.53	4.65	7.75	5.04	8.14	10.85	

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

PALAUDARIES (SANT ESTEVE)

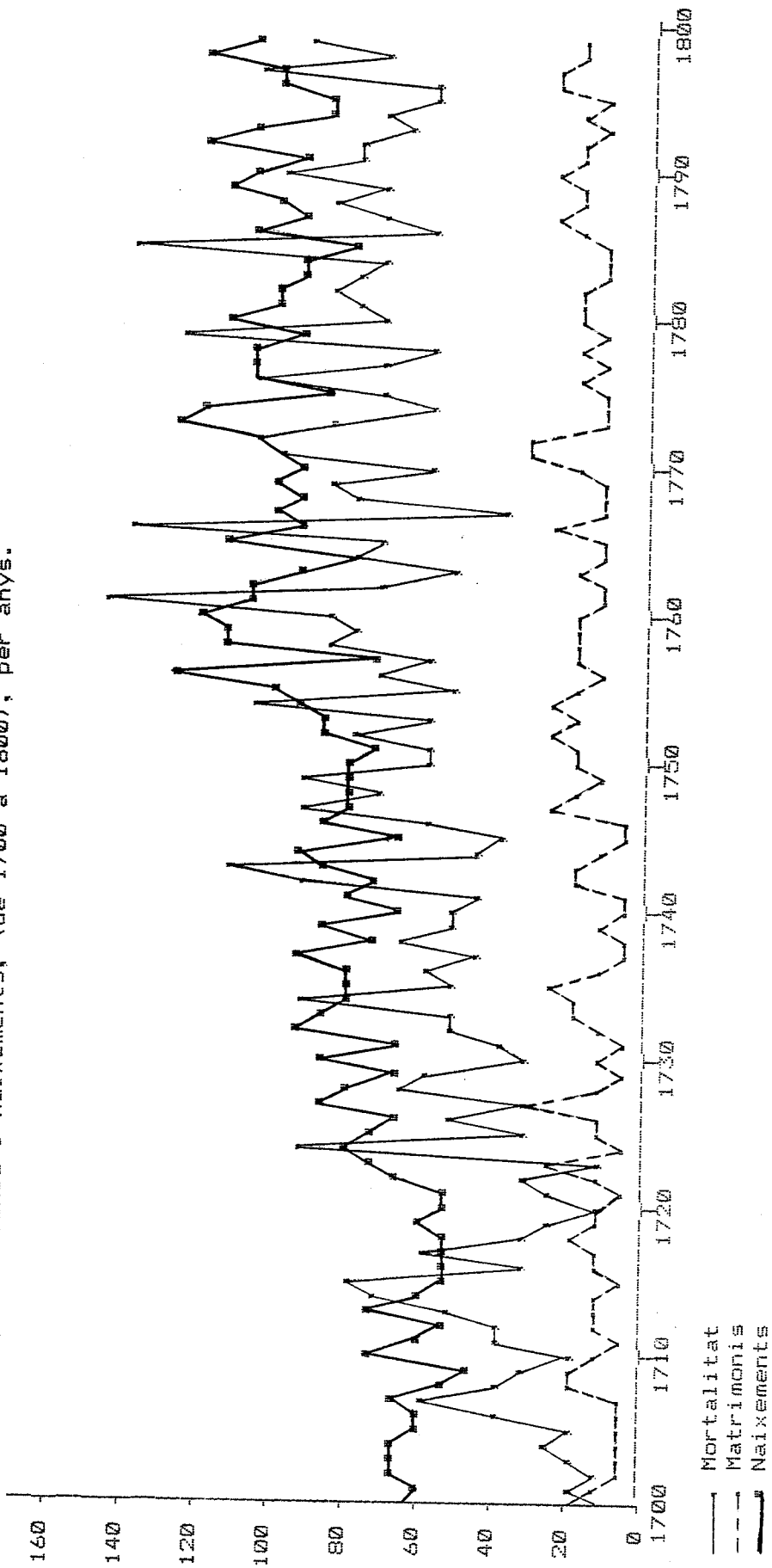
Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

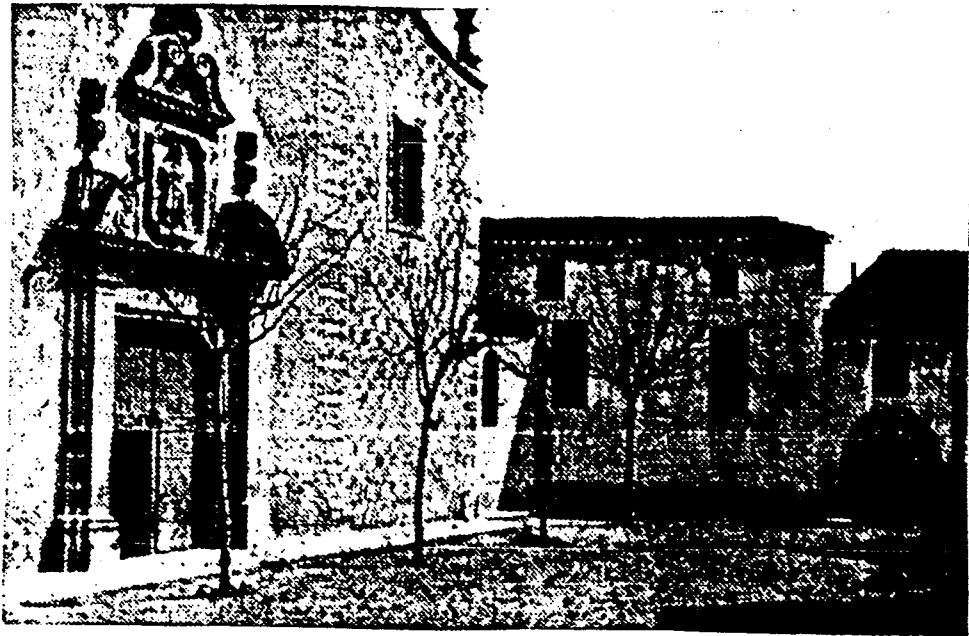
	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Matrimonis	7	15	0	8	6	9	3	1	6	9	5	10	79
	8.86	18.99		10.13	7.59	11.39	3.80	1.27	7.59	11.39	6.33	12.66	

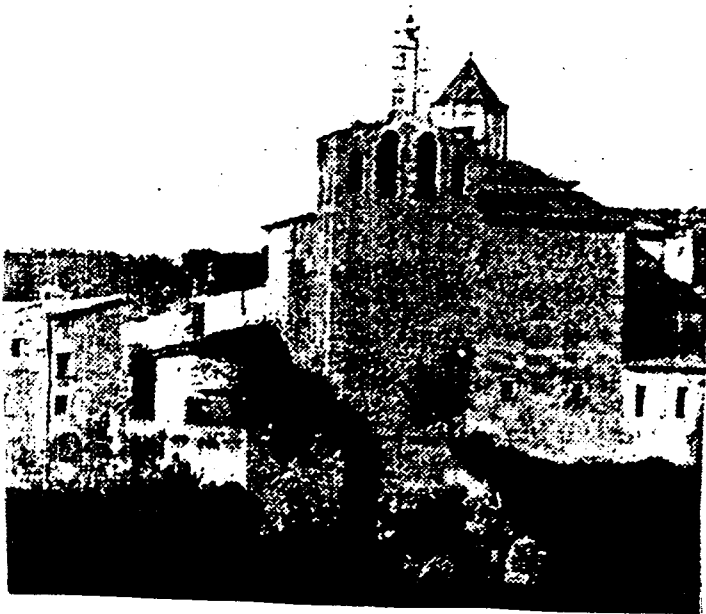
SANT FELIU DE CODINES

Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

PLAÇA DE L'ESGLÉSIA
SANT FELIU DE CODINES.

CAMPANAR DE L'ESGLÉSIA

CASA RECTORAL AMB EL TÚNEL.

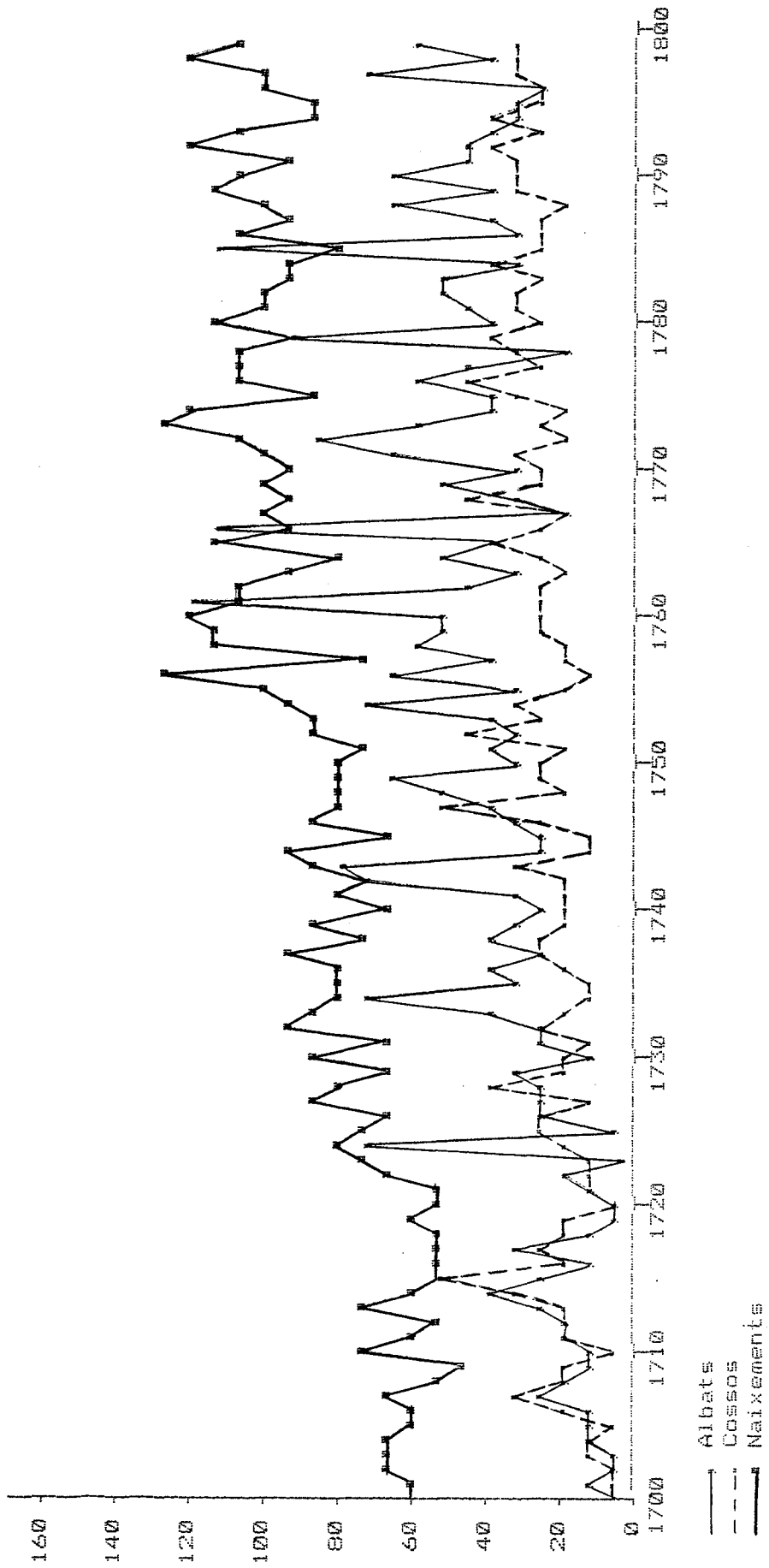
SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de morts, matrimonis i naixements, (de 1700 a 1800), per anys.

Mortalitat		1700	1701	21	1702	13	1703	22	1704	25	1705	21	1706	37	1707	63	1708	40	1709	32
1700	15	1701	21	1702	13	1703	22	1704	25	1705	21	1706	37	1707	63	1708	40	1709	32	
1710	22	1711	42	1712	38	1713	51	1714	75	1715	81	1716	32	1717	57	1718	32	1719	26	
1720	15	1721	24	1722	32	1723	13	1724	93	1725	34	1726	52	1727	36	1728	65	1729	58	
1730	32	1731	38	1732	54	1733	56	1734	91	1735	51	1736	59	1737	49	1738	68	1739	51	
1740	53	1741	49	1742	95	1743	113	1744	105	1745	38	1746	58	1747	92	1748	76	1749	96	
1750	58	1751	57	1752	77	1753	62	1754	105	1755	52	1756	76	1757	61	1758	84	1759	82	
1760	85	1761	146	1762	76	1763	53	1764	79	1765	76	1766	137	1767	39	1768	77	1769	84	
1770	61	1771	100	1772	105	1773	87	1774	61	1775	71	1776	107	1777	73	1778	57	1779	128	
1780	72	1781	78	1782	90	1783	78	1784	71	1785	141	1786	60	1787	71	1788	90	1789	76	
1790	99	1791	80	1792	82	1793	66	1794	71	1795	61	1796	58	1797	104	1798	73	1799	92	

Matrimonis		1700	1701	15	1702	6	1703	4	1704	6	1705	5	1706	8	1707	8	1708	20	1709	18
1700	19	1701	15	1702	6	1703	4	1704	6	1705	5	1706	8	1707	8	1708	20	1709	18	
1710	16	1711	10	1712	13	1713	12	1714	12	1715	10	1716	11	1717	13	1718	19	1719	14	
1720	13	1721	9	1722	13	1723	28	1724	9	1725	11	1726	16	1727	36	1728	12	1729	10	
1730	11	1731	9	1732	15	1733	19	1734	22	1735	25	1736	11	1737	5	1738	8	1739	13	
1740	9	1741	4	1742	20	1743	20	1744	13	1745	8	1746	8	1747	24	1748	17	1749	12	
1750	18	1751	21	1752	26	1753	19	1754	24	1755	18	1756	13	1757	19	1758	18	1759	22	
1760	20	1761	14	1762	11	1763	17	1764	12	1765	14	1766	25	1767	11	1768	15	1769	16	
1770	23	1771	32	1772	34	1773	16	1774	16	1775	11	1776	18	1777	12	1778	23	1779	13	
1780	20	1781	23	1782	20	1783	16	1784	13	1785	13	1786	23	1787	28	1788	21	1789	23	
1790	24	1791	18	1792	22	1793	16	1794	18	1795	14	1796	25	1797	29	1798	17	1799	19	

Naixements		1700	1701	62	1702	67	1703	67	1704	67	1705	61	1706	59	1707	64	1708	52	1709	49
1700	63	1701	62	1702	67	1703	67	1704	67	1705	61	1706	59	1707	64	1708	52	1709	49	
1710	71	1711	61	1712	55	1713	71	1714	60	1715	53	1716	56	1717	54	1718	56	1719	61	
1720	51	1721	51	1722	70	1723	72	1724	80	1725	74	1726	64	1727	86	1728	78	1729	70	
1730	86	1731	70	1732	93	1733	90	1734	78	1735	81	1736	83	1737	91	1738	71	1739	87	
1740	67	1741	82	1742	75	1743	89	1744	92	1745	64	1746	85	1747	79	1748	77	1749	83	
1750	81	1751	71	1752	87	1753	87	1754	95	1755	97	1756	124	1757	73	1758	112	1759	114	
1760	118	1761	107	1762	110	1763	96	1764	81	1765	112	1766	95	1767	100	1768	91	1769	101	
1770	94	1771	103	1772	105	1773	124	1774	121	1775	90	1776	107	1777	109	1778	108	1779	93	
1780	112	1781	100	1782	99	1783	92	1784	95	1785	79	1786	110	1787	95	1788	103	1789	113	
1790	110	1791	91	1792	120	1793	104	1794	90	1795	90	1796	101	1797	100	1798	120	1799	104	

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de morts, per anys, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

SANT FELIU DE CODINES

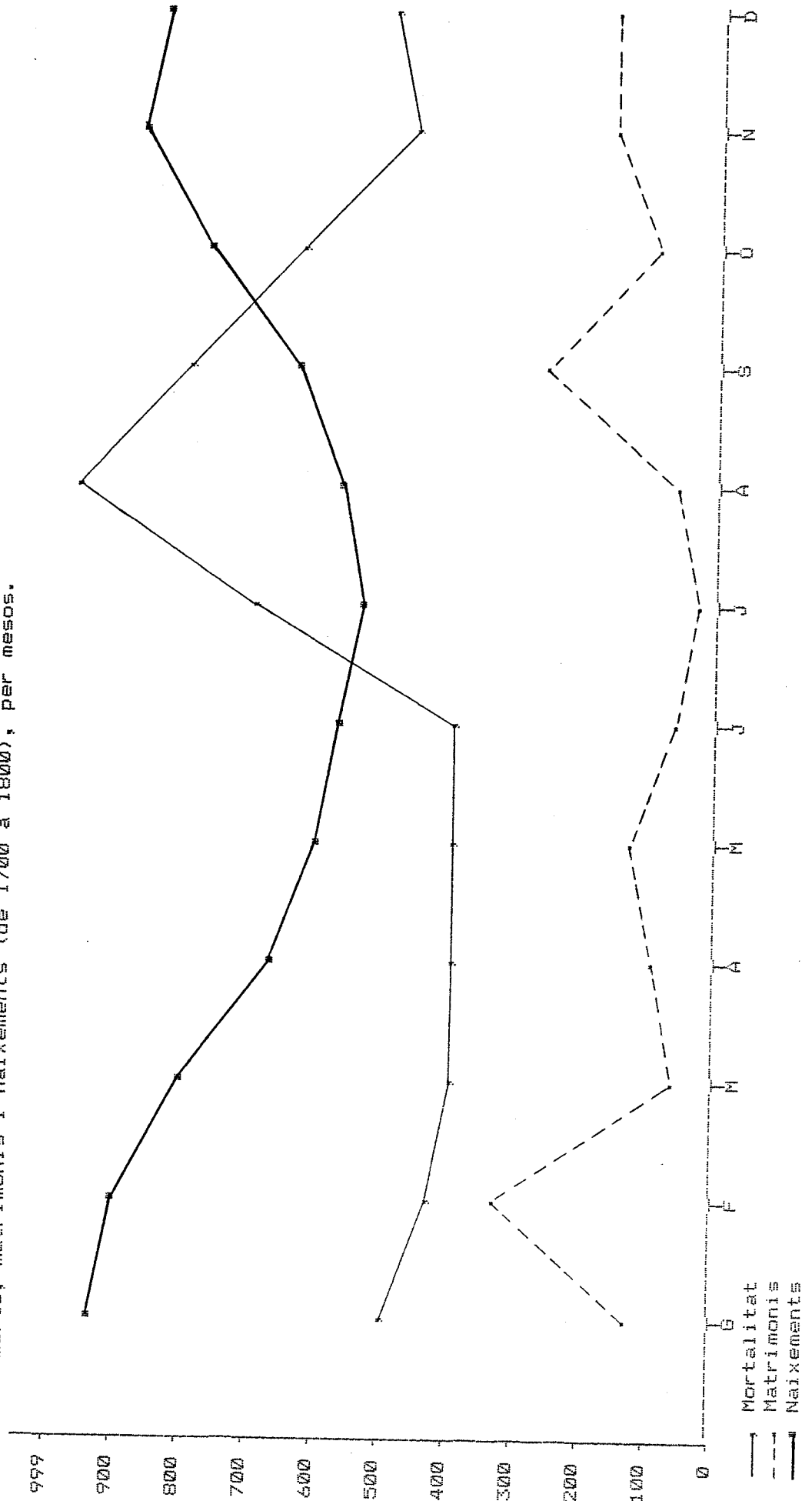
Nombre de morts, per anys, (cossos i albat, de 1700 a 1800) i nombre de naixements (de 1700 a 1800).

Albat		1700		1701		1702		1703		1704		1705		1706		1707		1708		1709		1710	
6	1701	11	1702	8	1703	9	1704	13	1705	12	1706	16	1707	28	1708	33	1709	20	1710	14	1711	4	1712
13	1711	21	1712	20	1713	28	1714	42	1715	28	1716	14	1717	33	1718	25	1719	14	1720	28	1721	36	1722
8	1721	13	1722	20	1723	2	1724	76	1725	4	1726	26	1727	25	1728	24	1729	42	1730	42	1731	31	1732
12	1731	25	1732	29	1733	39	1734	76	1735	36	1736	38	1737	24	1738	41	1739	55	1740	55	1741	67	1742
30	1741	32	1742	74	1743	80	1744	29	1745	24	1746	33	1747	40	1748	22	1749	61	1750	61	1751	53	1752
33	1751	39	1752	32	1753	37	1754	73	1755	33	1756	65	1757	40	1758	49	1759	33	1760	33	1761	54	1762
55	1761	121	1762	46	1763	31	1764	53	1765	37	1766	111	1767	22	1768	49	1769	21	1770	21	1771	91	1772
31	1771	64	1772	88	1773	59	1774	40	1775	39	1776	60	1777	49	1778	42	1779	67	1780	67	1781	43	1782
42	1781	45	1782	54	1783	51	1784	33	1785	111	1786	32	1787	42	1788	71	1789	40	1790	40	1791	58	1792
67	1791	46	1792	45	1793	40	1794	34	1795	31	1796	28	1797	40	1798	40	1799	40	1800	40	1801	58	1802

Cossos		1700		1701		1702		1703		1704		1705		1706		1707		1708		1709		1710	
9	1701	10	1702	5	1703	13	1704	12	1705	9	1706	21	1707	35	1708	20	1709	20	1710	18	1711	22	1712
9	1711	21	1712	18	1713	23	1714	33	1715	53	1716	18	1717	24	1718	37	1719	18	1720	37	1721	22	1722
7	1721	11	1722	12	1723	11	1724	17	1725	30	1726	26	1727	11	1728	26	1729	21	1730	26	1731	20	1732
20	1731	13	1732	25	1733	17	1734	15	1735	15	1736	21	1737	25	1738	21	1739	21	1740	21	1741	29	1742
23	1741	17	1742	21	1743	33	1744	16	1745	14	1746	25	1747	51	1748	21	1749	23	1750	23	1751	29	1752
25	1751	18	1752	45	1753	25	1754	32	1755	19	1756	11	1757	21	1758	44	1759	44	1760	44	1761	30	1762
30	1761	25	1762	30	1763	22	1764	26	1765	39	1766	26	1767	17	1768	36	1769	36	1770	36	1771	37	1772
30	1771	36	1772	17	1773	28	1774	21	1775	32	1776	47	1777	24	1778	29	1779	23	1780	23	1781	33	1782
30	1781	33	1782	36	1783	27	1784	38	1785	30	1786	28	1787	29	1788	33	1789	33	1790	33	1791	34	1792
32	1791	34	1792	37	1793	26	1794	37	1795	30	1796	30	1797	33	1798	33	1799	33	1800	33	1801	34	1802

Naixements		1700		1701		1702		1703		1704		1705		1706		1707		1708		1709		1710	
63	1701	62	1702	67	1703	67	1704	67	1705	61	1706	59	1707	64	1708	52	1709	52	1710	52	1711	49	1712
71	1711	61	1712	55	1713	71	1714	60	1715	53	1716	56	1717	54	1718	56	1719	56	1720	56	1721	61	1722
51	1721	51	1722	70	1723	72	1724	80	1725	74	1726	64	1727	86	1728	78	1729	78	1730	78	1731	70	1732
86	1731	70	1732	93	1733	90	1734	78	1735	81	1736	83	1737	91	1738	71	1739	71	1740	71	1741	87	1742
67	1741	82	1742	75	1743	89	1744	92	1745	64	1746	85	1747	79	1748	77	1749	77	1750	77	1751	83	1752
81	1751	71	1752	87	1753	87	1754	95	1755	97	1756	124	1757	73	1758	112	1759	112	1760	112	1761	114	1762
118	1761	107	1762	110	1763	96	1764	81	1765	112	1766	95	1767	100	1768	91	1769	91	1770	91	1771	101	1772
94	1771	103	1772	105	1773	124	1774	121	1775	90	1776	107	1777	109	1778	108	1779	108	1780	108	1781	93	1782
112	1781	100	1782	99	1783	92	1784	95	1785	79	1786	110	1787	95	1788	103	1789	103	1790	103	1791	113	1792
110	1791	91	1792	120	1793	104	1794	90	1795	90	1796	101	1797	100	1798	120	1799	120	1800	120	1801	104	1802

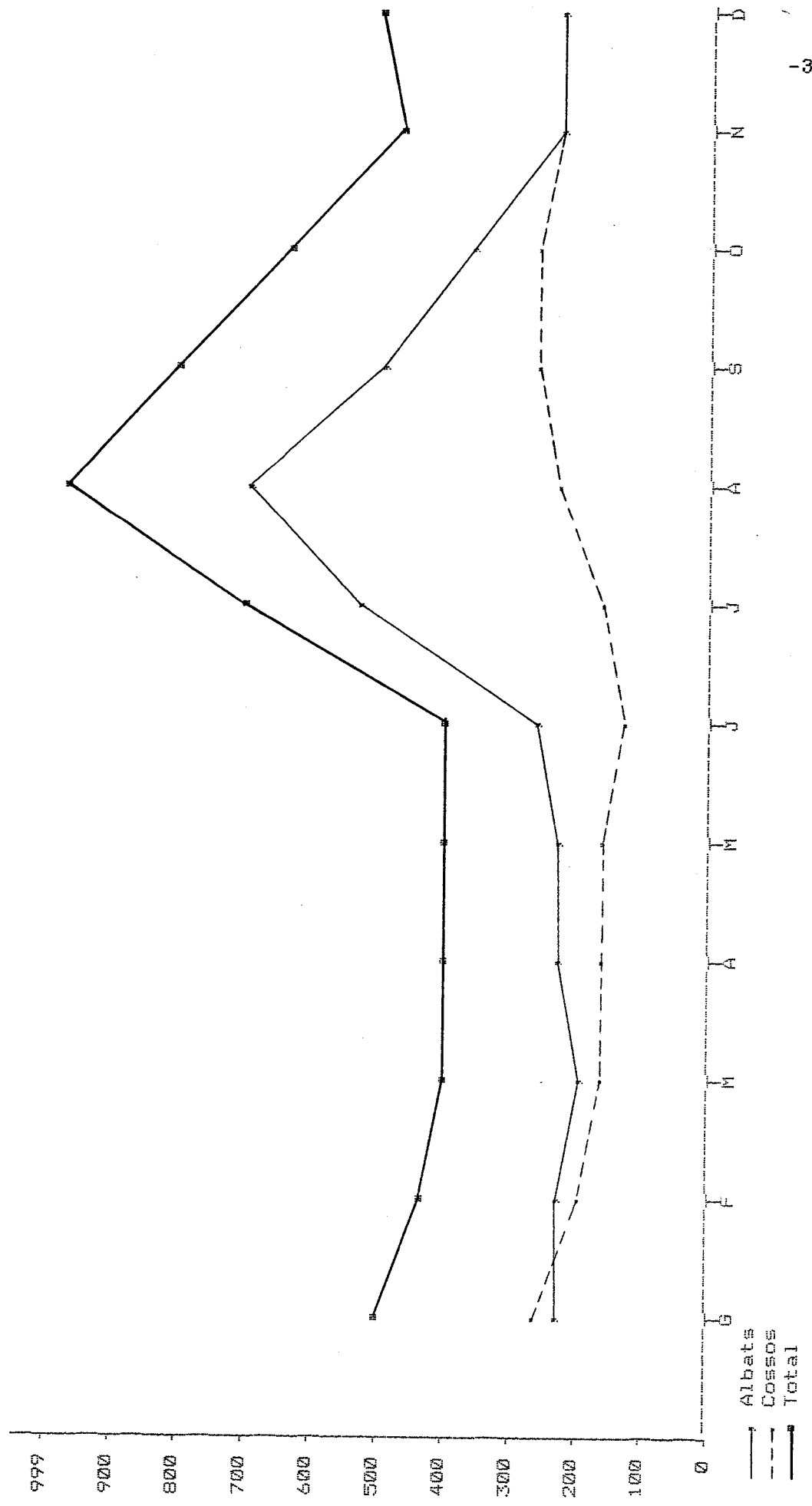
SANT FELIU DE CODINES
Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de morts, matrimonis i naixements (de 1700 a 1800), per mesos.

gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	486	417	395	415	397	401	956	790	618	464	484	6522
Matrimonis	150	323	71	94	125	67	80	252	111	159	156	1637
Naixements	942	888	788	671	600	563	576	627	764	864	850	8661

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albatz, cossos i total.

SANT FELIU DE CODINES

Nombre de morts, per mesos, (de 1700 a 1800), albats, cossos i total.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	deseemb.	Total
. Albats	233	218	212	239	222	271	532	706	515	366	238	235	3987
. Cossos	253	199	183	176	175	130	167	250	275	252	226	249	2535
■ Total	486	417	395	415	397	401	699	956	790	618	464	484	6522

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i
 nombre de naixements (de 1700 a 1800).

SANT FELIU DE CODINES

Nombre de morts, per mesos, (cossos i albats, de 1700 a 1800) i nombre de naixements (de 1700 a 1800).

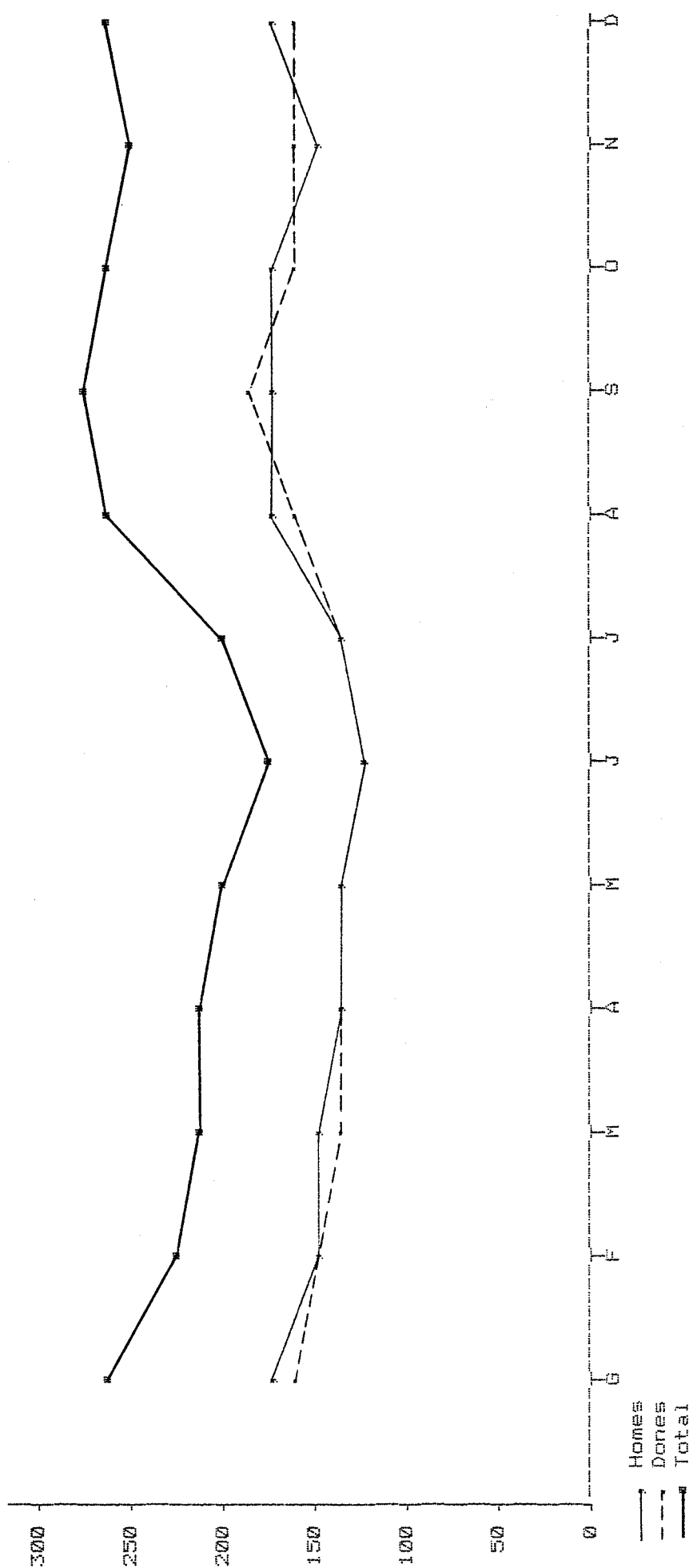
	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
. Albats	233	218	212	239	222	271	532	706	515	366	238	235	3987
. Cossos	253	199	183	176	175	130	167	250	275	252	226	249	2535
Naixements	942	888	788	671	600	563	528	576	627	764	864	850	8661

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de morts, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Mortalitat	486	417	395	415	397	401	699	956	790	618	464	484	6522
	7.45	6.39	6.06	6.36	6.09	6.15	10.72	14.66	12.11	9.48	7.11	7.42	

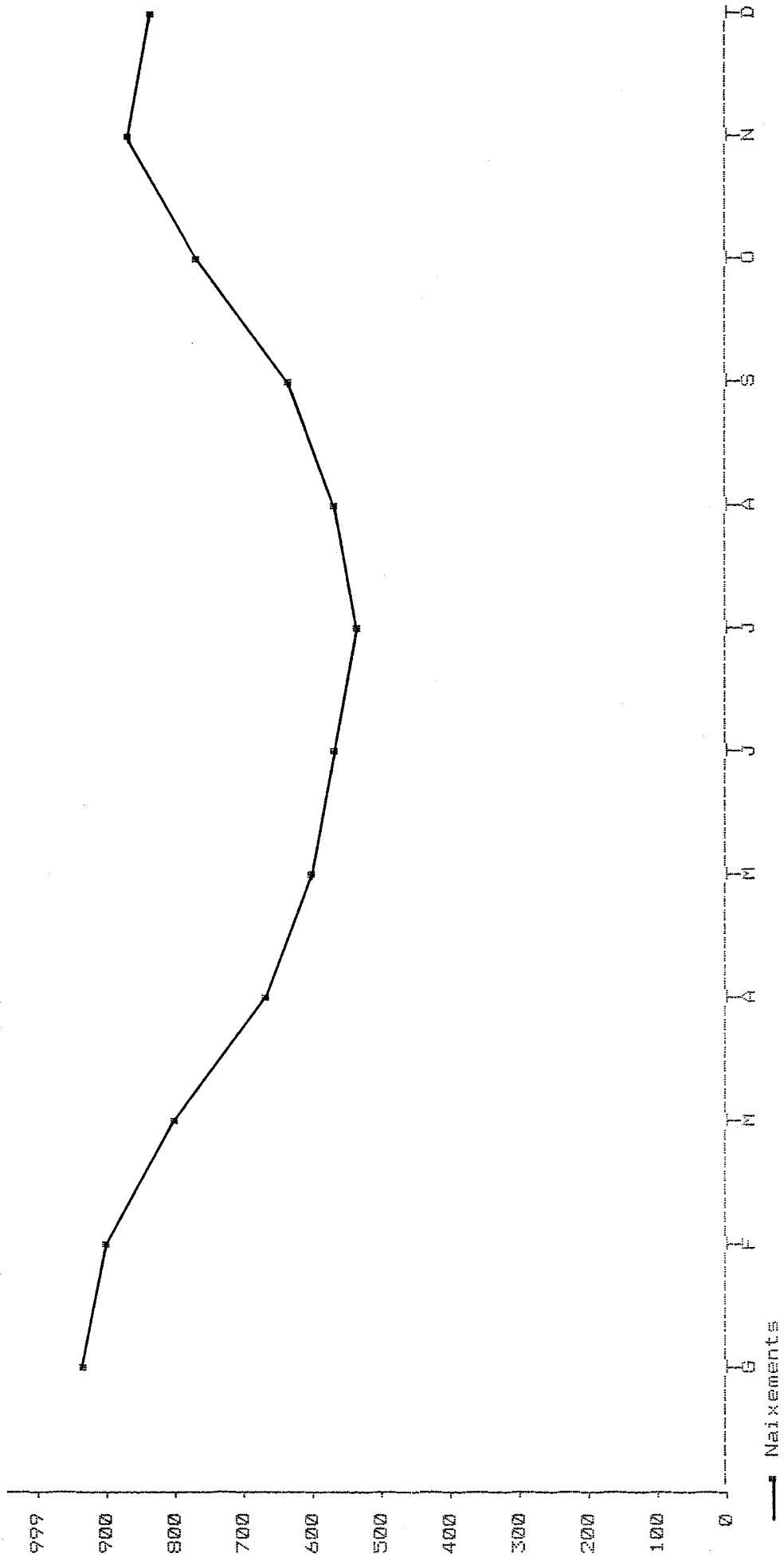
SANT FELIU DE CODINES
Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de morts, homes, dones i total (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	deseemb.	Total
· Homes	128	102	92	90	84	68	84	134	129	133	107	130	1281
· Dones	125	97	91	86	91	62	83	116	146	119	119	119	1254
· Total	253	199	183	176	175	130	167	250	275	252	226	249	2535

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

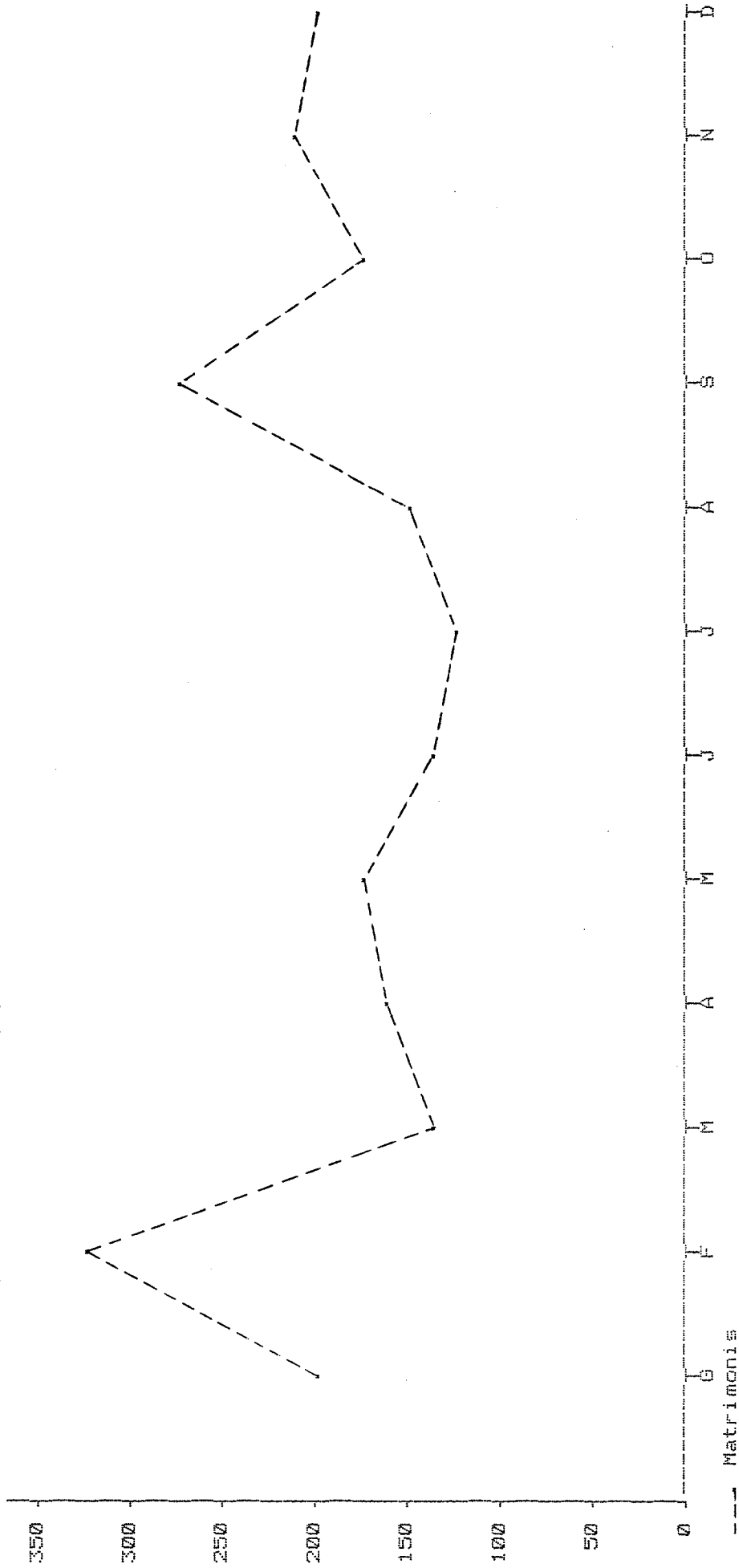

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de naixements, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Naixements	942	888	788	671	600	563	528	576	627	764	864	850	8661
	10.88	10.25	9.10	7.75	6.93	6.50	6.10	6.65	7.24	8.82	9.98	9.81	

SANT FELIU DE CODINES
Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

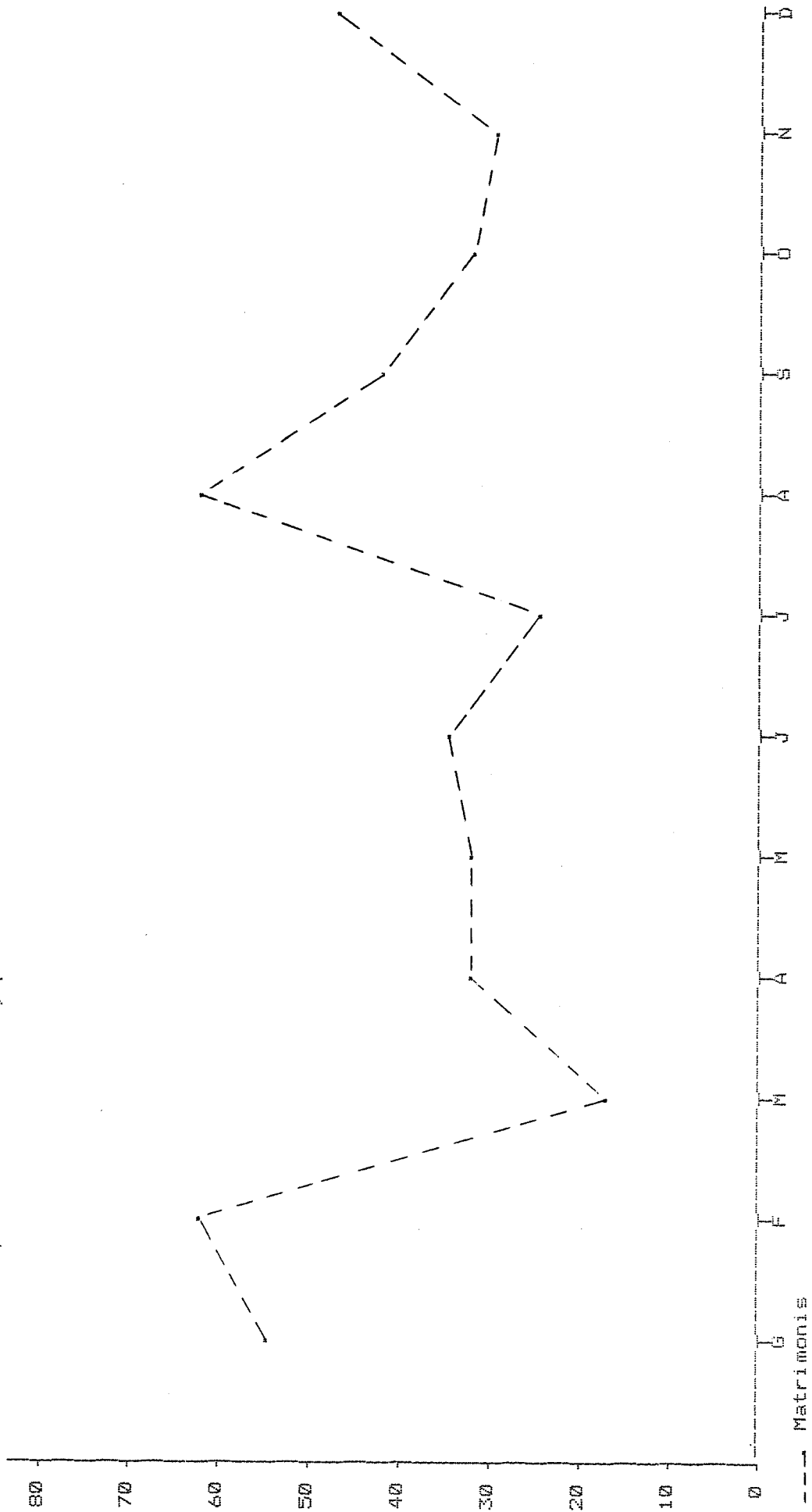

--- Matrimonis

SANT FELIU DE CODINES
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Matrimonis	150	323	71	94	125	67	49	80	252	111	159	156	1637
	9.16	19.73	4.34	5.74	7.64	4.09	2.99	4.89	15.39	6.78	9.71	9.53	

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

LA AMETLLA DEL VALLES (SANT GENIS)
 Nombre de matrimonis, (de 1700 a 1800), per mesos.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setemb.	octubre	novemb.	desemb.	Total
Matrimonis	54	63	17	33	32	34	25	62	42	33	30	47	472
	11.44	13.35	3.60	6.99	6.78	7.20	5.30	13.14	8.90	6.99	6.36	9.96	

8.7.3. ALTRES PROFESSIONS

Llista de professions trobades als llibres sacramentals.

ADROGUER
APOTHECARI
ARGENTER (B)
BAIXADOR
BASTER (B)
BLANQUER
BOMBER
BOTER
BOTIGUER (B)
BRASSER
CALDERER
CAMBIADOR DE CENTIMS
CAMPANER
CANDELER (B)
CAPTAIRE
CARBONER
CARDADOR DE LLANA
CIRURGIA
CONSTRUCTOR DE CARROS
CONSTRUCTOR DE CASA
CORDER
DOCTOR EN DRET
DROGUER
ESCLOPER
ESCOPETER
ESPASER (B)
ESFARDANYER
ESTAMPER (B)
ESTUDIANT
FABRICANT DE CIRIS (B)
FERRER
FIDEUER
FLAQUER
FLASADOR (B)
FORNER
FUSTER
GUANTER
GUARDA DE BOSC
HOSTALER
LLEVADORA

LLOGATER DE MULES
MANYA
MASSOVER
MATALASSER (B)
MENESTRAL
MESTRE DE MINYONS
MESTRE PELLER (B)
MESTRE VELER (B)
METGE
MISSER
MOLINER
NEGOCIANT
NOTARI
PAGES
PASTOR
PEDRENYATER
PERAYRE
PETARDER
PILER
POLVDORER
PREVERE
PUNTER
RAJOLER
RETORCEDOR DE SEDA
SABATER
SASTRE
SEMOLER
SENYOR
SERRADOR
SOMBRERE
SOLDAT
STANYER
TEIXIDOR DE LLANA
TEIXIDOR DE LLI
TINTORER
TRACTANT DE BESTIA
TRAGINER
VAQUER
VELER
VIDRIER

En les quatre primeres parròquies abunden els oficis del camp (pagesos), i a l'última abunden molt els treballadors tèxtils.

9. DISCUSSIO

En aquest punt pretenem donar una visió de conjunt, fent un estudi global de cada una de les parròquies que formen la Baronia de Montbui durant els segles XVII-XVIII, tenint en compte les llacunes documentals existents, i tenint en compte i comentant els següents aspectes:

- El personal sanitari
- Les causes de la mort (violenta, sospitosa, etc...)
- Aspectes sobre baptismes
- Altres aspectes
- Interpretació dels resultats
- Les relacions amb l'entorn social
- Que ha aportat la tesi

Hem de comentar que durant el segle XVII hi ha una manca d'alguns llibres Sagramentals a les parròquies de Sant Genís de l'Ametlla del Vallès (òbits dels albats 1633-1677), St. Pere de Bigues (òbits en general desde 1600-1621), Sant Julià de Lligà d'Amunt (òbits des de 1634-1645), St. Esteve de Palaudàries (òbits de tot el segle XVII), suposem que és degut a les guerres i revoltes passades.

Durant el segle XVIII tenim una informació molt més completa que la del segle passat, només ens falten alguns òbits de la parròquia de Palaudàries, ja que aquests comencen al 1726.

Tot i així intentarem fer un estudi comentari el més acurat possible, dintre de les possibilitats documentals existents i que aportí alguna claredat en la comprensió i coneixement de la vida a la Baronia de Montbui durant els segles XVII i XVIII.

9.1. EL PERSONAL SANITARI

9.1.1. EL GRAU DE COBERTURA SANITARIA

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

El nombre total de partides de baptisme consultades ha estat de 1326 (llibres de baptisme des de 1600-1699), el nombre total de partides de matrimonis consultats es de 343 (llibres de matrimonis des de 1600-1699), el nombre total de partides de defunció consultades es de 792 (llibres d'òbits des de 1600-1699). El nombre total de professionals sanitaris trobats, ha estat de 5, per tant, la relació de professionals trobats en les partides consultades ha estat d'un sanitari cada 492,2 partides. Ara bé si tenim en compte que no hi hagut cap defunció a les hores seria de 333,8.

Antigament les dones poques feines podien realitzar d'una forma independent del marit, com no fos la de llevadora fent batejos de necessitat. Unes són vidues que pot ésser que facin aquesta feina d'una forma ocasional, altres inclús són llevadores "aprobades" amb el que suposem que devien fer alguna mena d'examen per treure la llicència i poder exercir.

A l'Ametlla només en trobem una que fa un bateig de necessitat, és Eufrasia Muntada (1617).

PARROQUIA DE SANT PERE DE FIGUES

Aquí no hem trobat cap metge ni cirurgià, només hem trobat una llevadora. El nombre total de partides consultades ha estat de 2350 (òbits, matrimonis i baptismes). D'aquests han estat 826 de defuncions, 343 de matrimonis i 1182 de baptismes. Aquestes partides comencen: els òbits al 1622-1699, els de matrimonis al 1625-1699, i els de batejos al 1600-1699.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El nombre total de partides consultades (òbits, matrimonis, i baptismes), ha estat de 2398; d'aquests, 890 han estat òbits, 1179 han estat naixements o baptismes i 329 han estat matrimonis. Aquests llibres sacramentals van des de 1600 fins al 1699.

FARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Tots els professionals sanitaris relacionats en aquests llibres sacramentals durant el segle XVII, eren de pobles veïns inclòs de Barcelona.

El nombre total de partides consultades (baptismes i matrimonis) ja que d'òbits no n'hi ha, és de 425; d'aquestes, 83 són de matrimonis i 342 de baptismes. Aquests llibres comencen al 1600 i van fins al 1699.

El nombre total de professionals sanitaris trobats ha estat de 5, per tant la relació de professionals trobats en les partides consultades ha estat d'un sanitari cada 85 partides.

Tal vegada cal destacar l'absència al llarg del segle de llevadores i d'apotecaris documentats.

Tots els professionals han estat trobats en els llibres de baptisme i de matrimonis. En la majoria de casos ho són com padrins o testimonis.

Fel que fa a la procedència dels professionals, he de dir que la majoria d'ells eren de fora del terme de Palaudàries i que una gran part ho eren de Caldes de Montbui.

Els professionals, més concretament, són de las següents localitats: 1 de Barcelona, 1 de Granollers i 3 de Caldes de Montbui.

FARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El treball de la dona i el seu reconeixement social, en aquella època, eren molt poc importants, ja que quedava subordinada al marit, malgrat que dos segles abans, en el s.XV, en un estudi que fa Pierre Bonaïsse sobre l'organització del treball a Barcelona a finals del segle XV trobem:

"Así el trabajo de la mujer no debe ser considerado un simple trabajo de emergencia. Puede aspirar a los mismos títulos que el hombre en el dominio profesional"

La organización del trabajo en Barcelona a finales del s. XV: Consejo Supremo de Investigaciones Científicas, Barcelona 1975. Anuario de estudios Medievales, anexo 8. Universidad de Barcelona. Instituto de Historia Medieval, pág.108. També diu: "una mujer sólo puede ejercer una profesión con el consentimiento del marido".

Doncs bé durant aquest segle hem trobat 4 dones que exercien la professió de llevadora. No hem trobat cap que sigui metge o cirurgià. Totes elles les trobem fent batejos de necessitat o "subconditione vivis", menys una vegada en que és la propia llevadora la que es casa.

Així tenim a: Colleta, Maria ; Colleta, Violant Margarida;
Marigona, Catarina; Garriga, Maria (vídua).

El nombre total de partides consultades ha estat de 5890 des de 1600 fins al 1699 (baptisme 3189, matrimonis 716, òbits 1985).

El nombre total de sanitaris trobats, incloent-hi els repetits, ha estat de 50, per tant la relació de professionals trobats en les partides consultades ha estat d'un sanitari per cada 117,80 partides.

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

El nombre total de partides consultades ha estat de 4410 (baptismes, matrimonis, i òbits), d'aquestes, 2202 han estat de baptismes, 468 de matrimonis, i 1740 d'òbits. Aquests llibres sacramentals van de 1700 fins al 1800. Per tant la relació entre les partides consultades i els sanitaris trobats es d'un sanitari cada 47,93 partides consultades.

El nombre de vegades que s'ha trobat algun professional sanitari, tant en una partida de baptisme, defunció o matrimoni, ja per ser en forma de padri, com de pare d'algun nen que naixia, (adhuc s'ha trobat algun casament d'algun professional, així com la seva mort), alguns casos de metges i llevadores a les quals les trobem administrant el "baptisme de necessitat" a algun infant; és a dir han estat trobats 92 vegades, i això correspon a un total de 28 professionals diferents, dels que hem pogut trobar documents.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El nombre total de partides consultades ha estat un total de 4002, de les quals 1480 han estat de defuncions, 457 de matrimonis, i 2065 de naixements. Per tant la relació de professionals trobada en les partides consultades (incloent els repetits), ha estat d'un sanitari cada 400, 2 partides. Ara bé, si no compten les partides de defuncions, aleshores seria d'un sanitari cada 252,2 partides consultades.

El nombre total de vegades que s'ha trobat un professional sanitari ha estat de 10, ja sigui com a padri d'un bateig o casament, o bé el seu propi casament, o bé en una prova pericial per dictaminar el sexe d'una criatura.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El nombre total de partides consultades (baptisme, matrimonis i òbits) ha estat de 2824; d'aquestes 1058 han estat d'òbits, 307 de matrimonis i 1459 de baptismes. Tots els llibres comencen el 1700 i van fins el 1800. El nombre total de sanitaris trobats, incloent-hi els repetits ha estat de 9; per tant, la relació de professionals trobats en les partides sacramentals consultades ha estat d'un sanitari cada 313,7 partides.

En la majoria dels casos, els professionals sanitaris els hem trobat com a padrins o testimonis en baptismes i casaments, també en alguns casos com acompanyants d'aquests; i també el casament d'un d'ells; ara bé, les llevadores les trobem en els llibres de baptisme documentades administrant el "baptisme de necessitat" a algun infant que elles deuriem haver ajudat a néixer.

Pel que fa a la procedència cal dir que és variable: les llevadores no diu d'on són, però viuen a Lliçà, Anton Martínez, metge de Barcelona, en quant als cirurgians tenim el següent: Narcís Bracons, no diu d'on és, però viu a Lliçà, Pau Roca, mestre cirurgià de Sta. M. de Sentmenat, fill de Josep Roca (mestre cirurgià), natural de la mateixa parròquia.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El nombre total de vegades que s'ha trobat un professional sanitari ha estat de 3, ja sigui com a padri d'un bateig o bé oficiant ell mateix el bateig.

El nombre total de partides consultades ha estat de 454, de les quals 118 eren de defuncions, 79 de matrimonis, i 257 de naixements.

Els llibres d'òbits van des de 1726 fins al 1800, els altres (matrimonis i batejos) des de 1700 fins al 1800.

Per tant la proporció de sanitaris per partides consultades ha estat d'un sanitari per cada 151,3 partides.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El nombre total de partides consultades (òbits, matrimonis, baptismes), ha estat de 16.644; d'aquestes 6460 han estat d'òbits, 1622 de matrimonis, i 8562 de naixements. Tots els llibres comencen al 1700 i van fins el 1800, és a dir, tot el segle XVIII.

El nombre total de sanitaris trobats, inclòs els repetits ha estat un total de 572, per tant, la relació de professionals trobats en les partides sacramentals consultades ha estat d'un sanitari cada 29,09 partides.

En la majoria dels casos els professionals sanitaris els hem trobat com a padrins o testimonis de baptismes i casaments, també alguns com acompanyants d'aquests, així mateix també trobem els batejos de llurs fills, els seus casaments, i les seves morts, i de llurs famílies. Veiem que hi ha famílies de sanitaris que es perpetuen, a més a més es casen entre ells i que també entronquen amb famílies de la petita noblesa i pageses riques.

L'únic cas de llevadora que hem trobat, Eulàlia Fonoll, la trobem administrant el "baptisme de necessitat".

9.1.2. PROPORCIONS ENTRE LES DIVERSES PROFESSIONS

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Els professionals trobats són metges 0, cirurgians 2 (40%), apotecaris 1 (20%), adroguers 1 (20%) i llevadores 1 (20%).

Troben tots els professionals com a testimonis o padrins, exceptuant la llevadora que la trobem realitzant un bateig de necessitat.

Pel que fa a la procedència, ha de dir que la llevadora és del mateix poble, els cirurgians, un és de Granollers i l'altre és de la Garriga, l'apotecari també és de Granollers, i l'adroguer de l'Ametlla.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El nombre total de professionals sanitaris trobats és d'un i per tant la relació és d'un per 2350 partides consultades ara bé si no tenim en compte les partides de defuncions i de matrimonis és d'un per 1182 partides consultades.

La llevadora que surt administrant un bateig de necessitat és l'única sanitària trobada, es tracta de Violant M. Colleta i és de Sant Feliu de Codines, poble on viu i treballa.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El nombre total de professionals sanitaris trobats ha estat de 2, per tant la relació de professionals trobats en les partides consultades ha estat d'un sanitari cada 1199 partides. Ara bé, si tenim en compte que en els llibres d'òbits no hem trobat cap sanitari, i que, per tant, només relacionem les partides consultades de baptismes i matrimonis en relació als sanitaris trobats, veiem que la proporció és d'un sanitari cada 754 partides.

Com ja hem dit altres vegades els sanitaris els trobem en llibres de baptismes i de matrimonis, en la majoria dels casos, fent de padrins, testimonis o acompanyants d'aquests.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El total de professionals sanitaris trobats ha estat de 5, entre ells 4 metges (80%), i 1 cirurgià (20%).

Tal vegada cal destacar l'absència al llarg del segle de les llevadores i d'apotecaris documentats.

Tots els professionals han estat trobats en els llibres de baptismes i de matrimonis. En la majoria de casos ho són com padrins o testimonis.

Pel que fa a la procedència dels professionals, he de dir que la majoria d'ells eren de fora del terme de Palaudàries i que una gran part ho eren de Caldes de Montbui.

Els professionals, més concretament, són de les següents localitats:

1 de Barcelona, 1 de Granollers i 3 de Caldes de Montbui.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Els professionals trobats són: metges 6 (28,57%), cirurgians 6 (28,57%), apotecaris 3 (14,28%), adroguers 1 (4,76%), infermers 1 (4,76%) i llevadores 4 (19,04%).

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Si volem saber el percentatge de cada tipus de sanitari, aquest és el següent: metges 3 (10,71%), cirurgians 5 (17,85%), apotecaris 8 (28,57%), adroguers 3 (10,71%), i llevadores 9 (32,14%).

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El total de professionals trobats durant aquest segle a la parroquia ha estat de 8, dels quals 4 eren metges (50%), 2 eren cirurgians (25%), i 2 eren llevadores (25%).

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El total de professionals sanitaris trobats ha estat de 6, entre ells: metges 1 (16,66%), cirurgians 3 (50%), llevadores 2 (33,33%). Aquí caldria destacar l'absència d'apotecaris i adroguers.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El total de professionals trobats durant aquest segle a la parroquia ha estat de 3, dels quals 2 eren metges i una llevadora, un dels metges era capellà. Fins ara havíem trobat un cas d'un metge que exercia com a mestre de minyons (Ramon Jordà, de l'Ametlla del Vallès) al segle XVIII. Per tant cadascun d'ells representa el 33,33% del total.

Al ser Palaudàries un poble tant petit, tots els professionals trobats eren de fora. Els dos metges eren de Sabadell i la llevadora era de Caldes de Montbui.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El total de sanitaris trobats ha estat de 66, entre ells: metges 11 (16,66%), cirurgians 27 (40,90%), apotecaris 23 (34,84%), adroguers 4 (6,06%) i llevadores 1 (1,51%).

Si volem saber les vegades que són anomenats les diverses classes de sanitaris tenim el següent: metges 174 vegades, cirurgians 257 vegades, apotecaris 117 vegades, adroguers 23 vegades, i llevadores 1 vegada.

9.1.3. ELS SANITARIS LOCALS DE MES PRESTIGI

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

- Cirurgians : - Desodén, Marc Aureli. Granollers (1618)
- Poy, Sebastià. La Garriga (1697)
- Apotecaris : - Seguí, Pau. Granollers (1671)
- Adroguers : - Xammar, Joseph. L'Ametlla del V. (1648)
- Llevadores : - Muntada, Eufrasia. L'Ametlla del V. (1617)

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

- Llevadores : - Violant, M. Colleta. Sant Feliu de Codines
(1653)

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

- Llevadora : - Siurans, Eulàlia . (1672)
- Metges : - Gilabert. Granollers (1614)

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

- Metges : - Dr. Cuberta, Antonio. Barcelona (1609)
- Dr. Garrau, Salvador. Caldes de Montbui (1686)
- Dr. Más, Jacintho. Granollers (1688)
- Dr. Masó, Diego. Caldes (1695)
- Cirurgians : - Ratjó i Xuxer, Pau. Caldes (1677).

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Trobem tots els professionals com a testimonis o padrins, a més a més dels seus casaments i morts de parents i fins i tot la mort d'un d'ells (l'infermer Benavent).

- Metges : - Gibert i Pallás, Ramon: 1684 (Caldes de Montbui)
- Grau, Salvador : 1683 (Caldes de Montbui)
- Lloveras : 1639 (Sant Feliu de Codines)
- Patit, Salvador : 1689, 1690, 1694, 1699 (Sant Feliu de Codines)
- Quadrat, Guillém : 1604 (Caldes de Montbui)
- Taladella, Pere Felip : 1631 (Sabadell)

Cirurgians: - Fco. Andreu : 1682 (2). Sant Feliu de Codines
- Gabriel Carbonell : 1672. Moià
- Joseph Comas : 1684, 1685(2), 1686(2), 1687(2),
1688(2), 1692, 1695, 1696, 1698(2),
1699, 1690(3). Sant Feliu de Codi_
nes
- Jaume Janescar : 1689. Sant Llorenç de Saball
- Joseph Saltó : 1687. Sant Fructuos de Castellter_
gol
- Pau Vallcorba : 1698. Sant Feliu de Codines

Apotecaris: - Diego Arbó : 1695. Caldes de Montbui
- Fco. Pau : 1693, 1690(2). Sant Feliu de Codi_
nes
- Joan Vallcorba : 1699. Sant Feliu de Codines

Adroguers: - Fco. Vinyalt : 1689. Sant Feliu de Codines

Infermers: - Carlos Benavent : 1681. Frances, Sant Feliu de Codi_
nes

Llevadores: - Maria Colleta : 1628. Sant Feliu de Codines
- Violant M. Colleta: 1615,1617(3),1620. St. Feliu de
Codines
- Maria Garriga : 1682. Sant Feliu de Codines
- Catherina Marigona: 1630, 1632. Sant Feliu de Codi_
nes

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

- Metges : - Davi-Canal, Miquel : 1796, 1799. L'Ametlla
 - Jorda, Ramon : 1746. L'Ametlla
 - Oliveras Torres : 1772, 1786, 1790. L'Ametlla
- Cirurgians : - Busquets, Fch. : 1744. La Garriga
 - Canal, Jacintho : 1778, 1784, 1785 (x2), 1786, 1790 (x2), 1792, 1793, 1795, 1797 (x2), 1798, 1799. L'Ametlla
 - Canal, Miquel : 1772, 1777, 1780, 1782, 1784, 1786, 1790 (x2). L'Ametlla
 - Cavanyer, Geroni : 1751. Vic
 - Oliveras, Joseph : 1793. Granollers
- Apotecaris : - Balcells, Jaume : 1785. Cardedeu
 - Carbonell, Joan : 1779, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1787, 1788, 1790, 1792 (x2), 1793, 1795, 1797. L'Ametlla, natural de Sarreal (Tarragona)
 - Clot, Pau : 1742. Cardedeu
 - Fàbregas, Fco. : 1778. Vilamajor
 - Ferrer, Joseph : 1748, 1751, 1756. Barcelona
 - Fonseré, Joseph : 1753. Barcelona
 - Xammar, Fco. : 1777, 1785. L'Ametlla
 - Xammar, Genís : 1788, 1799. Barcelona, natural de L'Ametlla
- Adroguers : - Oliveras, Fco. : 1733. Granollers
 - Pedreras, Miquel : 1780. Granollers
 - Prat, Pau : 1733. Granollers
- Llevadores : - Dorrius, Elisabeth : 1743 (Caldes de Montbui).
 - Fabrerà, Gertrudis : 1771 (x2), 1774 (x2), 1777, 1778 (x2), 1779, 1780, 1782 (x2), 1783, 1784 (x2), 1788, 1789. L'Ametlla
 - Gordi, Thomasa : 1777 (x2), 1778 (x2). L'Ametlla
 - Marfà, Marianna : 1746. L'Ametlla
 - Marquesa, Maria : 1760, 1770 (x2). L'Ametlla
 - Pomerola, Maria : 1793 (x2). L'Ametlla
 - Pons, Maria : 1763 (x2). L'Ametlla
 - Segur, Theresa : 1790. L'Ametlla
 - Vila, Marianna : 1767. Granollers

En alguns casos diu la procedència del professional sanitari, però en altres diu on exerceix, però no especifica si es d'allà o d'un altre poble, en altres casos no diu res.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Metges : - Pagés, Jaume : 1785. Barcelona
 - Patit Aguilar, Joseph: 1779. Sant Feliu de Codines
 - Patit Vila, Joseph : 1779. Sant Feliu de Codines
 - Trias, N. : 1704. Caldes de Montbui

Cirurgians : - Comas, Fco. : 1780, 1781. Sant Feliu de Codines
 - Vila, Joseph : 1745. Barcelona

Llevadores : - Casallach, Isabel : 1775. Caldes de Montbui
 - Gorguí, Eulalia : 1788, 1789. Bigues

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

Metges : - Martinez, Anton : 1753. Barcelona

Cirurgians : - Bracons i Fuyà, Narcis : 1746. Lliçà d'Amunt
 - Roca, Joseph : 1779. Sentmenat
 - Roca, Pau : 1779. Sentmenat

Llevadores : - Argemí, Maria : 1788, 1796. Lliçà d'Amunt
 - Padrós, Clara : 1771, 1779, 1781. Lliçà d'Amunt

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Metges : - Palmés, Joseph : 1731. Sabadell
 - Puigjaner, Feliu : 1704. Sabadell

Llevadores : - Dosrius, Margarida : 1705. Caldes de Montbui

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Metges : - Allués, Lluís : 1782. Granollers
 - Catafals, Benet : 1725. Centelles
 - Fabregat, Jaume : 1743
 - Febrer, Joan (fill de Domingo Febrer, casat amb Rita Atxer): 1785 (x2), 1786, 1787, 1789, 1790, 1791, 1793, 1794, 1796, 1798. Sant Feliu de Codines
 - Illa, Anton : 1759. Centelles
 - Oliveras, Esteve : 1797 (x2). La Garriga
 - Patit, Joan (fill de Salvador Patit i de Esperança Font, casat de primera nupcia amb Rosa Vila Grau, i en segona amb Theresa Aguilar): 1703, 1704, 1707, 1714, 1717, 1718 (x4), 1720 (x2), 1721, 1722 (x3), 1723 (x4), 1724 (x3), 1726, 1727 (x2), 1728 (x3), 1731, 1732 (x2), 1733 (x2), 1740 (x3), 1742 (x2), 1746, 1747, 1749, 1750, 1752 (x3), 1753, 1754 (x2), 1760, 1781, 1787, 1794. Sant Feliu de Codines

- Patit, Joseph (fill de Joan Patit i de Rosa Vila Grau, casat amb Theresa Aguilar): 1707 (x2), 1718, 1721, 1723, 1737, 1745, 1747, 1748, 1750 (x2), 1754 (x3), 1755, 1756 (x2), 1757, 1758, 1759, 1760, 1763 (x2), 1765, 1766, 1768, 1770 (x2), 1771, 1778, 1780, 1781 (x2), 1782 (x4), 1786, 1787 (x2), 1789. Sant Feliu de Codines
- Patit, Joan (fill de Joseph i de Theresa Aguilar, casat amb Theresa Teixidor): 1761, 1763, 1772, 1774, 1775 (x4), 1776, 1777 (x6), 1778 (x4), 1780, 1781 (x2), 1782, 1783 (x3), 1784 (x3), 1786 (x3), 1787, 1788 (x3), 1789, 1790 (x3), 1791 (x2), 1792 (x3), 1793 (x3), 1794 (x2), 1796 (x3), 1797, 1800. Sant Feliu de Codines
- Patit, Salvador (casat amb Esperança Font): 1703, 1707, 1720, 1728, 1752, 1771. Sant Feliu de Codines
- Sardà, Felip : 1772. Sant Quirce de Safaja

Cirurgians :

- Blabia i Gual, Joan : 1793. Centelles
- Bove Massanes : 1702. Barcelona
- Bret Lopez, Marti : 1777, 1778, 1791, 1793, 1796, 1799. Castellterçol
- Busquets, Fco. : 1743. La Garriga
- Comas, Feliu (fill de Joseph Comas pare): 1715. Sant Feliu de Codines
- Comas, Fco. (fill de Joseph Comas fill, casat amb Esperança Potxoli): 1708, 1745 (x2), 1747, 1748 (x2), 1749, 1750 (x2), 1751, 1752 (x3), 1753 (x2), 1755 (x2), 1756 (x3), 1757, 1758 (x2), 1759, 1760 (x2), 1762, 1763, 1766, 1768, 1769, 1770 (x3), 1771, 1774 (x2), 1777 (x2), 1780, 1781, 1782, 1783, 1786 (x2), 1787 (x2), 1789, 1790 (x2), 1797, 1798. Sant Feliu de Codines
- Comas, Fortunat (fill de Fco. Comas): 1762, 1783, 1784, 1786, 1788, 1789, 1791, 1792, 1793, 1799. Sant Feliu de Codines
- Comas Joan (fill de Fco. Comas): 1779, 1780, 1781. Sant Feliu de Codines
- Comas, Joseph (pare, casat amb M. Corominas): 1700 (x2), 1701 (x2), 1702 (x3), 1704, 1706 (x2), 1707, 1708, 1709, 1710 (x5), 1711, 1712, 1713, 1714 (x3), 1715 (x2), 1707 (x3), 1718, 1719, 1720 (x2), 1721, 1723 (x4), 1727 (x5), 1728 (x4), 1730, 1741, 1743. Sant Feliu de Codines
- Comas, Joseph (fill de Joseph Comas pare i de M. Corominas, casat amb Josepha Montagut del Villar): 1704 (x2), 1706, 1707, 1716, 1717, 1719, 1721 (x2), 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1730, 1731, 1742, 1743 (x2), 1744, 1745, 1749, 1752, 1772, 1797. Sant Feliu de Codines
- Comas, Joseph (fill de Fco. Comas): 1760, 1772 (x3). Sant Feliu de Codines
- Comas, Rafael (fill de Joseph Comas fill): 1744, 1747 (x2), 1753. Sant Feliu de Codines

- Comas, Ramon (fill de Joseph Comas pare): 1727, 1739, 1740, 1749 (x2), 1750 (x3), 1751 (x3), 1756, 1757, 1758. Sant Feliu de Codines
- Falqués, Joan (fill de Nicolau Falqués fill): 1797. Sant Feliu de Codines
- Falqués, Nicolau (pare, casat amb Theresa Garriga): 1752, 1754, 1755, 1757, 1758 (x2), 1759 (x2), 1763, 1770, 1771, 1772 (x2), 1773, 1775, 1776 (x2), 1779, 1780, 1783, 1786, 1788 (x2), 1789, 1790 (x2), 1794, 1796, 1797, 1798, 1899 (nat a Esparraguera).
- Falqués, Nicolau (fill, casat amb Rosalina Lopez): 1675, 1766, 1772, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1782, 1783, 1786, 1788, 1789, 1790 (x2), 1793, 1799. Sant Feliu de Codines
- Font, Pere : 1712. Monistrol de Montserrat
- Gorina, Miquel : 1708. Moià
- Jofre, Ramon : 1751.
- López, Joan (pare de Rosalina Lopez, casada amb N.Falqués, fill): 1772, 1773, 1775, 1778, 1780, 1781, 1782, 1783, 1785. Castellterçol
- Mirapeix, Felip : 1773, 1776, 1777. Sant Llorenç de Saball
- Orrit, Isidro : 1750. Moià
- Parés, Fco. : 1726, 1739. Caldes de Montbui
- Potxolí, Joan : 1748. Moià
- Rocha, Miquel : 1702. Barcelona
- Vallcorba, Pere : 1729, 1732, 1733, 1734, 1736, 1740 (x2), 1742, 1744, 1745, 1746, 1747, 1753. Sant Feliu de Codines
- Vila, Plácido : 1742. Moià

- Apotecaris :
- Arbués, Fco. : 1724.
  - Blanxer, Anton : 1775, 1782. Ripollet
  - Blanxer, Joan (nat a Manlleu): 1775, 1777, 1779, 1780, 1782, 1784. Centelles
  - Casas, Esteve : 1714. Sant Andreu del Palomar
  - Colom, Bernat : 1744. Moià
  - Colom, Joan : 1744, 1750. Moià
  - Datzira, Antoni: 1734, 1735. Moià
  - Farreras, Joseph : 1792. Barcelona
  - Febrer, Benet (nat a Centelles): 1730, 1731 (x2), 1732 (x2), 1733 (x3), 1734, 1735 (x2), 1736, 1738, 1739, 1740, 1742, 1743 (x2), 1745 (x4), 1746, 1750 (x2), 1751, 1760, 1763, 1770, 1788. Sant Feliu de Codines
  - Febrer, Domingo (fill de Benet Febrer, casat amb Margari_ da Vila Grau): 1745, 1750, 1760, 1763, 1764, 1765, 1766, 1769, 1772 (x2), 1774, 1777, 1778, 1781, 1782, 1785, 1786, 1787, 1788, 1791. Sant Feliu de Codines

- Febrer, Gonzalo (fill de Domingo Febrer): 1791. Sant Feliu de Codines
- Febrer, Joan (pare de Benet Febrer): 1730, 1733. Centelles
- Febrer, Joseph (fill de Benet Febrer): 1735. Centelles
- Febrer, Tomàs (Fill de Benet Febrer): 1763. Sant Feliu de Codines
- Garriga, Isidro : 1786. Granollers
- Gorguí, Jaume : 1774, 1788 (x2), 1789, 1796 (x2), 1797 (x4). Granollers
- Maymir, Anton (pare de Joseph Maymir, nat a Barcelona): 1787, 1788, 1790 (x2). Sant Feliu de Codines
- Maymir, Joseph (fill de Anton Maymir): 1787, 1788 (x2), 1790, 1792, 1793, 1795 (x2), 1796 (x2), 1798. Barcelona
- Pou, Fco. : 1700, 1703. Sant Feliu de Codines
- Pujadas, Pau : 1742, 1747.
- Serra, Domingo (fill de Salvi Domingo): 1795. Centelles
- Serra, Salvi (pare de Domingo Serra): 1795. Centelles
- Vallcorba, Joan (pare de Pere Vallcorba, cirurgia): 1700, 1702, 1704, 1707, 1709, 1711, 1718, 1720 (x2), 1723, 1729, 1730, 1734, 1776. Sant Feliu de Codines

- Adroguers :
- Aralé, Joseph : 1722. Sant Feliu de Codines
  - Bosch, Anton (fill de Joseph Bosch): 1793, 1795. Caldes de Montbui
  - Bosch, Joseph (pare de Anton Bosch): 1753 (x2), 1756, 1759, 1762 (x2), 1766, 1768, 1769, 1770 (x2), 1778, 1791. Sant Feliu de Codines
  - Vilaseca, Fch. : 1723(x3), 1726, 1728, 1738, 1740. Barcelona

- Llevadores : - Fonoll, Eulàlia: 1722. Sant Feliu de Codines

9.1.4. LES NISSAGUES

Ara bé, com aquí s'ens presenta una ocasió única d'estudiar una mica com eren aquestes famílies de sanitaris, els fills que tenien, i els seus costums socials i de vegades els anys que van viure, farem un petit arbre genealògic de les famílies més significatives.

Les dades que hem trobat d'aquestes nissagues són del segle XVIII i més concretament de la parròquia de Sant Feliu de Codines ja que dels altres pobles i segles no n'hem trobat, és a dir, no constaven la relació de famílies. Aquestes són:

PATIT

Salvador Patit: casat amb Esperança Font (1689).
fills: Joan (1690); Andreu (1699); Maria (1703); Antònia (1707); Joseph (?), aquest va ésser capellà (mort al 1772); Isabel (?).

Joan Patit: (fill de Salvador) casat amb Rosa Vila Grau (aquí Salvador era difunt) (1720).
fills: Joseph (1722) mort a 1787; Domingo (1724); Fco. (1726); M.Rosa (1729); Benet (1731); Feliu (1733).
Aquest Joan Patit es casa a 1752 al quedar-se vidu amb Theresa Aguilar, vídua, que al mateix temps és mare de la dona del seu fill Joseph.

Joseph Patit: (fill de Joan Patit) casat amb Theresa Aguilar (1752) (ella morí al 1760).
fills: M.Rosa (1754-1760); Feliu (1756-1758); M.Rosa (1760); M. Josepha (1763); Antònia (1766).

Joan Patit: (fill de Joseph) casat amb Theresa Teixidor.
fills: M. Joseph (1780); Joseph (1781); M. Antònia (1783); Barbara (1784-1786); Joseph (1786); Joan (1788); M. Antònia (1790-1791); Ignasi (1792-1794); Valentí (1794); Rosalina (1796); Thomas (1800).

De totes formes sabem que al segle XIX encara havia un metge Patit segons un estudi fet per el Dr. Daniel Montaña.

COMAS

Joseph Comas: (pare) mort al 1730, casat al 1685 amb M. Corominas, morta al 1741.

fills: Joseph (1695); Rosa (1700); Antón (1702); Pau (1704); Ramon (1707) mort al 1758; Catherina (?); Feliu (?); Fco. (1722)

Joseph Comas: (fill) mort al 1752, casat al 1717 amb Josepha Montagut del Villar, amb segones núpcies al 1743 amb Susanna Marfá (vídua).

fills: Josepha (1719); Josepha (1721); Fco. (1723); Rafael (1725) Joseph Anton (1727); Magdalena (?).

Fco. Comas: (fill de Joseph) morí al 1797 al 75 anys, casat amb Esperança Potxolí el 1748.

fills: Joseph (1749) mort al 1772; Fortunat (1750); Bonaven_tura (1753); Jaume (1755); Josepha (1756); Isidre (1758); Antón (1760); Enrich (1762); M. Josepha (1766); Joseph (1768 m.); Sebastià (1769 m.); Antònia (1770-1771); Joan (?).

Fortunat Comas: (fill de Fco.) casat amb Josepha Guile_ ra, morta al 1789 als 39 anys.

fills: Joseph (1783); Pere (1786); Anton (1789); Thomas (1791); Rosa (1799).

FEBRER

Benet Febrer: mort al 1763, casat al 1730 amb Margarida Vila Grau.

fills: Joseph (1731); Joan-Joseph (1733-1736); Thomas (1735); una nena (m. 1738); Joan (1742); Domingo (1745-1788); Antonia (1748); Marc Antoni (1750).

Domingo Febrer: casat al 1760 amb Rosa Torras.

fills: Joan (1760); Gonzalo (1763); Antonia (1765-1766); Josepha (1769-1772); Ramon (1772); Florentina (1774); Joseph (1778) M. Theresa (1781).

Joan Febrer: Batxiller en Medicina, fill de Domingo, mort al 1798 als 37 anys, casat amb Rita Atxer.

fills: Domingo (m.1785); Domingo (1786); Josepha (1787); Anton (1789-1790); M. Rosa (1791-1793); Valentí (1794); Maria (1796).

Gonzalo Febrer: Apotecari, fill de Domingo, casat amb Rosa Mascaró.

fills: Anton (1791).

FALQUES

Nicolau Falqués: (pare) mort al 1799 als 89 anys, casat amb Theresa Garriga, morta al 1786 als 70 anys.
fills: Theresa (1752); Josepha (1757); Rosa (1759); Maria (?); Nicolau (?).

Nicolau Falqués: (fill) casat al 1772 amb Rosalina López.
fills: Joan Bruno (1773); Anton (1775); Marianna (1777); Theresa (1779); Antonia (1781); Ignasia (1783); Rosalina (1786); Nicolau (1788-1789); Nicolau (1790).

VALLCORBA

Joan Vallcorba: casat amb (?), casat al 1718 amb segones núpries amb Marianna Clapés (vídua).
fills: Pere (1700); Gertrudis (1702); Pere (1704); Maria (1707-1711); Andreu (1709-1776); Joan (1723).

Pere Vallcorba: casat amb (?).
fills: Catherina (1729); Joan Joseph (1732); Pere (1735); Gertrudis (1736); Joseph (1740); Fch. (1742); Eulàlia (1745); Maria (1747).

BOSCH

Joseph Bosch: casat amb Antònia Más.
fills: Rafael (1766); Jaume (1768); Fco. (m.1769); Ramon (1770).

Antón Bosch: casat amb Josepha Canet.
fills: Anton (m. 1791).

BLANXER

Joan Blanxer: casat amb Agnés Gallart.
fills: Mariano (1775); Andreu (1777); Eulàlia (1779); M. Josepha (1782); Margarida (1784).

MAYMIR

Joseph Maymir: casat al 1787 amb Rosa Patit (filla de Joseph Patit i Theresa Aguilar).
fills: Joan (1788); Anton (1790); Joseph (1793-1795); Esperan_ça (1795).

Fins aquí hem intentat fer un petit arbre genealògic de les famílies més importants de sanitaris que surten citades als llibres sacramentals de Sant Feliu de Codines.

Alguns són del poble, altres viuen aquí, i altres són de les rodalies o bé tenen vincles familiars amb gent del poble o simplement amistat.

Normalment els que més surten són els més importants.

Com ja hem pogut veure es casen amb famílies importants de la petita noblesa local o bé simplement amb pubilles de famílies pageses riques, també es casen entre ells, existeix una marca_ da endogàmia professional.

9.1.5. ALSTRES ASPECTES D'INTERES

Com aspecte d'interès podriem fer veure que els oficis d'aquests sanitaris es transmetien de generació a generació de pares a fills.

Això ho hem pogut veure al llarg de tot l'estudi fet i tots els pobles de la mateixa forma. Aquest podriem dir es el primer aspecte d'interès comú a tots pobles.

El segon aspecte d'interès a resaltar (i també a tots els pobles), seria el fet de aquest personal sanitari s'emparentan entre ells, és a dir, la majoria dels matrimonis sortien de l'unió d'un home i una dona de la professió.

9.2. LES CAUSES DE LA MORT

9.2.1. LA MORT VIOLENTA

S . X V I I

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

De morts violentes documentades n'hi ha 16,

L'any de màxima mortalitat violenta ha estat 1637 amb dos casos, dos homes morts d'una escopetada i de punyalades.

La mort violenta, en relació als mesos ha estat la següent: 1 cas al gener, 3 al febrer, 1 al març, 3 al juny, 1 al juliol, 2 a l'agost, 2 a l'octubre, 1 al novembre i 2 al desembre.

Les morts violentes, que hi han hagut, durant aquest període han estat 14 homes, 1 dona i un infant.

De les 16 defuncions per mort violenta trobades des de 1600 fins al 1699, l'ordre de freqüència és el següent:

7 casos per arma de foc, 2 mixtes, 1 cas per submersió, un altre per precipitació, i 5 sense especificar.

A continuació farem un estudi particular de cada tipus, fixant nos en les dades temporals (any, mes), en les dades personals i les dades etiològiques mèdico-legals. Tipus concrets:

Mort per arma de foc (1a)

Els mesos foren els següents: 1 cas al febrer, 1 al març, 1 juny, 1 a l'agost, 1 a l'octubre, 1 al novembre i 1 al desembre.

Queda ben clara l'etiologia mèdico-legal, era d'origen criminal. Per sexes trobem 6 homes i a més a més un infant.

Mixte (3a)

Aquests casos són morts per arma blanca i arma de foc, totes dues coses juntes. Els mesos foren els següents: 1 cas al

juny, i 1 cas a l'agost. Tot això ens demostra que foren morts amb certa brutalitat. Els dos casos foren homes.

Sense especificar (11a)

Els mesos foren els següents: 1 cas al gener, 1 cas al juny, 1 cas al juliol, 1 cas a l'octubre, i 1 cas al desembre. per sexes tenim 4 homes i 1 dona. Sobre la etiologia mèdico-legal, tot ens fa sospitar que foren assassinats (no especifica com), però queda ben clar que fou assassinat.

Mort per submersió (4a)

El mes fou febrer. Aquest cas fou un home que s'ofegà a la riera de Sta. Eulàlia.

Morts per precipitació (6a)

El mes fou el següent, febrer. Aquest cas fou un home que caigué d'un pi agafant pinyons.

FARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

De morts violentes documentades durant aquest segle n'hi ha 21, de les morts ocorregudes a la parròquia.

Els anys de màxima mortalitat violenta han estat 1655 amb 4 morts, 1628 amb 3 morts, 1629, 1630 i 1636 amb 2 morts cadascun.

La mort violenta en relació als mesos ha estat la següent: 2 casos a l'abril, 4 al maig, 1 al juliol, 5 a l'agost, 2 al setembre, 4 a l'octubre, i 1 al novembre. Per tant el mes de màxima mortalitat violenta ha estat el mes d'agost, amb 5 morts. De les 21 morts violentes, ocorregudes durant aquest segle, només 1 ha estat dona, les altres 20 han estat homes. Aquesta dona va morir al 1655 quan van assassinar a tres soldats i a ella la van matar perquè era allí mateix (els servia a taula).

De les 21 morts, en que hi hagut circumstàncies o fets violents, 13 han tingut lloc durant els primers cinquanta anys del segle i les 8 restants, en la segona meitat del segle.

De les 21 morts violentes trobades en el període que va des de 1622 fins al 1699, l'ordre de freqüència del tipus de mort és el següent:

16 per arma de foc, 2 sense especificar però diu que la causa és violenta, 1 mort per submersió ofegat al rec), 1 per fulguració (llamp), 1 per penjament (suïcidi).

tipus concrets:

Mort per arma de foc (1a)

Els mesos en que van succeir foren els següents:
1 cas al març, 2 a l'abril, 4 al maig, 5 a l'agost i 3 a l'octubre.

Tenim la certesa que tots eren d'origen criminal, ja que consta d'una manera clara que van morir per "tirs de pedrenyal", i un per trets de pistola.

Sense especificar (11a)

Els mesos en que van succeir foren els següents:

1 cas al juliol, i un altre al novembre.

Analitzant cas per cas intentarem comentar el possible origen de la mort: un cas diu "morí violentament", i l'altre diu "morí e mort desdichada".

Mort per submersió (4a)

Es tracta d'un home que es va ofegar en un rec, podria ésser durant una riuada o bé que va caure en un lloc en que no tocava de peus a terra.

Mort per fulguració (7a)

Es tracta d'un home (un captaire), el qual es va refugiar dintre d'una cabana de vinya durant una tempesta.

Mort per penjament (10a)

Es tracta clarament d'un suïcidi, és un home el qual van trobar penjat a casa seva.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

De morts violentes documentades n'hi han 9, La mitjana de morts violentes és d'un mort per any. Les morts violentes en relació als mesos ha estat la següent: 1 cas al gener, 1 cas al febrer, 3 casos al juny, 1 cas al juliol, 1 cas a l'agost, i 2 casos al desembre.

Les morts violentes, que hi han hagut, durant aquest període, 6 han estat homes i només 1 dona, la qual morí ofegada a la riera de Sta. Eulàlia, junt amb un infant fill d'ella.

De les 9 defuncions per mort violenta trobades en el període que va des de 1600 fins al 1699, l'ordre de freqüència és el següent: 6 casos sense especificar, 2 casos per submersió i 1 cas per precipitació.

Tipus concrets:

Sense especificar (11a)

Els mesos foren els següents: 1 cas al gener, 1 cas al juny, 1 cas al juliol, 1 a l'agost, i 2 casos al desembre. En un dels casos parla d'una pedragada forta, suposem que seria una calamargada, un altra que morí en una casa però no diu com, un altre morí de mort violenta, tampoc diu com, un altre cas parla d'un segador que morí renyint amb altres segadors, un altre cas parla d'un home trobat mort, de mort violenta, suposem que fou assassinat, però no hi diu res més.

Morts per submersió (4a)

El mes va ésser juny. Es tracta d'una dona i el seu fill que atravessaven la riera de Sta. Eulàlia.

Mort per precipitació (6a)

Es tracta d'un home que va morir d'un enderroc i una caiguda. Pot ésser que fos un mestre de cases (paleta) o bé un mà d'obra (febrer de 1658).

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Del segle XVII en el que respecta a defuncions de la parròquia de Sant Esteve de Paludàries no podem dir res perquè sol s'han trobat unes fulles de l'índex a partir de la lletra P. No obstant trobem que hi va haver morts de contagi (Pesta Bubónica) al 1653 i 1654. Aquest poble està molt a prop de Llissà d'Amunt. Només hem trobat un mort d'una punyalada (estant prop de sa casa).

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

De morts violentes documentades n'hi han 20.

Els anys de màxima mortalitat violenta han estat 1608 amb 2 morts, 1616 amb 2, i 1623 amb 2.

Les morts violentes, en relació als mesos ha estat la següent:

1 cas al gener, 3 al febrer, 1 al març, 1 a l'abril, 2 al maig, 1 al juny, 1 al juliol, 3 a l'agost, 2 al setembre, 2 a l'octubre, 2 al novembre i 1 al desembre.

Les morts violentes, que hi ha hagut, durant aquest període han estat 16 homes, 3 dones i un nen.

De les 20 morts violentes trobades en el període que va des de 1600 fins al 1699, l'ordre de freqüència és el següent:

9 casos per arma de foc, 1 cas per arma blanca, 1 per submersió, 3 per precipitació i 6 sense especificar.

A continuació farem un estudi particular de cada tipus, fixant-nos en les dades temporals (any i mes), en les dades personals i en les dades etiològiques mèdico-legals. Tipus concrets:

Mort per arma de foc (1a)

Els mesos foren els següents: 1 cas al gener, 1 cas al febrer, 1 cas al març, 1 cas al maig, 2 casos a l'agost, 1 cas al setembre, 1 cas al novembre i 1 cas al desembre.

Aquí està clara l'etiologia mèdico-legal, tots són morts d'escopetada o de tirs de pedrenyal (trabuco patit). Entre ells n'hi ha dues dones i un nen de 10 anys, i entre els homes un Batlle de la Baronia de Montbui.

Mort per arma blanca (2a)

Es tracta d'un home que fou degollat pels bandolers al 1616.

Sense especificar (11a)

Dos casos són morts que moriren desastrosament, suposem que van ser morts, no sabem per qui, un altra diu "mata-renlo", suposem que els bandolers, un altre que morí a les presons reals de Barcelona, suposem que de les penúries i de les condicions de vida a un lloc d'aquest tipus.

Un altra també diu que va morí a la guerra (1641). A més a més també trobem un altre mort a la guerra al 1694 a Girona.

Mort per submersió (4a)

Es tracta d'una dona de mala reputació que es va ofegar dintre d'un contingut d'aigua.

Mort per precipitació (6a)

Es tracta de tres homes, un que caigué i es donà un cop al cap, un altra que caigué d'un roure, i un altre també caigué no sabem d'on, però sabem que va morir instantàniament.

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

De morts violentes documentades n'hi ha 3 en el període que va des de 1700 fins al 1800.

Els anys de màxima mortalitat violenta han estat 1725, 1739, i 1794. En relació als mesos han estat gener, maig, i octubre, i tot són homes.

De les 3 defuncions per mort violenta trobades en el període que va des de 1700 fins al 1800, l'ordre de freqüència de les causes és el següent: 1 mort per submersió, 1 mort per precipitació, i 1 cas sense especificar.

Ara farem un comentari de cadascuna de les causes de mort esmentades que han tingut lloc en aquest període, fixant-nos en les dades temporals (any, mes), en les dades personals i en les dades etiològiques mèdico-legals.

Sense especificar (11a)

"El 16 d'octubre de 1725 morí Joseph Portavella, lo qual mataren en l'Ametlla, era de la Garriga".

Mort per submersió (4a)

"El 12 de maig de 1739 morí Joan Daví (albat de 5 o 6 anys de edat), lo qual se negà en la bassa de St. Nicolau".

Mort per precipitació (6a)

"El 10 de gener de 1794 morí Anton Xicota, lo qual morí de una desgràcia, caigué de una olivera en casa Corominas, a la edat de 30 anys".

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

De morts violentes documentades durant aquest segle n'hi ha 1.

Mort per fulguració (7a)

La data en que va succeir dita morts va ésser el 28 d'agost de 1748. "Dit dia morí Segimon Castells, no rebe sacraments per haver mort de repent ferit per un llamp, estant llaurant prop del Mas Pou".

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

Durant aquest segle hem trobat documentades 1 mort violenta. El tipus concret d'aquesta mort violenta és per arma de foc.

Mort per arma de foc (1a)

"El 3 de juny de 1706 se feren els oficis de Jaume Fuig, masover de la casa Dunyó, (encara existeix), que fou enterat a Parets, que los francesos al retirar la armada del siti de Barcelona lo mataren en dita parròquia de Parets, no se le administre ningú sagrament perquè morí de repent, de un tret de pistola".

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

En el segle XVIII (del 1726 fins al 1800), hem trobat 5 morts violentes documentades.

En relació als mesos trobem i cas al febrer, 3 casos al juny, i un cas l'agost.

En relació al sexe tenim un home, dos nens i dos nenes.

De les 5 morts violentes trobades durant aquest segle en aquesta parròquia, la freqüència del tipus de mort violenta ha estat la següent: 4 per cremades i 1 per precipitació.

Seguidament farem un estudi particular de cadascuna d'aquestes morts.

Mort per precipitació (6a)

El 25 d'agost de 1746 morí Lluís Prat, brasser de casa d'en Palaudaries, no se li pogué donar lo sacrament de la extremaunció por tenir vòmits en ocasió que caigué de un roure i morí al cap de 15 hores".

Mort per cremades (9a)

"El 10 de juny de 1774 moriren M. Moncau de 1 any d'edat, Sixto Moncau de 9 anys d'edat i Ramon Moncau de 3 anys d'edat, moriren d'incendi sense que sels dar altre alivio que lo dia 12 de juny anaren los pagesos i fadrins feligresos a regirar la runa del incendi i sols trobaren alguns vestigis entre cendres als que donaren sepultura eclesiastica en lo cementiri de la present parròquia".

"El 4 de febrer de 1784 morí una albatona de 2 anys d'edat, M. Antonia Padró, morí de desgracia de cremadures".

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

En el període que va des de 1700 fins al 1800, hem trobat 11 morts violentes.

L'any de màxima mortalitat violenta ha estat 1735 amb dos morts per precipitació.

En relació als mesos trobem la següent distribució: 2 casos al gener, 1 cas al febrer, 2 l'abril, 1 al juliol, 3 l'octubre, 1 al novembre i 1 al desembre.

En relació al sexe : 8 casos eren homes, 1 era una dona, i 2 eren infants (nens), per tant els homes representen el 88,89% (contant els nens), i les dones el 11,11%.

De les 11 defuncions per mort violenta trobades en aquest segle a la parròquia, la freqüència del tipus de mort violenta ha estat la següent: 2 per arma de foc, 4 per submersió, 4 per precipitació, i 1 sense especificar.

A continuació farem un estudi particular de cada un d'aquests tipus de mort violenta.

Mort per arma de foc (1a)

Tots dos casos eren homes morts d'escopetada. El primer ho fou al 1714, no sabem qui ho va fer, si eren bandolers o bé una venjança política. El segon cas diu que era fuseller de les tropes de França, això va succeir al 1718, pot ésser que fos una venjança política per col.laboracionisme.

Sense especificar (11a)

Es tracta d'una dona jove que fou assassinada.

Mort per submersió (4a)

Li correspon el 36,36% del total de les morts violentes. D'aquest 4 casos dos són homes que moriren ofegats dintre "d'un cup de vi", suposem que eren pagesos. Els altres dos casos es tracta d'albats que moriren ofegats dintre d'alguna bassa, en un cas ho diu clarament, en l'al_ tre cas era un nen molt petit.

Mort per precipitació (6a)

Li correspon el 36,36% del total de les morts violentes. Tenim 4 casos, dels quals en dos diu clarament que van cau_ re d'un arbre, en un d'ells el van trobar que ja era mort. En els dos altres casos només diuen que van morir d'una cai_ guda.

S. XVII

TIPUS CONCRETS DE MORT VIOLENTA

	1) Ametlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palauardaries	S. Feliu de Cod.	Total
1) Mort per arma de foc	7	16			9	32
2) Mort per arma blanca	2				1	1
3) Mixte	1	1	2		1	5
4) Mort per submersió			1		3	5
5) Mort per traumatismes	1	1				1
6) Mort per precipitació						
7) Mort per fulguració						
8) Mort per intoxicació		1				1
9) Mort per cremades	5	2	6	3	6	22
10) Penjat						
11) Sense especificar						
	16	21	9	3	20	69

S. XVIII

TIPUS CONCRETS DE MORT VIOLENTA

	l'Ametlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palaudaries	S. Feliu de Cod.	Total
1) Mort per arma de foc			1		2	3
2) Mort per arma blanca						
3) Mixte						
4) Mort per submersió	1				4	5
5) Mort per traumatismes						
6) Mort per precipitació	1			1		2
7) Mort per fulguració		1		4		5
8) Mort per intoxicació						
9) Mort per cremades				4		4
10) Penjat					1	1
11) Sense especificar	1					2
	3	1	1	9	7	21

- 1) Mort per arma de foc
- 2) Mort per arma blanca
- 3) Mixte
- 4) Mort per submersió
- 5) Mort per traumatismes
- 6) Mort per precipitació
- 7) Mort per fulguració
- 8) Mort per intoxicació
- 9) Mort per cremades
- 10) Penjat
- 11) Sense especificar

9.2.2. LA MORT NATURAL SOSPITOSA

Aquí intentarem comentar les causes de mort natural, que per la forma, el fet o les circumstàncies que l'envoltaren creïem que podria fer sospitar que hi va intervenir algun tipus de violència; intentant, també, argumentar la sospita, sobre la qual està fundada, això tenint en compte l'informació de vegades minsa dels llibres d'òbits.

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Doncs bé, havent fet aquests comentaris previs, he de dir, que de morts naturals sospitoses n'hem trobat set, és a dir, comparant-ho amb la mortalitat global és un 0,88% de les morts, ara bé, comparant-ho amb la mortalitat adulta és un 1,21% de les morts de la parròquia.

En relació als anys tenim dos casos al 1648. (Guerra dels segadors).

En relació als mesos tenim la següent relació, 1 cas al gener, 3 casos a l'agost i 3 casos a l'octubre. En relació al sexe tenim 4 homes i 3 dones.

De les 7 defuncions, considerades com morts naturals sospitoses trobades en el període que va des de 1600 fins al 1699, l'ordre de freqüència és el següent: 2 homes i 3 dones trobats morts, un soldat trobat mort, i un home que perd la gana.

Seguidament farem un estudi particular de cada tipus de mort sospitosa, fixant-nos en les dades temporals (any i mes), personals i també intentarem comentar les circumstàncies entorn cada cas. Tipus concrets:

Trobat mort (1c)

En relació al sexe tenim 2 homes i 3 dones. Els mesos en que es produïren són els següents: 1 cas al febrer, 3 casos a l'agost i un cas a l'octubre. Les circumstàncies que'ls envolten són diverses, 2 són pobres homes trobats morts, o sigui captaires.

També tenim una dona trobada morta al llit i un altre trobada morta al costat de sa casa, així mateix un altre trobada morta a Sant Feliu del Recó.

Soldat (3c)

Es tracta d'un soldat francès que morí al any 1648. En aquells moments el Principat estava envaït de tropes franceses. Es podria tractar d'un enverinament per fet d'ésser un soldat de les tropes d'ocupació. Malgrat això ens inclinem per una mort natural, (podrien prendre represàlies), de totes formes la sospita existeix.

Sense Especificar (4c)

Hem inclòs moltes malalties en que es perd la gana. Aquí fem referència a que es podria tractar d'un enverinament. La sospita també existeix.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

De morts naturals sospitoses n'hem trobat 5 casos, és a dir, que si ho comparem amb la mortalitat global trobada a la parroquia.

En relació als anys, no hi ha cap any en que augmenti la incidència.

En relació als mesos, tenim la següent relació: 1 cas al febrer, 1 cas al juny, 1 cas al setembre, 1 cas a l'octubre, i 1 cas al desembre.

En relació al sexe, totes corresponen al sexe masculí.

De les 5 defuncions, considerades com a morts naturals sospitoses trobades en el període que va des de 1622-1699, l'ordre de freqüència es el següent: 3 pobres captaires "trobat morts", 1 altre que morí a la Rectoria de Riells, i 1 soldat espanyol. Estudi particular:

Trobat mort (1c)

Aquí tenim 4 casos. En relació als sexes tots quatre són homes. Els mesos en que es presentaren foren els següents: 1 cas al febrer, a cas al juny, 1 cas al setembre, i 1 cas a l'octubre.

Com hem dit abans es tracta de pobres que van ésser trobats morts. Es tracta de captaires.

Soldat (3c)

Es tracta d'un soldat que es deia Gaspar (1696). Per el fet d'ésser soldat ja es tracta d'una mort sospitosa. El Principat estava envaït per les tropes franceses durant aquest període, i al ser tropes enemigues dona de que sospitar.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

De morts naturals sospitoses n'hem trobat 6

Trobat mort (1c)

Li correspon el 66,67% de les morts naturals sospitoses. Per sexe tenim 5 homes. Normalment es tracta de captaires (un pobre home trobat mort).

Soldat (3c)

Pel fet d'ésser soldats ja existeix la sospita, no obstant ens inclinem més per una mort de tipus natural.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Hem trobat 13 persones de mort natural sospitosa. Respecte als anys, no hi ha cap any en que tingui una incidència rellevant, i tampoc respecte als mesos.

De les 13 morts, considerades com a morts naturals sospitoses, trobades en el període que va des de 1600 fins al 1699, l'ordre de freqüència és el següent: 4 casos de trobats morts, i 9 soldats. Estudi particular:

Trobats morts (1c)

"El 29 de maig de 1608, morí Gabriel Farrell, trobat mort" no diu res més, o sigui que podem fer tot tipus de suposicions.

"El 6 de setembre de 1610 morí Joana Nualarda, trobada morta a la cuina", això dona la impressió d'una mort repentina, però la sospita hi és.

"El 22 de novembre de 1644, morí un albat, Pau Vallcorba de 12 anys de edat, que lo trovaren mort sota un pi". Pot ésser que s'hagués enfilat dalt del pi i hagués caigut o bé

va morí de mort natural, ara bé no especifica si havia signes externs de violència o de traumatismes.

"El 23 de novembre de 1682 morí Gabriel Cases, trobat mort".

Soldat (3c)

Com ja hem dit abans pel fet d'ésser soldats la sospita existeix, encara que siguin soldats espanyols, (que eren considerats com tropes d'ocupació, i per tant, estrangers).

Valgui un exemple: "El 26 de desembre de 1654 morí un soldat, es deia Joan Melero, soldat de les tropes del Rosselló, natural de Gallisia, fou enterrat en lo tros dels estrangers".

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Aquí intentarem fer un comentari de les morts naturals sospitoses trobades en el període que va des de 1700 al 1800. L'ordre de freqüència és el següent: 1 home trobat mort, 1 dona que no rep sacraments, i un soldat. Seguidament farem un estudi particular de cada tipus de mort sospitosa, fixant-nos en les dades temporals (any i mes), personals i també intentarem comentar les circumstàncies que circumdaven cada cas.

Trobat mort (1c)

"El 12 de maig de 1726 morí Fco. Fàbregas, lo trobaren mort".

No rep sacraments (2c)

"El 16 de novembre de 1768 morí Isabel Paré, no rebe sacraments per haver-li sobrevingut un accident".

Soldat (3c)

"El 20 d'agost de 1715 morí Jacinto Otero, era soldat de la companya de Dn. Buenaventura Xavarria".

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

De morts naturals sospitoses n'hem trobat 8, és a dir, compa_. En relació als anys tenim: 1 cas al 1715, 1 al 1763, 2 al 1764, 1 al 1768, 1 al 1771, 1 al 1778, i 1 al 1782. En relació als mesos tenim: 1 cas a l'abril, 1 al juny, 1 a l'agost, 1 a l'octubre, 1 al novembre i 3 al desembre. Respecte al sexe tenim 4 homes i 4 dones.

De les 8 morts que hem considerat com a mort natural sospitosa, trobades des de 1700 fins al 1800, l'ordre de freqüència és el següent: 1 cas trobat mort, i 7 casos no rebe sacraments. Respecte al sexe tenim: 4 homes i 4 dones. A continuació farem un estudi particular de cada tipus.

Trobat mort (1c)

Es tracta d'un home trobat mort en un camí. Sols el fet d'haver sigut trobat mort en un camí, ja fa sospitar d'una mort violenta, encara que no existeixin signes externs de violència.

No rep sacraments (2c)

En relació als anys tenim: 1 cas al 1763, 2 al 1764, 1 al 1768, 1 al 1771, 1 al 1778, i 1 al 1782.

En relació als mesos tenim: 1 cas a l'abril, 1 al juny, 1 al l'agost, 1 al novembre i 3 al desembre.

Respecte al sexe tenim 3 homes i 4 dones.

En aquests casos, a la partida de defunció, hi consta que van morir sense rebre sacraments. Aquest fet és el que fa sospitar l'intervenció en la mort d'alguna violència. No els rebien sols els que morien de forma inesperada i els que no s'hi arribava a temps.

Això també es podia donar en una mort natural (mort subita), ara bé, la sospita existeix.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

Aquí intentarem fer un comentari de les morts que, per alguna circumstància raonada, facin sospitar que hi ha pogut intervenir algun tipus de violència, sempre tenint en compte la informació trobada en les partides de defunció.

N'hem trobat un total de 3.

Trobat mort (1c)

"El 12 de setembre de 1719 morí Salvador Farrés lo trobaren mort al llit".

"El 21 de febrer de 1786 morí Joseph Bonell comprador de Bous de 48 anys de edat, encontrat mort després de 3 hores en lo camí de Caldes".

Es més sospitosa la segona mort, que va ésser trobat al Camí de Caldes, el més natural és que morís d'una mort sobtada però la sospita existeix.

No rep sacraments (2c)

"El 7 de novembre de 1767 morí Rosa Estaper, morta d'un accident que no dona lloch per rebre la Eucharistia".

Morí d'un accident i no rebre sagraments és considerat una mort natural sospitosa.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Hem trobat 3.

Trobat mort (1c)

Es tracta d'un home trobat mort a son llit als 80 anys d'edat. El fet d'haver-lo trobat mort, en principi, fa sospitar la intervenció d'alguna circumstància violenta, encara que no trobem signes externs de violència.

De totes formes creiem que en temps passats deuriem haver molts enverinaments que van passar per mort natural.

Aquí també hem possat la mort d'un capellà i la d'un captaire trobats morts.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

De morts naturals sospitoses n'hem trobat un total de 20.

En r elació als mesos tenim: 1 cas al gener, 1 al febrer, 2 al març, 4 a l'abril, 2 al juliol, 3 a l'agost, 1 al setembre, 4 a l'octubre, i 2 al novembre.

En relació al sexe hem trobat 16 homes i 4 dones.

De les 20 defuncions que hem trobat com a morts naturals sospitoses, trobades des de 1700 fins al 1800, l'ordre de freqüència és el següent: 13 casos trobats morts, 6 soldats, 1 perd la gana.

Estudi particular de cada tipus:

Trobat mort (1c)

Es tracta normalment de gent que han estat trobat morts a la intempèrie, com són els captaires, pagesos o pastors que estaven pel bosc o per la muntanya, o bé, per algun indret o camí.

Per sexes tenim 9 homes i 4 dones.

Soldat (3c)

Es tracta de soldats que morien estant al poble. Poden ésser soldats espanyols o estrangers, però això, com ja hem dit, té poca importància, doncs moltes vegades són soldats mercenaris.

Al no ésser desitjats pel poble, la mort d'un soldat sempre és sospitosa, doncs podria haver-hi algun tipus de violència.

Sense especificar (4c)

En aquests casos es deuria tractar de gent que perdia la gana d'una forma sospitosa, sense cap causa aparent, (per exemple un enverinament).

S. XVII

TIPUS CONCRETES DE MORT NATURAL SOSPITOSA

1' Ametlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palauardaries	S. Feliu de Cod.	Total
5	4	4		4	17
1	1	2		9	13
1					1
7	5	6		13	31

- 1) Trobat mort
- 2) No rep sacraments
- 3) Soldat
- 4) Sense especificar

S. XVIII

TIPUS CONCRETES DE MORT NATURAL SOSPITOSA

	L'Ametlla del V.	Bigues	Lligà de Munt	Palaudaries	S. Feliu de Cod.	Total
1) Trobat mort	1	1	2	3	13	20
2) No rep sacraments	1	7	1			9
3) Soldat	1				6	7
4) Sense especificar					1	1
	3	8	3	3	20	37

- 1) Trobat mort
- 2) No rep sacraments
- 3) Soldat
- 4) Sense especificar

9.2.3. LES MORTS NATURALS EN QUE CONSTA DIAGNOSTIC

S . X V I I

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Aquí comentarem les causes de mort natural documentada on trobem alguna dada en relació a la malaltia, mort o algun símptoma o signe de malaltia que ens ajudi a interpretar l'etiologia de la mort.

De morts naturals en que consti alguna etiologia o símptoma de la mort o de la malaltia que patia el difunt se n'han trobat 41. En relació als mesos, el de màxima mortalitat documentada ha estat el mes d'abril. Així tenim 2 al gener, 6 al febrer, 1 al març, 7 a l'abril, 4 al maig, 1 al juny, 2 al juliol, 5 a l'agost, 3 al setembre, 4 a l'octubre i 6 al novembre.

El mes de menys mortalitat ha estat el desembre, que no té cap mort.

D'aquestes morts documentades, hem trobat la següent relació pel que fa a l'edat i el sexe, tenim 24 homes, 14 dones i 3 nens del sexe masculí.

De les 41 morts naturals documentades en que consta alguna dada del període que va desde 1600-1699, l'ordre de freqüència i la causa documentada és la següent: 1 cas de "mal contagió" o sigui de Pesta, 2 de Feridura o Apoplèxia, 21 de Mort Repentina o Sobtada, 1 de Desvari o Deliri, 2 de Vòmits o de Perd los Sentits, 1 "te lo coll impedit", 7 de Sense Especificar.

Estudi particular de cada tipus:

Mort de la Pesta (1b)

Es un sol cas d'una dona, "el 2 de gener de 1653 morí a una barraca en lo terme de Granollers on estava refugiada per la pesta M. Vidala".

Feridura o apoplexia (2b)

des. Són dos homes, un al mes de febrer i l'altre al mes d'abril.

Pel que fa a l'etiologia de la Feridura, amb les dades que tenim, solament podem dir, que segurament es deurien referir a l'abolició brusca i simultània de totes les funcions cerebrals, sense poder aprofundir més en la causa de la mort.

Mort sobtada o mort repentina (3b)

En relació als mesos trobem 4 casos al novembre, 3 casos a l'abril, agost i octubre, 2 casos al febrer i setembre, i finalment 1 cas al gener, març, maig i juny.

Pel que fa al sexe li corresponen 13 homes, 7 dones i un nen.

En aquest cas l'etiologia és difícil de suposar, sempre sol dir "morí repentinament" o "morí de mort repentina" o "morí de una basca".

La basca és un fet sobtat, repentí, que conduïa a la mort ràpidament.

Desvari o deliri (5b)

Només hem trobat un cas i és un home.

Podria ésser el que produïa aquest desvari o deliri alguna hipertermia per malaltia infecciosa.

Vòmit (7b)

Per el que fa al sexe trobem un home i una dona.

Per mesos tenim 1 cas al juliol i un altre a l'agost.

L'etiologia es incerta. Hi han moltes malalties que acaben amb vòmits abans de morir.

Perd els sentits (11b)

Per el que fa al sexe trobem 4 homes i 2 dones. Suposem que es devia tractar d'un estat comatós.

Tenir "lo coll impedit" (12b)

Es tracta d'un home. "No pogué combregar por estar impedit de lo coll". No podem precisar l'etiologia, es podria tractar d'una Neo de Laringe o una malaltia infecciosa, etc.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El total de partides d'òbits en que consta alguna dada en relació a la possible etiologia de la mort són 12.

En relació als mesos, els de màxima mortalitat natural documentada, han estat els mesos de gener i agost amb 2 casos cadascun. També tenim 1 cas als mesos de febrer, març, abril maig, juny, juliol i setembre.

D'aquestes morts naturals documentades, els corresponen el 41,66% als homes, el 50% a les dones i el 8,33% als albat, en aquest cas nena.

De les morts naturals en que consta alguna dada, les quals en total són 12, en el període que va des de 1622-1699, la freqüència de les causes documentades és la següent:

2 casos de mort per tifus, 2 casos de mort per part, 1 cas de mal de costat, 2 casos per "tenir lo coll impedit", 2 casos sense especificar, 2 de "mal de asma", 1 de tos maligna. La relació de sexes ja l'hem especificat abans.

Estudi concret de cadascuna de les causes de mort trobades:

Mort de part (6b)

Es tracta de dues dones (com es natural) que moriren de mal part. Suposem que devien ésser més, atès les condicions en que'ls parts es desenvolupaven, sobre tot després, per les febres puerperals, contraguades per la falta d'asepsia.

Mal de costat (9b)

Suposem que es devia tractar d'algun símptoma de malaltia de tipus respiratori, encara que no està descartat que fos alguna de tipus circulatori.

Tenir "lo coll impedit" (12b)

Suposem que devia ésser alguna neoplàsia de coll, que no el deixava menjar o respirar bé. Però lo curiós del cas és que es tracta d'una dona prenyada de sis mesos, que a més a més en un cas així es molt freqüent l'avortament, per tant també es poden suposar altres hipòtesis referents a que fos l'etio_

logia d'aquesta obstrucció del coll (malalties cardiaques, renals, edemes, etc).

"Mal de asma" (14b)

Es tracta d'un home i una dona que van morir de "malaltia de mal de asma". Aquí podriem dir que'l més segur és que fossin bronquitis crònics, encara que també pot ésser que fos una bronquitis d'etiologia cardíaca o les dues coses a la vegada. El que sí és cert és que es deurien ofegar. En aquestes zones del Vallès l'hivern fa molt fred i a més a més hi ha moltes boires, tot això fa un clima que no afavoreix gens a aquests malalts.

Tos maligna (15b)

La tos és un símptoma de moltes malalties respiratòries siguin del tipus que siguin. Ja poden ésser malalties de tipus infeccioses, com de tipus crònic. Al dir tos maligna deuria ésser perquè el malalt s'estava ofegant.

Mort per tifus (1b4)

Aquí sí que tenim clar l'etiologia d'aquestes dues morts, això sembla que aquella gent ho coneixien molt bé. Un és un home i l'altre és una dona, les dates són 1647 i 1656, pel que hi ha una diferència d'onze anys, pot ésser la mateixa epidèmia, per això deduem que tenia caràcter cíclic.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

De morts naturals en que consti alguna etiologia o símptoma de la mort o de la malaltia que patia el difunt se n'han trobat 22.

En relació als mesos, el de màxima mortalitat documentada ha estat el mes de juliol amb 6 i agost amb 5 morts, així tenim 4 al febrer, 3 al maig, 3 al setembre, i 1 al novembre. Els altres mesos no n'hi han.

D'aquestes morts naturals documentades, hem trobat la següent relació pel que fa a l'edat i el sexe: tots eren adults (cossos), dels quals 17 eren homes i 5 eren dones. De tots aquests, 13 adults moren de "mal contagiós" (9 homes i 4 dones) la Pesta de 1652-54.

De les 22 morts naturals documentades, en que consta alguna dada del període que va des de 1600 fins al 1699, l'ordre de freqüència i la causa documentada es la següent: 13 casos de Pesta o "mal contagiós", 5 casos de Mort Sobtada, 4 casos sense especificar.

Estudi particular de cada tipus:

Mort per Pesta (1b1)

De les 13 morts de pesta, corresponen, pel que fa a edat i sexe, els següents percentatges: 69,23% d'homes, 30,77% de dones.

Els anys de la pesta que afecta a la parròquia de Lliçà d'Amunt van ésser 1651-1654, en que van haver 13 morts (9 homes i 4 dones).

Aquests morts ho van ésser entre finals del mes de juliol i agost de 1652, 1653 i 1654, o sigui que a l'estiu i havia un augment de la virulència pestífera. On hi va haver més morts va ésser a Can Moncau i als seus voltants.

Aquesta casa encara existeix avui en dia, però dita família es va acabar. En la meua època de metge de poble havia anat a visitar malalts a dita casa.

Els mesos de màxima incidència foren, per aquest ordre: 6 casos al juliol, 5 casos a l'agost, 1 cas al setembre i 1 cas al novembre.

Mort. sobtada o repentina (3b)

Es tracta de 4 homes, i 1 dona, que moriren de repent o bé d'una basca. (Fet sobtat que conduïa ràpidament a la mort, com ja hem dit abans).

PARRÒQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Del segle XVII en el que respecta a defuncions no podem dir res perquè sol s'han trobat unes fulles de l'índex a partir de la lletra F.

No obstant trobem que hi va haver morts de contagi (Pesta Bubónica) al 1653 i 1654. Aquest poble esta molt a prop de Lliçà d'Amunt. També hem trobat un mort d'una punyalada (estant prop de sa casa).

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

De morts naturals en que consti alguna etiologia o símptoma de mort o de la malaltia que patia el difunt, se n'han trobat 30.

D'aquestes morts naturals documentades, hem trobat la següent relació pel que fa a l'edat i el sexe: 16 eren homes i 14 eren dones.

De les 30 morts naturals documentades, en que consti alguna dada del període que va des de 1600 fins al 1699, l'ordre de freqüència i la causa documentada és la següent: 2 de feridura o apoplexia, 13 de mort sobtada, 1 que perd la paraula, 2 de mort de part, 2 "Ser loca", i 10 sense especificar.

Estudi particular de cada tipus:

Feridura o apoplexia (2b)

Troblem un cas al juny i un altre a l'agost. Un era un home i l'altra una dona.

Pel que fa a l'etiologia de la feridura, amb les dades que tenim, només podem dir, que segurament es devia referir a l'abolició brusca i simultània de totes les funcions cerebrals, sense poder aprofundir més en la causa de la mort.

Morts sobtada o repentina (3b)

No trobem cap més que sigui significatiu.

Referent als sexes tenim 6 dones i 7 homes.

En aquests casos l'etiologia és molt difícil de precisar, sols diu "morí repentinament" o "morí subitament" o bé "mort de promte".

Perd la paraula (4b)

En aquest cas diu que estava inflat, per tant podia ser un cardíac, un renal o un hepàtic. En els estats terminals de moltes malalties es perden els sentits, entre ells la paraula.

Mort de part (6b)

Obviament es tracta de dones. Antigament morien moltes dones al part o bé com conseqüència de les seves complicacions (febre puerperal) a causa de les condicions higièniques (o falta d'elles). Suposem que devien ser moltes més, però no ens constan.

Una és al mes d'abril i l'altre a l'agost, l'estiu sempre és més conflictiu respecte a morts de tipus infeccios.

"Ser loco" (13b)

Aquí hi possem els casos de "Ser loca", "Flaquesa de enteniment", "Simple a Nativitate", "Fatuo", "Semi fatuo", "Mente captis".

A vegades es fa molt difícil diferenciar entre boig i retrasat mental.

S. XVIII

FARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Aquí intentarem comentar les defuncions en que en la partida consti alguna dada que ens ajudi a comprendre l'etiologia de la mort o almenys, ens doni alguna llum sobre el que va succeir comentant, tant els signes, els símptomes o malalties, en que trobem constància documental durant aquest període que va des de 1700 fins al 1800.

Més endavant, i de forma específica, parlarem d'una manera concreta sobre la mortalitat dels nadons en el període que va des de 1775 fins al 1800, així com de la mortalitat per edats dels albats (infants fins a 8 anys d'edat), durant el període esmentat.

El total de partides d'òbits en que consta alguna dada en relació a l'etiologia de la mort, n'hem trobat 33.

En relació als mesos tenim 7 casos al gener, 2 al febrer, 3 al març, 3 a l'abril, 5 al juny, 2 al juliol, 1 a l'agost, 3 al setembre, 2 a l'octubre, 4 al novembre i 1 al desembre.

En relació al sexe, hem de dir que trobem 19 casos d'homes, 13 de dones i 1 d'un infant.

De les 33 defuncions en que consta alguna dada, pel que fa a la mort natural durant el període que va des de 1700 fins al 1800 la freqüència de les causes es la següent: 5 casos de feridura o apoplèxia, 15 casos de mort sobtada, 1 cas de vòmits, 5 casos perd els sentits, i 6 casos sense especificar.

A continuació intentarem comentar cada una d'aquestes causes de mort o signes, símptomes de malaltia que hem trobat, fixant-nos en les dades temporals, personals, e intentarem comentar la possible etiologia.

Feridura o apoplèxia (2b)

Pel que fa al sexe trobem 3 homes i 2 dones.

Pel que fa als mesos tenim 1 cas al gener, 2 al juny, 1 a l'agost, i 1 a l'octubre.

Practicament en tots els casos diu: "se ferí", "le sobrevingué un accident de apoplexia".

Suposem que es devia tractar d'un vessament cerebral o alguna embòlia cerebral.

Mort sobtada (3b)

Pel que fa al sexe tenim 9 homes i 5 dones, mes 1 infant.
Pel que fa als mesos tenim 4 casos al gener, 2 al març, 2 al juny, 1 al juliol, 2 al setembre, 1 a l'octubre, i 3 al novembre.

Vòmit (7b)

El 2 de febrer de 1771 morí Serafina Girbau, "no pogué rebe lo Viatic per haver-li sobrevingut un vòmit".

Perd els sentits (11b)

Pel que fa al sexe tenim 4 homes i 1 dona.
Pel que fa als mesos, tenim 1 cas al gener, 2 a l'abril, 1 al novembre, i 1 al desembre.
Pel que fa a l'etiologia es deuria tractar d'un coma, o de una feridura, però es molt difícil de precisar.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El nombre total de partides de defunció en que consta alguna anotació sobre la mort o malaltia, és de 39.

En relació als mesos: 5 casos al gener, 2 al febrer, 4 al març, 3 a l'abril, 5 al juny, 1 al juliol, 5 a l'agost, 2 al setembre, 3 a l'octubre, 6 al novembre i 2 al desembre.

En relació al sexe trobem 18 homes, 20 dones i un albat nena.

De les 39 morts naturals documentades, pel que fa referència a alguna dada sobre la malaltia o mort en el període que va des de 1700 fins al 1800, l'ordre de freqüència és el següent: 3 de "feridura o apoplèxia", 14 de mort "sobtada o repentina", 2 perd la paraula, 4 de "desvari o deliri", 4 de mort de part, 2 perd els sentits, 1 "tenir el coll impedit" i 9 sense especificar.

Estudi particular de cada tipus de mort:

Feridura o apoplèxia (2b)

Els anys en que van succeir són: 1764, 1769 (x2).
Respecte als mesos tenim 1 cas al gener, 1 a l'abril, i 1 a l'agost.
En relació al sexe tenim 3 homes.

Mort sobtada (3b)

Els anys en que van succeir són: 1706, 1734, 1760, 1761, 1765, 1768, 1769, 1771 (x2), 1779, 1793, 1794, 1796.
Respecte als mesos tenim 1 cas al gener, 2 casos al març, 1 cas a l'abril, 3 al juny, 2 a l'agost, 1 al setembre, 1 a l'octubre, 2 al novembre i 1 al desembre.
En relació al sexe tenim 6 homes i 8 dones.
La mort sobtada es una mort repentina, amb una etiologia molt difícil de precisar.

Perd la paraula (4b)

Els anys en que van succeir són: 1741 i 1749.
Respecte al mes van ésser gener i març, i en relació al sexe tenim a un home i una dona.
Sobre l'etiologia podríem aventurar que possiblement fos un "ictus" o accident vascular cerebral.

Desvari o deliri (5b)

Els anys en que van succeir són: 1 cas al 1763, 1 al 1766, i 2 al 1768.
Respecte als mesos tenim 1 cas al febrer, 1 al març, 1 al juny i un a l'agost.
Respecte al sexe tenim que eren 4 homes.

Mort de part (6b)

En relació als anys tenim: 2 casos al 1730, 1 al 1742, 1 al 1781.
En relació als mesos tenim 2 casos al gener, 1 a l'agost i 1 al novembre.
Respecte al sexe obviamet hem de dir que són dones.
Suposem que las morts de part o de malpart, deurien ser moltes més (a causa de la manca de condicions higièniques), però no hem trobat cap més.

Perd els sentits (11b)

En relació als anys tenim 2 casos al 1752, i en relació als mesos tenim : 1 cas a l'abril, i 1 al juny. Sobre l'etiologia podríem aventurar que es podria tractar d'algun accident vascular cerebral o algun coma.

Tenir el "coll impedit" (12b)

Tenim constància d'un sol cas, es tracta d'una dona que va morir al setembre de 1765.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

De morts naturals en que hi consti alguna dada, se n'han trobat 13, comparant-ho amb el total global de morts d'aquest segle a la parròquia de Lliça d'Amunt.

En relació als mesos hem trobat el següent: 1 cas al març, 3 al juliol, 1 a l'agost, 2 a l'octubre, 1 al novembre i 4 al desembre.

Totes aquestes morts naturals documentades són 11 d'adults i 2 d'infants, i de las adultes 8 són homes i 3 són dones.

De les 13 defuncions en que s'ha trobat alguna dada, ja sigui signe o símptoma de la malaltia de la mort, van des de 1700 fins al 1800.

La freqüència en quant al signe, símptoma o etiologia de la mort és la següent: 1 cas de feridura o apoplèxia, 4 de mort sobtada, 2 perd la paraula, 1 cas de "desvari o deliri", 1 cas de perd los sentits, 1 de "ser loca", 1 sense especificar, 1 de "hidropiel" o hidropesia, 1 de "mal de Sant Pau" o epilèpsia.

A continuació intentarem fer un comentari de les dades esmentades.

Feridura o apoplèxia (2b)

Com només és un cas, l'any, el mes i el sexe no tenen cap rellevància especial, es tracta del pare del rector, home de 63 anys d'edat i sastre de professió, natural de Barcelona.

En aquest cas qui va fer constà que era tal malaltia va ser el metge.

Mort sobtada (3b)

Es tracta de gent que va morir de repent, entre ells tenim un nen de 9 anys.

La mort sobtada pot ésser deguda a múltiples causes. La més freqüent és la d'etiologia cardio-vascular.

Perd la paraula (4b)

"El 10 de juliol de 1799 morí Joseph Marqués de 31 anys de edat no rebe tots els sacraments, se absolve baix conditio per haverlo pres un accident que li fa perde la paraula".

"L'1 de desembre de 1800 morí Agnès Umbert dona de 35 anys de edat, rebe sols el Sacrament de la Extremaunció per haverla agafat un accident del cual morí y no parle mes".

Desvari o deliri (5b)

Igual que abans al tractarse d'un sol cas no té cap importància l'any, el mes i el sexe, es tracta d'una dona de 45 anys que estava en un "continuo desvari o deliri".

Això por ésser un estat febril d'una malaltia infecciosa, o un estat comatós final.

Perd els sentits (11b)

Es tracta d'un albat de 10 anys, "que sols rebe lo Sacrament de la Extremaunció por estar sense sentits, ni oido ni parla".

"Hidropiel" -Hidropesia (16b)

En aquest cas es tracta d'un vicari que morí d'hidropesia (la actual ascitis).

De totes formes quan el edema es generalitzat és un anasarca.

"Mal de Sant Pau" -Epilèpsia (17b)

"L'11 de desembre de 1800 morí un home de 24 anys d'edat, Andreu Vilardell, patia del Mal de Sant Pau i anabe captian per lo món".

FARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El nombre total de partides de defunció en que consti alguna anotació sobre la mort o la malaltia és de 18.

En relació als mesos: 4 casos al gener, 1 al febrer, 2 al març, 1 l'abril 2 al juny, 2 l'agost, 3 al setembre, 2 al novembre i 1 al desembre.

Fel que fa al sexe tenim 8 homes, 9 dones i un infant (nena).

En les 18 defunciones en que s'ha trobat alguna dada que ens ajudi a interpretar l'etiologia de la mort, la freqüència ha estat la següent: 6 casos de mort sobtada, 1 de mort de part, 1 de vòmits, 1 perd los sentits, 2 "ser loca", 7 sense espe_cificar.

Estudi concret de cadascun dels tipus esmentats:

Mort sobtada o repentina (3b)

En ralació al sexe tenim 3 homes i 3 dones.

En relació als mesos tenim 1 casos al gener , 1 cas al febrer, 1 l'abril, 2 al juny i 1 l'agost.

Tenim 6 casos de mort repentina o quasi repentina, però en un d'ells ens diuen que li va venir un dolor de trencadura i això vol dir d'hèrnia, però no sabem de quina mena, si fos una estrangulada hagués tingut vòmits i això no ens ho diu.

Mort de part (6b)

Obviament es tracta d'una dona, però no sabem res més.

Vòmits (7b)

"El 5 de setembre de 1781 morí M. Theresa Serra als 80 anys d'edat, vídua del massover de Can Roure de la parròquia de Lliçà de Vall, i en casa Olivàn de dita parròquia amb motiu de encontrarse allí per la festa major, le sobrevingué un vòmit".

Es tracta d'una dona de molta edat per aquell temps, encara que tingués humor per anar de festa. El vòmit pot ésser per moltes causes.

Perd els sentits (11b)

"El 17 de gener de 1775 morí Eulàlia Padrós, als 64 anys d'edat, le sobrevingué un accident que li fà perdre los sentits".

Es podria tractar d'un ictus o d'una embòlia.

"Ser loco" (13b)

"El 19 de setembre de 1777 morí Rosa Masnou als 13 anys d'edat, rebe sols lo s. de l'extremaunció y no altre per re-conèixer ser faltada de raó, i en part ser fatua".

"El 24 de setembre de 1790 morí Pau Ametller no feu testament perquè encara que era primogénit, se considera sempre alienat e incapàs de la administració dels béns i contal tenia señat per cuidar a son germà Joseph".

Aquesta gent eren considerats a tots els afectes com albats. Els noms amb que es reconeixen als llibres sacramentals són: "fatuo", "semi-fatuo", "mente capta" (d'aquí la paraula mentecato en l'idioma castellà).

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El nombre total de partides de defuncions en que consta alguna anotació sobre la mort o la malaltia és de 86.

En relació als mesos tenim : 13 casos al gener, 11 al febrer, 5 al març, 5 l'abril, 4 al maig, 4 al juny, 3 al juliol, 4 al l'agost, 9 al setembre, 8 l'octubre, 8 al novembre i 12 al desembre.

En relació al sexe trobem 45 homes (incloent-hi un infant del sexe masculí, i 38 dones.

De les 86 morts naturals documentades -pel que fa alguna dada sobre la malaltia o mort- en el període que va des de 1700 fins el 1800, l'ordre de freqüència de la causa documentada és la següent: 8 de feridura o apoplèxia, 57 de mort sobtada o repentina, 4 de perd la paraula, 2 de desvari o deliri, 1 de mort de part, 1 de vòmits, 2 de perd els sentits, 3 "ser loco", i 8 se se especificar.

Estudi particular de cada tipus de mort:

Feridura o apoplèxia (2b)

En relació al sexe trobem 4 homes i 4 dones.

En relació als mesos trobem: 1 cas a l'abril, 2 al maig, 1 al juny, 1 a l'agost, 2 a l'octubre i 1 al desembre.

Mort sobtada o repentina (3b)

En relació als mesos tenim: 7 casos al gener, 6 al febrer, 4 al març, 4 a l'abril, 1 al maig, 3 al juny, 1 al juliol, 3 a l'agost, 8 al setembre, 4 a l'octubre, 6 al novembre i 10 al desembre.

En relació al sexe tenim: 29 homes més un infant del sexe masculí, i 27 dones.

L'etiologia d'aquestes morts és variada, i difícil és donar una hipòtesi amb les dades de que disposem.

Perd la paraula (4b)

Tenim 2 homes i 2 dones, no posa l'edat dels morts.

Desvari o deliri (5b)

Tenim 1 home y 1 dona.

Mort de part (6b)

Tenim 1 dona

Vòmits (7b)

Tenim 1 home

Perd els sentits (11b)

Tenim 2 homes

S. XVII

TIPUS CONCRETS DE MORT NATURAL DOCUMENTADA

	1) Ametlla del V.	Bigues	Lliga de Munt	Palauardaries	S. Feliu de Cod.	Total
1) Mort per epidèmia	1	2	13			16
2) Feridura o apoplèxia	2				2	4
3) Mort sobtada o repentina	21		5		13	39
4) Perd la paraula					1	1
5) Desvari o deliri	1				1	1
6) Mort de part		2			2	4
7) Vòmit						2
8) No pot deglutir						1
9) Mal de costat		1				1
10) Convulsions	6					6
11) Perd els sentits	1	2				3
12) "Tenir lo coll impedit"					2	2
13) "Ser loca"		2				2
14) "Mal de asma"		1				1
15) "Tos maligna"						1
16) Hidropiel (Hidropesia)						1
17) "Mal de Sant Pau"	7	2	4	3	10	26
18) Sense especificar						
	41	12	22	3	30	108

- 1) Mort per epidèmia
- 2) Feridura o apoplèxia
- 3) Mort sobtada o repentina
- 4) Perd la paraula
- 5) Desvari o deliri
- 6) Mort de part
- 7) Vòmit
- 8) No pot deglutir
- 9) Mal de costat
- 10) Convulsions
- 11) Perd els sentits
- 12) "Tenir lo coll impedit"
- 13) "Ser loca"
- 14) "Mal de asma"
- 15) "Tos maligna"
- 16) Hidropiel (Hidropesia)
- 17) "Mal de Sant Pau"
- 18) Sense especificar

S. XVIII

TIPUS CONCRETS DE MORT NATURAL DOCUMENTADA

1) Ametlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palauardaries	S. Feliu de Cod.	Total
5	3	1		8	17
15	14	4	6	57	96
	2	2		4	8
	1	1		1	7
1	4		1	1	6
			1	1	3
5	2	1	1	2	11
1	1	1	2	3	7
					1
					1
					1
6	9	1	7	8	31
33	39	14	18	86	190

- 1) Mort per epidèmia
- 2) Feridura o apoplèxia
- 3) Mort sobtada o repentina
- 4) Perd la paraula
- 5) ...
- 6) Mort de part
- 7) Vòmit
- 8) No pot deglutir
- 9) Mal de costat
- 10) Convulsions
- 11) Perd els sentits
- 12) "Tenir lo coll impedit"
- 13) "Ser loca"
- 14) "Mal de asma"
- 15) "Tos maligna"
- 16) Hidropiel (Hidropesia)
- 17) "Mal de Sant Pau"
- 18) Sense especificar

9.2.4. LES MORTS SENSE CAP MES INDICACIO

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

En quant al sexe es tracta de 3 homes, 2 dones i 2 nens. Aquí hem posat tots aquells que ens ha sigut impossible de classificar.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

En un cas es parla de que el malalt morí d'una malaltia molt llarga, això practicament no ens diu res de la causa de la mort, només que deuria ésser una malaltia crònica. L'altre cas és un home que es va trobar malalt venint de Barcelona i va morir als 20 dies d'ésser a Bigues.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

Es tracta de morts en que l'etiologia és poc clara. També hem posat aquí les altres malalties que no estan considerades en la classificació general, o bé que també podrien estar en altres apartats. Així tenim un mort de "malaltia corporal", un altre en que li dura la malaltia tres dies i mig, un altre també que li dura 4 o 5 dies, també tenim un cas d'un que morí acatarrat.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Del segle XVII en el que respecta a defuncions no podem dir res perquè sol s'han trobat unes fulles de l'índex a partir de la lletra P.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Sense especificar (18b).
Aquí és molt difícil saber de que han mort.
Tenim 6 homes i 4 dones. El mes que en trobem més és al juliol, però creiem que això no té pas cap importància. Alguns d'ells són gent que es moren de vells, altres que es moren de malalties corporals, (aquest mot es troba molt sovint), i un altre que es mort de "mal de cama" (?).

S . XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Pel que fa al sexe tenim 2 homes i 4 dones.
Pel que fa als mesos tenim 1 cas al gener, 1 cas al febrer,
1 cas a l'abril, 1 cas al juny, 1 cas al juliol i 1 cas al
setembre.
Tenim un cas interessant, en que el capellà culpa al metge
de que el malalt no rebés sagraments.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

En relació als anys tenim: 1 cas al 1750, 1 al 1752, 1 al
1761, 2 al 1767, 2 al 1768, 1 al 1770, i 1 al 1798.
Respecte als mesos tenim 1 cas al gener, 1 al juliol, 2 a
l'octubre, 3 al novembre i 1 al desembre.
Respecte al sexe tenim 4 homes i 5 dones.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

"El 22 de juliol de 1776 morí Rosa Puig de 42 anys de edat".

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Tenim 7 casos de la més variada etiologia, però en defini_
tiva no ens diuen res de res.
Es tracta de gent que moren de malaltia molt llarga, algu_
nes que moren de velles, etc.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Tenim 5 Homes (8 adults)
3 Dones

9.2.5. LES AGULLES DE MORTALITAT

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Durant aquest període a la parròquia moriren 579 adults (cossos) i 213 pàrvuls (albats), és a dir una mortalitat total de 792 persones.

L'any de màxima mortalitat global ha estat 1685 amb 25 morts; 18 adults i 7 nens (albats). Per sexe tenim 9 homes i 9 dones. Tenim altres pics durant aquest segle com pot ésser 1652 que suposem que van morir de "mal contagiós" o sigui de pesta. Tenim 8 homes i 7 dones, els nens no hi són contats. Així mateix tenim el 1653 amb 10 persones, 7 homes i 3 dones, i també el 1654 amb 13 persones, 9 homes i 4 dones.

A finals del segle tenim varies pujades més a la gràfica, 1691, amb 18 persones, 4 homes, 5 dones i 9 albats, així mateix a 1695 amb 18 persones, 5 homes, 4 dones i 9 albats, i finalment a 1697 també amb 18 persones, 6 homes, 4 dones i 10 albats.

Els mesos de màxima mortalitat global han estat octubre amb 98 morts, seguit d'agost i setembre amb 93 i a més distància gener amb 70.

Pel que fa a la mortalitat dels adults, els mesos de màxima mortalitat han estat, agost amb 68 morts, octubre amb 63 morts setembre amb 59 morts i gener amb 58 morts.

Pel que fa a la mortalitat infantil el mes de màxima mortalitat ha estat el mes d'octubre amb 35 morts, seguit de setembre amb 34 morts i agost amb 25 morts, suposem que las diarrees estivals tindrien molta importància.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Durant aquest segle van morir a la parròquia un total de 825 persones, dels quals 503 són adults (cossos) i 322 són nens (albats).

L'any de màxima mortalitat ha estat 1693 amb 25 morts, dels quals 20 eren cossos i 5 eren albats. Tenim altres anys en que hi ha un augment de la mortalitat com són 1633 amb 20 morts, dels quals 13 són cossos i 7 són albats, 1655 amb 20 morts, dels quals 14 són cossos i 6 són albats, 1660 també amb 20, dels quals 12 són cossos i 8 són albats, 1696 amb 22 morts, dels quals 18 són cossos i 12 són albats.

Tenim altres pics de mortalitat en la corba d'aquest segle com són 1631 amb 18 morts, 1644 amb 17, 1656 amb 16, 1697 amb 16, i 1698 amb 17. Pel que hem vist la pesta no va fer estralls a Bi_gues, en canvi a altres pobles del voltant com és Lliçà d'Amunt va ésser molt afectat. De totes formes ho diem perquè no posa res i el nombre de morts es manté estable durant aquests anys.

Els mesos de més mortalitat han estat setembre amb 98 morts agost amb 87, octubre amb 85, i desembre amb 79. El mes de menys mortalitat ha estat juny amb 47 morts.

En quant a la immigració francesa tenim les següents dades: 4 entre fadrí i donzella, 2 entre fadrí i vídua, total 6, el que representa un 1,74% del total (6 homes).

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

Durant aquest període a la parròquia moriren 890 persones, d'aquestes, 543 eren adults (cosso) i 347 eren pàrvuls albats. També podem afegir que d'aquests adult 324 eren homes i 219 eren dones. Tot i així tenim una manca de dades sobre òbits des de 1634 fins al 1645.

L'any de màxima mortalitat global ha estat 1652 amb 33 morts (coincideix amb l'epidèmia de pesta) i com es veu, va afectar molt al petit poble de Lliçà, pel fet que les morts esmentades van ésser degudes la majoria al "mal contagiós" nom pel qual també es coneixia dita malaltia.

Aquest any van morir 24 adult i 9 nens.

Tenim altres anys de mortalitat elevada com són: 1605 amb 15 morts, 1613 amb 16 morts, 1620 amb 17 morts, 1648 amb 13 morts, 1653 amb 13 mort, 1656 amb 18 morts, 1658 amb 15 morts, 1665 amb 15 morts, 1672 amb 21 morts, 1691 amb 17 morts, 1695 amb 23 morts i 1697 amb 17 morts.

Els mesos de màxima mortalitat global han estat agost amb 116 morts, setembre i octubre amb 97. El de menys mortalitat ha estat el febrer amb 53 morts.

Pel que fa a la mortalitat infantil, els mesos de màxima mortali_tat han estat agost i setembre amb 52 morts, seguits de l'octubre amb 48 i el juliol amb 40.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Del segle XVII en el que respecta a defuncions no podem dir res perquè sol s'han trobat unes fulles de l'índex a partir de la lle_ tra P.

PARRÒQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Durant aquest segle moriren a la parròquia 1078 adults (cossos) i 907 nens (albats), és a dir, una mortalitat global de 1985 persones.

L'any de màxima mortalitat global ha estat 1688 amb 57 morts 27 adults i 30 albats. No sabem quina podia ser la causa de tanta mortalitat.

Tenim altres anys durant aquest segle de mortalitat elevada com són 1651 amb 46, 1687 amb 48, 1690 amb 46 i 1696 amb 43.

Els mesos de màxima mortalitat global d'aquest període han estat agost amb 231 i setembre amb 225, seguit d'octubre amb 211 això pel que fa a la mortalitat global.

Pel que fa a la mortalitat infantil l'any de màxima mortalitat ha estat 1651 amb 36. Els mesos de màxima mortalitat han estat agost amb 126, seguit de juliol i setembre amb 104 morts cadascun.

Els anys de menys mortalitat han estat 1618 amb 5 morts, 1650 amb 5 morts i 1657 amb 8.

Respecte als albats els anys de menys mortalitat han estat 1607 amb cap mort, 1663 amb cap mort i 1670 també amb cap mort.

Respecte als mesos els de menys mortalitat han estat abril amb 50 morts, gener amb 52, i març amb 53.

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Durant aquest període a la parròquia moriren 871 adults (cossos) i 869 nens (albats, és a dir, una mortalitat global de 1740 persones.

L'any de màxima mortalitat global ha estat 1780 amb 48 morts; 32 albats i 16 adults. Les causes podrien ésser les "terçanes" (febra intermitent que repeteix al tercer dia), propia de les àrees empantanades i naturalment, les malalties infeccioses clàssiques: Verola, Xarampió, Escarlatina, Diftèria, i Febre Tifoidea. (Nadal, Jordi, "La Població Catalana al segle XVIII", Ed. Salvat 1978, Vol. IV, pag. 261).

En el cens de Floridablanca de 1787 ja fa referència a les malalties epidèmiques: "después de tres años de una epidemia casi general de tercianas y fiebres pútridas, especialmente en las dos Castillas, Reino de Aragón y Principado de Cataluña, de que ha resultado una considerable disminución de habitantes". (Iglesias, Josep, "Els cens del compte de Floridablanca 1787", Ed. Fundació S. Vives Casajuana, Barcelona 1969 Tomo I. Vol. II).

1781 i 1782 també són anys de elevada mortalitat, 29 cadascun, així mateix 1799 amb 30.

Si observem la corba de mortalitat també tenim altres pics durant la primera meitat del segle: 1705 amb 22, 1706 amb 32, 1707 amb 28, 1725 amb 38, 1731 amb 34 i 1746 amb 32.

A la segona meitat tenim 1761 amb 30, 1764 amb 35, i els anteriorment esmentats.

L'any de menys mortalitat global ha estat 1716 amb 2 morts, seguit de 1700 i 1701 amb 5 morts.

El mes de màxima mortalitat global ha estat agost amb 212 morts, seguit de setembre amb 202.

El mes de menys mortalitat global ha estat juny amb 84 morts seguit de maig amb 101.

Si volem l'any de màxima mortalitat d'adults, aquest ha estat 1746 amb 22, seguit de 1768 amb 20.

Els anys de menys mortalitat d'adults han estat 1735 amb cap mort, seguit de 1736 i 1784 amb 1 sol mort.

Respecte als mesos el de màxima mortalitat d'adults ha estat gener amb 106, seguit de setembre i novembre amb 81.

Els mesos de menys mortalitat d'adults han estat juny amb 46 i juliol amb 57.

Respecte a la mortalitat infantil tenim com anys de màxima mortalitat 1780 amb 32, seguit de 1725 amb 28. Els de menys mortalitat infantil han estat 1716 amb cap mort, seguit de 1701 amb 1 i 1721 i 1785 amb 2.

Respecte als mesos els de màxima mortalitat infantil han estat agost amb 132 i setembre amb 121. Els mesos de menys mortalitat infantil han estat juny amb 38 i maig amb 42.

En conclusió n'hem de dir, que la mortalitat infantil moltes vegades segueix corbes pròpies sense tenir res que veure amb la mortalitat adulta, encara que algunes vegades coincideix.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Durant aquest període van morir a la parròquia 720 adults (cosos) i 760 nens (albats), és a dir, una mortalitat global de 1480 defuncions.

L'any de màxima mortalitat global ha estat de 1780 amb 33 morts seguit de 1782 amb 32, dels quals al 1780, 10 eren adults i 23 eren nens i al 1782, 13 eren adults i 19 eren nens. Tenim altres anys en que hi ha un augment de la mortalitat, com són: 1706 amb 22 morts, 1707 amb 21, 1731 amb 20, 1742 amb 24, 1747 i 1749 amb 21, 1764 amb 28, 1766 amb 27, 1767 amb 20, 1768 amb 24, 1773 amb 27, 1779 amb 26, 1783 amb 21, 1785 amb 21, 1785 amb 26 i 1796 amb 22. Pel que veiem la corba fa pujades i baixades d'una forma bastant cíclica.

L'any de menys mortalitat global ha estat 1777 amb 5 morts, seguit de 1702, 1734 i 1786 amb 6 morts cadascun.

El mes de màxima mortalitat global ha estat agost amb 163 morts seguit de setembre amb 144.

El mes de menys mortalitat global ha estat juny amb 79 morts, seguit de febrer amb 106 morts.

Si volem saber el any de màxima mortalitat d'adults ha estat 1779 amb 21 morts, seguit de 1764 i 1768 amb 16 morts cadascun. Els anys de menys mortalitat d'adults han estat 1711 i 1777 amb 2 morts cadascun.

Els mesos de màxima mortalitat adulta han estat, gener, octubre novembre i desembre amb 70 morts cadascun.

El mes de menys mortalitat adulta ha estat juny amb 36 morts, seguit de juliol amb 43.

Respecte a la mortalitat infantil tenim com anys de màxima mortalitat 1780 amb 23 morts, seguit de 1766 i 1785 amb 21 morts cadascun.

Els anys de menys mortalitat infantil han estat 1728 amb cap mort, seguit de 1709 i 1741 amb 1 mort cadascun, i 1715, 1721, 1724, 1786, i 1798 amb 2 morts cadascun.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

La mortalitat global en aquest segle ha estat de 1058 morts, dels quals 484 són adults (cossos) i 574 són nens (albats). La corba de mortalitat es manté d'una forma bastant estable, però té els seus daltabaixos.

Els anys de màxima mortalitat global han estat 1706 amb 18 morts, 1714 amb 18, 1715 amb 24, 1729 amb 22, 1730 amb 18, 1748 amb 20, 1781 amb 19 i 1790 amb 28, aquest últim és l'any de màxima mortalitat global.

L'any de menys mortalitat global ha estat 1702 amb cap mort, seguit de 1772 amb 1, 1718, 1759 i 1774 amb 4 morts cadascun.

El mes de màxima mortalitat global ha estat octubre amb 124 morts, seguit de setembre amb 117.

El mes de menys mortalitat global ha estat juny amb 62 morts, seguit de maig amb 66.

L'any de màxima mortalitat adulta ha estat 1715 amb 16 morts seguit de 1709 amb 13.

Els anys de menys mortalitat adulta han estat 1702, 1743, 1761 amb cap mort.

Els mesos de màxima mortalitat adulta han estat octubre amb 57 morts, seguit de gener amb 56.

Els mesos de menys mortalitat adulta han estat juny amb 23 morts, seguit de juliol amb 29.

Respecte a la mortalitat infantil, els anys de màxima mortalitat han estat 1790 amb 16 morts, seguit de 1781 amb 14 i 1788 amb 13.

Els anys de menys mortalitat infantil han estat 1702, 1772 i 1774 amb cap mort, seguit de 1745 amb 1.

Els mesos de màxima mortalitat infantil han estat setembre amb 74 morts, seguit d'octubre amb 67 i juliol i agost amb 66 cadascun.

Els mesos de menys mortalitat infantil han estat febrer amb 30 i maig amb 35 morts.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Durant aquest segle XVIII (del 1726 fins al 1800), moriren a la parròquia un total de 118 persones, de les quals 87 eren adults (cossos), i 31 eren infants (albats).

La corba de mortalitat durant aquest segle es manté molt estable, però no podem fer gaire cas atès que Palaudàries és un poble molt petit.

Els anys de màxima mortalitat global han estat 1736, i 1777 amb 6 morts cadascun; 1778 i 1790 amb 5 morts cadascun.

L'any de màxima mortalitat adulta ha estat 1736 amb 6 morts.

Respecte a la mortalitat infantil l'any de màxima mortalitat ha estat 1726 amb 4 morts.

El mes de màxima mortalitat global ha estat agost amb 20 defuncions, seguit de gener amb 18.

El mes de menys mortalitat global ha estat juny amb 3 defuncions, seguit de juliol amb 6.

El mes de màxima mortalitat adulta ha estat gener amb 16 defuncions, seguit d'agost amb 14.

El mes de menys mortalitat adulta ha estat juny i juliol amb 3 morts cadascun.

El mes de màxima mortalitat infantil ha estat agost amb 6 defuncions, seguit de febrer i maig amb 4 defuncions cadascun.

El mes de menys mortalitat infantil ha estat juny amb cap defunció, seguit d'abril amb una.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Durant aquest segle moriren un total de 6460 persones, de les quals 2502 eren adults (cossos) i 3958 eren nens (albats).

La corba de mortalitat segueix al llarg del segle un increment constant, més marcat a la segona meitat del segle, amb alguns pics molt marcat que en certs moments superen la corba de la natalitat, o sigui als anys 1715 amb 81 morts, 1714 amb 75 morts, 1734 amb 91 morts, 1742 amb 95 morts, 1743 amb 113 morts, 1747 amb 92 morts, 1749 amb 96 morts, 1754 amb 105 morts, 1761 amb 146 morts, 1766 amb 137 morts, 1779 amb 128 morts, 1785 amb 141 morts, i 1797 amb 104 morts.

De totes formes hem de tenir en compte que aquestes xifres tan elevades les donen normalment la gran mortalitat d'albats que hi ha al llarg d'aquest segle. També es cert que neixen molts i en moren molts.

El camp català té al segle XVIII una altíssima natalitat mitjana. Es suficient uns quans anys sense accidents sanitaris per fiangar un increible impuls de la població (segons Pierre Villar, Catalunya en la España Moderna, T.III, pág.44, la natalitat mitja és del 40-50% i la mortalitat és del 30-35/1000).

Això que hem dit sobre els pics de mortalitat corresponen naturalment als anys de màxima mortalitat global. Els anys de menys mortalitat global han estat 1700 amb 15 morts, 1702 amb 13 morts, i 1723 amb 13 morts. El mes de màxima mortalitat global ha estat agost amb 956 morts seguit de setembre amb 790. El mes de menys mortalitat global ha estat març amb 395 morts, seguit de maig amb 397 morts.

El mes de màxima mortalitat adulta ha estat setembre amb 275 morts, seguit de gener amb 253 morts. El mes de menys mortalitat adulta ha estat juny amb 130 morts, seguit de juliol amb 167.

Respecte a la mortalitat infantil els anys de màxima mortalitat han estat 1761 amb 121 morts, seguit de 1766 i 1785 amb 111 morts cadascun. Els anys de menys mortalitat infantil han estat 1723 amb 2 morts, seguit de 1719 i 1725 amb 4 morts cadascun. Els mesos de màxima mortalitat infantil han estat agost amb 706 morts, seguit de juliol amb 532 morts. Els mesos de menys mortalitat infantil han estat març amb 212 morts, seguit de febrer amb 218 morts.

9.2.6. LES EPIDEMIES

L'epidèmia de Glànola o Pesta bubònica de que tenim constància que va afectar als pobles de l'Ametlla del Vallès i Lligà de Munt, va matar una dona al primer poble i 8 persones més al segon poble. No obstant creiem fermament que van ésser 13, perquè n'hi han 5 més trobats morts (a Lliçà). Aquests pobles es van veure afectats per l'epidèmia entre 1651 i 1654.

S'ha pogut constatar la presència de possibles epidèmies locals, només amb l'augment de mortalitat concret que s'observa en alguns anys, ja que no tenim altra constància, perquè les partides de defuncions ens donen poca llum sobre el tema. Ara bé, quasi amb tota seguretat podem dir que la majoria d'aquets augments de mortalitat eren deguts a les malalties infeccioses clàssiques (verola, xarampió, escarlatina, diftèria, i febre tifoidea).

A finals del segle XVIII també van haver-hi les anomenades "febres tercianes o pútrides".

Com anys de màxima mortalitat tenim:

L'AMETLLA DEL VALLES:

S. XVII : 1685 amb 25 morts.
S. XVIII : 1780 amb 48 morts, 1725 amb 38 morts i 1787 amb 36 morts.

BIGUES:

S. XVII : 1693 amb 25 morts.
S. XVIII : 1780 amb 33 morts, i 1782 amb 32 morts.

LLISSA DE MUNT:

S. XVII : 1652 amb 33 morts.
S. XVIII : 1790 amb 28 morts, i 1729 amb 22 morts.

PALAUDARIES:

S. XVII : manquen dades.
S. XVIII : 1736 i 1777 amb 6 morts (poc valorable pels pocs habitants, dades a partir de 1726).

SANT FELIU DE CODINES:

S. XVII : 1688 amb 57 morts.
S. XVIII : 1761 amb 146 morts, 1785 amb 141 morts i 1766 amb 137 morts.

9.3. ASPECTES SOBRE ELS BAPTISMES

S . XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

El nombre total de naixements durant aquest segle ha estat de 1326; d'aquests 666 eren nens i 651 nenes, així li correspon un 50,22% dels naixements que han estat nens i un 49,09% que han estat nenes.

En el que respecte a la corba de natalitat durant aquest segle, veiem en línies generals un augment des de principis de segle fins a finals, encara que hi ha alguns alti-baixos com és abans de la "Guerra dels Segadors" (1638 i 1639).

Hi ha moments en que la gràfica de mortalitat sobrepassa la de naixements com és en molts moments entre 1600-1650. En la segona meitat del segle ja són casos esporàdics com és el 1652 (any de la pesta), encara que només hem trobat un cas de contagi, no era d'aquí.

També trobem un desequilibri en la corba al 1685, 1691 i al 1697, en que la natalitat és sobrepujada per la mortalitat. En línies generals veiem un fort augment de la natalitat a la segona meitat del segle.

En relació als mesos, podem dir que els mesos de més natalitat al llarg del segle han estat el gener amb 155, seguit del mes de març amb 130, desembre amb 122, i febrer i octubre amb 121. El mes de menys natalitat ha estat juny amb 74.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El nombre total de naixements des de 1600 fins al 1699, ha estat d'un total de 1182, d'aquests naixements 601 eren nens i 573 eren nenes, i correspon, per tant, el 50,84% als nens i el 48,47% a les nenes.

Pel que fa a la corba de natalitat al llarg d'aquest període veiem que en general fa una forta pujada a partir de la meitat del segle, amb alguns petits daltabaixos. També al principi del segle hi ha alguns pics ascendents.

L'any de màxima natalitat és 1697 amb 25 naixements i el de mínima és 1636 amb 5 naixements.

Els mesos de màxima natalitat d'aquest període han estat abril amb 130 i febrer amb 112, i els de menys natalitat han estat juny amb 69 i juliol amb 84.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

El nombre total de naixements des de 1600-1699 ha estat de 1179, d'aquests 606 eren nens i 567 eren nenes, i això li correspon per tant, un 51,39% dels naixements han estat nens i un 48,09% han estat nenes.

En la corba que la natalitat va seguint al llarg d'aquest segle, veiem una sèrie de daltabaixos cíclics, amb una tendència a l'increment durant la segona meitat del segle.

Els anys de màxima natalitat han estat 1694 amb 21, naixements, 1677 i 1680 amb 20, i els de menys han estat 1607 i 1631 amb 3 naixements.

Per mesos els de màxima natalitat han estat març amb 123 i gener amb 120, i els de menys natalitat han estat juny amb 49 i juliol amb 67.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El nombre total de naixements des de 1600 fins al 1699 ha estat de 342, d'aquests 180 eren nens i 154 nenes, i correspon, per tant, el 52,63% als nens i el 45,02% a les nenes.

Pel que fa a la corba que va seguint la natalitat al llarg d'aquest període, veiem que al llarg de tot el segle es manté bastant estable, no obstant no podem fer gaire cabal perquè és un poble bastant petit.

Els anys de màxima natalitat han estat 1616 amb 7, 1642 amb 7, 1645 amb 7, 1649 amb 9, 1653 amb 7, 1661 amb 7, 1682 amb 9, i 1686 amb 7.

Els anys de menys natalitat han estat 1623, 1625, 1657, 1658 1659, 1660, amb cap naixement.

Els mesos de màxima natalitat d'aquest període han estat, gener amb 38 i març amb 34 naixements. Els mesos de menys natalitat han estat, abril amb 19 i juny amb 20 naixements.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El nombre total de naixements des de 1600 fins al 1699 ha estat de 3189; d'aquests 1624 eren nens, i 1553 nenes, i això li correspon per tant un 50,92% dels naixements han estat nens i un 48,69% han estat nenes.

En la corba que la natalitat va seguint al llarg d'aquest segle, hi ha un creixement constant del principi fins al final, amb algun daltabaix, sempre superant la mortalitat excepte als anys 1608, 1624, 1626, 1629, 1631, 1636, 1651, 1684, i 1685. Hi ha altres anys en que s'igualen les xifres de mortalitat i de naixements.

En relació als mesos, podem dir que els mesos de més natalitat al llarg d'aquest segle han estat febrer amb 337 naixements i març amb 323, i els de menys natalitat han estat juny amb 178 i juliol amb 180.

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

El nombre total de naixements des de 1700 fins al 1800 ha estat de 2202, d'aquests, 1041 han estat nens i 1152 han estat nenes i això li correspon un 47,27% pels primers i un 52,31% per les segones.

En la corba que la natalitat va seguint al llarg d'aquest segle veiem un cert manteniment de la natalitat durant la primera meitat del segle, patint un lleuger increment la segona meitat del mateix.

L'any de màxima natalitat ha estat 1732 amb 39 naixements, i el de menys natalitat ha estat 1707 amb 10, seguit de 1715 amb 11, i això podria ser conseqüència de la guerra.

Per mesos els de màxima natalitat han estat març amb 37, seguit de gener amb 231. Els de menys natalitat han estat juny amb 127, seguit de juliol amb 137.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El nombre total de naixements durant el Segle XVIII (des de 1700 fins al 1800), ha estat d'un total de 2065. D'aquests 1039 han estat nens, és a dir un 50,31% del total i 1017 han estat nenes, és a dir un 49,24% del total.

La corba de la natalitat que s'observa durant aquest segle es manté bastant estable amb un augment cap a la meitat del segle i una estabilització cap a finals del mateix.

L'any de màxima natalitat ha estat 1760 amb 36 naixements, seguit de 1788 amb 33.

L'any de menys natalitat ha estat 1729 amb 10 naixements, seguit de 1710, 1711, i 1770 amb 11 cadascun.

Els mesos de màxima natalitat han estat març amb 288 naixements, seguit de febrer amb 226 i gener amb 220.

Els mesos de menys natalitat han estat agost i setembre amb 123 naixements cadascun.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El nombre total de naixements durant el segle XVIII (des de 1700 fins al 1800) ha estat de 1459, d'aquests, 791 eren nens (54,21%) i 662 eren nenes (45,37%).

La corba de natalitat durant aquest segle fa els seus dalta baixos amb un picat cap a meitat de segle (1752), i després s'observa un increment paulati, més fort cap a finals de segle.

Els anys de màxima natalitat han estat 1798 amb 22, seguit de 1799 amb 23, i 1708, 1762, i 1786 amb 22 cadascun, a més de 1757 amb 21 naixements.

Els anys de menys natalitat han estat 1752 amb 1, seguit de 1733 amb 4, i 1736 amb 6.

Els mesos de màxima natalitat han estat febrer amb 170, seguit de març amb 169 i gener amb 167.

Els mesos de menys natalitat infantil han estat juny amb 85, seguit d'agost amb 88 i juliol amb 89.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El nombre total de naixements durant aquest segle XVIII ha estat de 257, dels quals 114 eren nens, és a dir un 44,35%, 140 eren nenes, és a dir un 54,47%, i 3 eren venturers, és a dir un 1,16% del total.

La corba de natalitat durant aquest segle ha estat més o menys estable, essent els anys de màxima natalitat 1724 i 1797 amb 7 naixements cadascun, seguit de 1713, 1722, 1726 i 1731 amb 6 naixements cadascun.

Els anys de menys natalitat han estat 1714, 1739, 1743, 1746, 1748, 1760, 1780 i 1783 amb cap naixement.

Els mesos de màxima natalitat han estat abril amb 33, seguit de gener amb 31.

Els mesos de menys natalitat han estat agost amb 12, seguit d'octubre amb 13.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El nombre total de naixements durant el segle XVIII (des de 1700 fins al 1800) ha estat un total de 8562. D'aquests 4273 són nens, és a dir un 49,90% i 4266 són nenes, és a dir un 49,82%.

La corba de natalitat es manté bastant estable al llarg del segle, però sempre "in crescendo" sobretot a partir de la segona meitat del segle.

Els anys de màxima natalitat han estat 1756, 1773 amb 124 naixements cadascun.

Els anys de menys natalitat han estat 1709 amb 49 naixements seguit de 1720 i 1721 amb 51.

Els mesos de màxima natalitat han estat gener amb 942 naixements seguit de febrer amb 88.

Els mesos de menys natalitat han estat juliol amb 528 seguit de juny amb 563.

9.3.1. ELS BATEIGS DE NECESSITAT

S . XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Un aspecte a tenir en compte és el dels baptismes de necessitat, aquests eren fets per la llevadora o alguna persona, podria ésser fet per el metge o algun familiar en cas de perill de mort imminent (IN EXTREMA NECESSITATE), el que passa és que si es salvaven el capellà els tornava a batejar. Un altre varietat era SUB CONDITIONE VIVIS, o sigui a condició de que fos viu, perquè fos vàlid.

Dels baptismes de necessitat dels que tenim constància farem un quadre dels que van viure i dels que es van morir:

	def.		vius	
nens	0	+	1	= 1
nenes	0	+	2	= 2
-----				
total	0	+	3	= 3

O sigui que dels batejos de necessitat pràcticament tots van sortir endavant.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Referent als batejos de necessitat tenim els següents:

	def.		vius	
nens	1	+	3	= 4
nenes	1	+	2	= 3
-----				
total	2	+	5	= 7

Pel que veiem la majoria va sortir endavant. No podem dir que les nenes siguin més febles o més fortes davant els nens.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

Referent als batejos de necessitat tenim els següents:

	def.		vius	
nens	0	+	13	= 13
nenes	0	+	17	= 17
-----				
total	0	+	30	= 30

En conclusió, aquí no s'ha mort cap nen, tots han sortit endavant.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

No tenim cap dada sobre batejos de necessitat.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Respecte als batejos de necessitat tenim el següent:

	<u>def.</u>		<u>vius</u>		
nens :	1	+	5	=	6
nenes:	2	+	11	=	13
	<u>3</u>		<u>16</u>		<u>19</u>

Veiem que la majoria surt endavant.

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Pel que fa als batejos de necessitat tenim:

	dif.		vius.	
	-----		-----	
Nens :	7	+	13	= 20
Nenes :	2	+	11	= 13
	-----		-----	-----
Total :	9		24	33

Hi han més nens que nenes, i més morts de nens que de nenes, però la majoria surt endavant, de 33 només han mort 9 i 24 han sortit vius.

PARROQUIA DE SANT FERE DE BIGUES

Respecte als batejos de necessitat tenim:

	def.		vius	
	-----		-----	
Nens	18	+	16	= 34
Nenes	11	+	9	= 20
	-----		-----	-----
Total	29		25	54

Aquí veiem que s'han mort més infants que els que han sortit vius, amb una mortalitat més acusada entre els nens.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

Pel que respecte als batejos de necessitat tenim el següent:

	Def.		vius	
	-----		-----	
Nens :	7	+	13	= 20
Nenes :	2	+	11	= 13
	-----		-----	-----
Total	9		24	33

Com veiem en surten més de vius que de morts, i més nens que nenes.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Pel que fa al nombre de batejos per necessitat tenim:

	dif.	vius	
	-----	-----	
Nens :	1	+ 0	= 1
Nenes :	1	+ 1	= 2
	-----	-----	-----
Total	2	1	3

Pel que veiem quasi tots van sortir endavant, encara que com són tant pocs no es valorable.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Referent als batejos de necessitat tenim el següent:

	dif.	vius	
	-----	-----	
Nens :	30	+ 4	= 34
Nenes :	31	+ 5	= 36
	-----	-----	-----
Total	61	9	70

Aqui veiem clarament que la majoria de nens i nenes batejat de necessitat es van morir, sense haver-hi cap predomini d'un o altre sexe, les xifres estan bastant equilibrades.

9.3.2. DADES SOBRE MULTIPARITAT

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Relacionant el nombre de naixements, amb el de matrimonis, podem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, que ha estat de 3,86 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Relacionant el nombre de naixements amb el de matrimonis, intentarem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, ens dona un resultat de 3,44 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

Relacionant el nombre de naixements, amb el de matrimonis, podem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, que ha estat de 3,58 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE FALAUDARIES

Relacionant el nombre de naixements amb el de matrimonis, intentarem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, això ens dona una relació de 4,12 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Relacionant el nombre de naixements, amb el de matrimonis, podem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, que ha estat de 4,45 fills per matrimoni.

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Relacionant el nombre de naixements, amb el de matrimonis, podrem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, que ha estat de 4,70 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Relacionant el nombre de naixements, amb els de matrimonis, podem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni. En aquest període va ser de 4,51 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

Relacionant el nombre de naixements amb el de matrimonis, podrem fer la deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, el qual ha estat un total de 4,75 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Relacionant el nombre de naixements per matrimoni, intentarem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni, això ens dona una relació de 3,21 fills per matrimoni.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Relacionant el nombre de naixements amb els dels matrimonis, podrem fer una deducció aproximada del nombre de fills per matrimoni. En aquest període és de 5,27 fills.

9.3.3. ELS FILLS INCOGNITS O VENTURERS

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Pel que fa al nombre de fills il·legítims que hem trobat durant aquest segle, els trobem esmentats "venturers" en les partides de baptisme, han estat un total de 9, que correspon a un 0,67% del total de la natalitat de la parròquia, només hi ha un any en que trobem 2 fills il·legítims que han nascut al 1640.

L'abandonament dels nadons, la majoria dels quals eren portats a l'hospici, va contribuir d'una forma molt eficaç al control de la natalitat, ja que la majoria morien. Ho hem vist moltes vegades, en les defuncions dels albat, posava que era fill de l'Hospital de la Sta. Creu. (H. Kamen, "La España de Carlos II", pàg. 75) i (Domingues Ortiz, Antonio "Carlos III y la España de la Ilustración", pàg. 139-140).

De totes formes aquests nens eren portats als pobles i encomanats a les famílies pageses durant la seva lactància.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Pel que fa al nombre de fills il·legítims que hem trobat durant aquest segle, hem de dir que han estat un total de 8, que representa el 0,67% del total de naixements. Aquests nens són nomenats en les partides de baptisme amb el nom de "venturers". En relació als anys, aquests no guarden cap relació amb fets rellevants, i es troba només 1 per any.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

Pel que fa al nombre de fills il·legítims que hem trobat durant aquest segle, els trobem esmentats com a "venturers" a les partides de baptisme, han estat un total de 6 que correspon a un 0,50% del total de la natalitat de la parròquia, només a un any hem trobat 2 fills il·legítims que han nascut al 1634.

FARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Pel que fa al nombre de fills il.legítims trobats durant aquest segle, hem de dir que han estat un total de 8, que representen el 2,33% del total de naixements. En les partides de baptisme, aquests nens són nomenats "venturers". En relació a ells només els trobem a dos anys, el 1641 i el 1653 en que trobem dos casos en cadascun. Són anys bastant significatius, el primer perquè és en plena guerra dels segadors i el segon, perquè és durant l'epidèmia de pesta bubònica.

FARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Pel que fa al nombre de fills il.legítims que hem trobat durant aquest segle, els trobem esmentats com a "venturers" en les partides de baptisme, han estat un total de 12, que correspon a un 0,37% del total de la natalitat de la parròquia. Només hi ha dos anys en que hem trobat 2 fills il.legítims, aquest són: 1649 i 1699.

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Pel que fa al nombre de fills il.legítims que hem trobat durant aquest segle, els trobem esmentats com a "venturers" en les partides de baptisme, i que han estat un total de 9, que correspon a un 0,40% del total dels naixements, només hi ha un any en que hem trobat dos naixements il.legítims, es tracta de 1770.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

Pel que fa al nombre de fills il.legítims, han estat un total de 9, que representa un 0,43% del total de naixements.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

Pel que fa al nombre de fills il.legítims trobats durant aquest segle a la parròquia de Lliçà d'Amunt n'hem trobat 6. En les partides de baptisme estan nomenats com a "venturers", la qual cosa representa el 0,41% del total de naixements de la parròquia.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

Pel que fa al nombre de fills il.legítims trobats, en total 3, ja hem dit que representa un 1,16%. En les partides de baptisme estan citats com "venturers".

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Pel que fa al nombre de fills il.legítims que hem trobat durant aquest període, citats "venturers", ha estat un total de 23 que representa el 0,26% del total de naixements. Els anys de més naixements il.legítims han estat 1723, 1731, i 1765 amb 2 naixements cadascun.

9.4. COMENTARIS SOBRE MATRIMONIS

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

El total de matrimonis contrets des de 1600 fins al 1699, ha estat un total de 343, dels quals 281 han estat entre fadrí i donzella, és a dir, un 81,92% del total de matrimonis; entre fadrí i vídua 40, és a dir un 11,95%; entre vidu i donzella 13, és a dir un 3,79% i entre vidu i vídua 9, és a dir un 2,62%.

Si observem la corba de matrimonis durant aquest segle veurem que es manté bastant estable encara que es veu alguna baixada important als anys 1604 (0 mat.), 1624 (0 mat.), 1656 (0 mat.), 1689 (0 mat.), també trobem molts anys només amb un matrimoni. Els anys de més matrimonis van ésser 1693 amb 10, 1658 i 1666 amb 9.

Per mesos els de màxima nupcialitat són febrer amb 58, setembre amb 37, gener i maig amb 34, juny i desembre amb 27, agost amb 26, octubre amb 25, abril amb 24, novembre amb 19, març amb 18 i juliol amb 14. No veiem cap relació entre el nombre de matrimonis celebrats i el cicle agrícola, ja que aquest és un poble eminentment agrícola.

De tots aquests matrimonis ni han alguns de immigrants francesos, aquests són, F+D=7 ; F+V=3 ; V+D=2 ; V+V=0 ; o sigui en total 12, el que representa un 3,49% del total (11 homes + 1 dona).

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El total de matrimonis contrets en el període que va des de 1600 fins al 1699, ha estat d'un total de 343, d'entre els quals hi hagut 260 entre fadrí i donzella, és a dir un 78,13% del total de matrimonis, 51 entre fadrí i vídua, és a dir, un 14,86% del total, 16 entre vidu i donzella, és a dir, un 4,66% del total, 16 entre vidu i vídua, és a dir, un 4,66% del total de matrimonis.

Hem trobat alguns anys en que no s'ha celebrat cap matrimoni, aquests anys són: 1600, 1633, 1639, 1646 i 1655.

Els anys de màxima nupcialitat són: 1604 amb 7, 1634 amb 9, 1649 amb 7, 1653 amb 8, 1661 amb 7, 1691 amb 8, 1693 amb 11 i 1697 amb 9.

Els mesos de màxima nupcialitat són: febrer amb 61, i setembre amb 39; i els mesos de menys nupcialitat són: maig amb 15, i març amb 16.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El total de matrimonis contrats en el període que va des de 1600 fins al 1699, ha estat un total de 329, d'entre els quals hi hagut 238 entre fadri i donzella, és a dir un 72,34% del total de matrimonis, 57 entre fadri i vídua, és a dir, un 17,32% del total, 17 entre vidu i donzella, és a dir, un 5,16% del total, 17 entre vidu i vídua, és a dir, un 5,16% del total de matrimonis.

L'any en que s'han celebrat més matrimonis ha estat 1653 amb 9, seguit de 1643 amb 8, després ja tenim uns quants amb 7, aquests són: 1635, 1642, 1647 i 1677.

També tenim anys en que no s'han celebrat matrimonis, aquets són: 1612, 1620, 1621, 1627, 1632, 1651 i 1684.

Normalment després de catàstrofes demogràfiques, com són les epidèmies, la gent es casa més i tenen descendència, en canvi després de "hambrunes" o sigui passar fam de veritat, la gent no es casa desseguida, esperen a que les coses els hi vagin millor.

Per mesos els de màxima nupcialitat han estat gener amb 46, i febrer amb 44, el de menys nupcialitat ha estat juliol amb 10.

Respecte als matrimonis de francesos immigrants, tenim 30 homes i 1 dona, de la següent manera: entre fadri i donzella 20, entre fadri i vídua 7, entre vidu i donzella 2, entre vidu i vídua 1, que fa un total de 30.

Els anys de més nupcialitat francesa han estat: 1628 amb 3 matrimonis, 1635 també amb 3. Després de 1675 ja no trobem cap més al Segle XVII. Relacionant-ho amb el total de matrimonis, surt un total del 9,11%.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El total de matrimonis contrats en el període que va des de 1600 fins al 1699 ha estat de 83, d'entre els quals n'hi ha hagut 67 entre fadri i donzella, 12 entre fadri i vídua, 4 entre vidu i donzella, i entre vidu i vídua no n'hi ha hagut cap.

Hem trobat molts anys en que no s'han celebrat matrimonis.

Els anys en que s'han celebrat més matrimonis han estat: 1609 amb 3, i 1640 amb 3.

Per mesos el de màxima nupcialitat ha estat febrer amb 17 i octubre amb 11, els de menys nupcialitat han estat març i juny amb 2 cadascun.

Sobre els matrimonis dels francesos immigrants tenim les següents dades, 4 homes i cap dona, matrimonis entre fadri i donzella 1, entre fadri i vídua 2, entre vidu i donzella 1, el que fa un 4,91% del total dels matrimonis celebrats durant aquest període.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El total de matrimonis contrets des de 1600 fins al 1699, ha estat un total de 716, dels quals n'hi han hagut 594 entre fadri i donze_lla, és a dir un 82,96% del total de matrimonis; entre fadri i vídua n'hi han hagut 59, és a dir un 8,24%; entre vidu i donzella 34, és a dir un 4,74% i entre vidu i vídua 29, és a dir un 4,05%.

La corba dels matrimonis al llarg del segle XVII es manté bastant estable amb tendència a créixer a la segona meitat del segle.

L'any de màxima nupcialitat ha estat 1686 amb 17 casaments, i els de menys 1617, 1622, 1631, 1637, 1655 amb un sol casament.

Per mesos el de màxima nupcialitat ha estat febrer amb 126, i el de menys ha estat abril amb 37.

Respecte a la nupcialitat dels francesos immigrants tenim 19 homes i 2 dones, així tenim entre fadri i donzella 16, entre fadri i vídua 4, entre vidu i donzella cap i entre vidu i vídua cap, com hi ha hagut un matrimoni en que tots dos cònjuges són francesos queda en 20, el que representa un 2,79% del total de matrimonis celebrats.

S . X V I I I

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

El total de matrimonis contrets des de 1700 fins al 1800, han estat un total de 468, dels quals 344 han estat entre fadrí i donzella, 44 entre fadrí i vídua, 51 entre vidu i donzella i 29 entre vidu i vídua, la qual cosa en percentatges representa pel mateix ordre les següents xifres: 73,50%, 9,40%, 10,89% i 6,19%.

La corba dels matrimonis es manté bastant estable al llarg del segle, essent els anys de màxima nupcialitat 1715, 1723 i 1744 amb 12 matrimonis, l'any de menys nupcialitat ha estat 1719 en el qual no es casà ningú.

Per mesos els de màxima nupcialitat han estat febrer amb 63 seguit d'agost amb 62 I els de menys nupcialitat han estat març amb 17, seguit de juliol amb 25

Respecte als matrimonis de francesos immigrants tenim que no hi han hagut cap tipus d'aquests matrimonis.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El total de matrimonis contrets des de 1700 fins al 1800, ha estat d'un total de 457, d'aquests matrimonis celebrats 366 corresponen a fadrí i donzella, és a dir un 80,08%, 34 corresponen a fadrí i vídua, és a dir un 7,43%, 33 corresponen a vidu i donzella, és a dir un 7,22%, i 24 corresponen a vidu i vídua, és a dir un 5,25% del total.

La corba de matrimonis al llarg del segle es manté bastant estable.

Els anys de màxima nupcialitat han estat: 1732, 1742 i 1759 amb 11 matrimonis per any.

L'any de menys nupcialitat ha estat 1737 amb cap matrimoni.

Per mesos, el de màxima nupcialitat ha estat febrer amb 83, seguit de gener, maig, setembre, octubre i desembre amb 44.

El mes de menys nupcialitat ha estat juliol amb 13.

En aquest segle no tenim constància de matrimonis de immigrants francesos.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El total de matrimonis contrets durant el segle XVIII, des de 1700 fins al 1800, ha estat d'un total de 307. D'aquests matrimonis celebrats 241 corresponen a fadrí i donzella, és a dir un 78,50%, 31 corresponen a fadrí i vídua, és a dir un 10,09%, 27 corresponen a vidu i donzella, és a dir un 8,79%, i 8 corresponen a vidu i vídua, és a dir un 2,60%.

La corba de matrimonis durant aquest segle es manté bastant estable, essent els anys de màxima nupcialitat 1727 amb 9 matrimonis, i 1781 també amb 9.

Els anys de menys nupcialitat han estat 1709, 1714, 1720, 1726, 1733, 1777, i 1799 amb cap matrimoni.

Tenint en compte que Llicià d'Amunt es un poble petit, això no té importància.

Els mesos de màxima nupcialitat han estat febrer amb 53, seguit d'octubre amb 33.

Els mesos de menys nupcialitat han estat març amb 10, seguit d'abril i juliol amb 17 cadascun.

Respecte als matrimonis dels immigrants francesos durant aquest segle només hem trobat 1 cas, l'any 1788.

Comparant-ho amb la centúria passada en que hi van haver-ne 30, aquest cas es purament anecdòtic.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El total de matrimonis contrets durant el període que va des de 1700 fins al 1800 ha estat un total de 79. D'aquests matrimonis 63 són entre fadrí i donzella, és a dir un 79,64%, 1 entre fadrí i vídua, és a dir un 1,26%, 11 entre vidu i donzella, és a dir un 13,92% i 4 entre vidu i vídua, és a dir un 5,06%.

La corba de matrimonis es manté bastant estable, encara que es poc valorable perquè el poble es petit.

L'any de màxima nupcialitat ha estat 1741 amb 5 matrimonis, seguit de 1752 amb 4.

Els anys de menys nupcialitat són innombrables amb 0 matrimonis, i per tant no val la pena esmentar-los.

El mes de màxima nupcialitat ha estat febrer amb 15 matrimonis, seguit de desembre amb 10.

El mes de menys nupcialitat ha estat març amb 0 matrimonis, seguit d'agost amb 1.

Respecte als matrimonis de francesos immigrants tenim només 1 a l'any 1700 i també el d'un italià el 1712. Això representa un 2,53% del total de matrimonis.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El total de matrimonis contrets des de l'any 1700 fins al 1800 ha estat un total de 1622, d'aquests matrimonis celebrats, 1341 corresponen a fadrí i donzella, és a dir un 82,68%, 68 a fadrí i vídua, és a dir un 4,19%, 113 a vidu i donzella, és a dir un 6,96%, i 100 a vidu i vídua, és a dir un 6,16% del total.

La corba de matrimonis al llarg del segle es manté bastant estable essent els anys de màxima nupcialitat 1727 amb 36 matrimonis, 1771 amb 34, i 1772 amb 32. Els anys de menys nupcialitat han estat 1703 i 1741 amb 4 matrimonis cadascun, seguit de 1705 i 1737 amb 5 cadascun.

Els mesos de màxima nupcialitat han estat febrer amb 323 matrimonis, i setembre amb 252, els de menys nupcialitat han estat juliol amb 49, seguit de juny amb 67.

Respecte als matrimonis de francesos immigrants tenim un total de 5 homes i dues dones, i correspon a 4 matrimonis entre fadrí i donzella i 1 entre vidu i donzella; de tots aquests, 2 matrimonis eren entre cònjuges francesos. Tot això representa un 0,24% del total de matrimonis celebrats a la parròquia al segle XVIII.

Els soldats estrangers que es casen amb catalanes no estan inclosos.

9.5. INTERPRETACIO DELS RESULTATS

9.5.1 EN RELACIO AL PERSONAL SANITARI

S. XVII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Els professionals trobats són Metges 0, Cirurgians 2, Apotecaris 1, Adroguers 1 i Llevadores 1 Trobem tots els professionals com a testimonis o padrins, exceptuant la llevadora que la trobem realitzant un bateig de necessitat. Pel que fa a la procedència, he de dir que la llevadora és del mateix poble, els Cirurgians, un és de Granollers i l'altre és de la Garriga, l'Apotecari també és de Granollers, i l'Adroguer de l'Ametlla.

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El nombre total de professionals sanitaris trobats és d'un i per tant la relació és d'un per 2350 partides consultades ara bé si no tenim en compte les partides de defuncions i de matrimonis és d'un per 1182 partides consultades. Per tant una llevadora que surt administrant un bateig de necessitat és l'única sanitària trobada, es tracta de Violant M. Colleta i és de Sant Feliu de Codines, poble on viu i treballa.

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

El nombre total de professionals sanitaris trobats ha estat de 2, per tant la relació de professionals trobats en les partides consultades ha estat d'un sanitari cada 1199 partides. Ara bé, si tenim en compte que en els llibres d'òbits no hem trobat cap sanitari que, per tant, només relacionem les partides consultades de baptisme i matrimonis en relació als sanitaris trobats, veiem que la proporció és d'un sanitari cada 754 partides. Com ja hem dit altres vegades els sanitaris els trobem en llibres de baptisme i de matrimonis, en la majoria dels casos, fent de padrins, testimonis o acompanyants d'aquests.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El total de professionals sanitaris trobats ha estat de 5, entre ells 4 metges, i 1 cirurgia. Tal vegada cal destacar l'absència al llarg del segle de les llevadores i d'apotecaris documentats. Tots els professionals han estat trobats en els llibres de baptisme i de matrimonis. En la majoria de casos ho són com padrins o testimonis.

Fel que fa a la procedència dels professionals, he de dir que la majoria d'ells eren de fora del terme de Palaudàries i que una gran part ho eren de Caldes de Montbui.

Els professionals, més concretament, són de les següents localitats:

1 de Barcelona, 1 de Granollers i 3 de Caldes de Montbui.

FARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

Els professionals trobats són: metges 6 (28,57%), cirurgians 6 (28,57%), apotecaris 3 (14,28%), adroquers 1 (4,76%), infermers 1 (4,76%) i llevadores 4 (19,04%).

S. XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

Si volem saber el percentatge de cada tipus de sanitari, aquest és el següent: metges 3 (10,71%), cirurgians 5 (17,85%), apotecaris 8 (28,57%), adroguers 3 (10,71%), i llevadores 9 (32,14%).

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

El total de professionals trobats durant aquest segle a la parroquia ha estat de 8, dels quals 4 eren metges (50%), 2 eren cirurgians (25%), i 2 eren llevadores (25%).

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLICA D'AMUNT

El total de professionals sanitaris trobats ha estat de 6, entre ells: metges 1 (16,66%), cirurgians 3 (50%), llevadores 2 (33,33%). Aquí caldria destacar l'absència d'apotecaris i adroguers.

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

El total de professionals trobats durant aquest segle a la parroquia ha estat de 3, dels quals 2 eren metges i una llevadora, un dels metges era capellà. Fins ara havíem trobat un cas d'un metge que exercia com a mestre de minyons (Ramon Jordà, de l'Ametlla del Vallès) al segle XVIII. Per tant cadascun d'ells representa el 33,33% del total.

Al ser Palaudàries un poble tant petit, tots els professionals trobats eren de fora. Els dos metges eren de Sabadell i la llevadora era de Caldes de Montbui.

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

El total de sanitaris trobats ha estat de 66, entre ells: metges 11 (16,66%), cirurgians 27 (40,90%), apotecaris 23 (34,84%), adroguers 4 (6,06%) i llevadores 1 (1,51%).

Si volem saber les vegades que són anomenats les diverses classes de sanitaris tenim el següent: metges 174 vegades, cirurgians 257 vegades, apotecaris 117 vegades, adroguers 23 vegades, i llevadores 1 vegada.

9.5.2. ... EN RELACIO A LA MORTALITAT

S. XVII Y XVIII

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

PARROQUIA DE SANT PERE DE BIGUES

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLIÇA D'AMUNT

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

PARROQUIA DE SANT FELIU DE CODINES

9.5.2. En relació a la mortalitat

A) Sobre les morts violentes

El total d'obits es de 15.349 dels quals 100 son morts violentes (69 al segle XVII i 21 al segle XVIII).si desglossen les morts violetes veurem que les morts per arma de foc son 32 al segle XVII de les quals ens crida l'atenció les de Bigues amb 16, segit per Sant Feliy de Codines amb 9 i l'Ametlla amb 7.

Es troben més morts violentes al segle XVII que al XVIII degut a les continues guerres i a la inestabilitat sicial (bandolerisme).

Per arma blanca nomes ens trobem 1.

Al segle XVIII ens trobem 3 per arma de foc (guerra de sccesio), les altres son accidentals.

Les morts violentes representen respecte a la mortalitat global al segle XVII al 1,86% del total y respecte a la mortalitat adulta el 3,33%.

Respecte al segle XVIII representen 1,58% respecte a la moetalitat global i 0,69% respecte a l'adulta.

A) Sobre la mort violenta

Sobre la mort violenta tenim els següents resultats:

1.- en relació a la mortalitat global

	l'Ametlla del Vallès	Bigues	Llissà de Munt	Palau d'Andorra	Sant Feliu de Codines
S.XVII	2,02	2,55	1,01	----	1,01
S.XVIII	0,17	0,07	0,09	4,24	0,17

2.- en relació a la mortalitat adulta

	l'Ametlla del Vallès	Bigues	Llissà de Munt	Palau d'Andorra	Sant Feliu de Codines
S.XVII	2,59	4,17	1,47	----	1,76
S.XVIII	0,23	0,14	0,20	1,15	0,36

En resum:

S. XVII	[	m. global : 1,86
		m. adulta : 3,33
S. XVIII	[	m. global : 1,58
		m. adulta : 0,69

B) Sobre la mort natural documentada

Durant el segle XVII ni ha mes mortalitat per les epidèmies i per les fams (fets que estam relaccionats). No obstant al segle XVIII amb la racionalització de l'agricultura i el millorament de les mesures Higieniques ademes d'una certa estabilitat social aquesta mortalitat tendeix a baixar proporcionalment i augmenten els naixaments sobre la mortalitat. En quant a les dades de que disposem veiem que la mortalitat augmenta numericament perquè també ni ha mes població

Tenim un total de 10 morts naturals documentades al segle XVII. i 190 al segle XVIII, comparant'ho globalment amb el total d'òbits no es molt, però ens dona una idea aproximada de les causes de mort, cridant'nos l'atenció la mort sobtada o repentina, 39 al segle XVII i 96 al segle XVIII, seguits de la mort natural sense especificar, 26 al segle XVII i 31 al segle XVIII.

La mort naturaldocumentada durant el S: XVII representa respecte a la m. global 3,41% i respecte a l'adulta un 3,84%. Als S. XVIII, respecte a la m. global un 7,42% i respecte a l'adulta un 11,31%

B) Sobre la mort natural documentada

Sobre la mort natural documentada tenim els següents resultats:

1.- en relació a la mortalitat global

	l'Ametlla del Vallès	Bigues	Llissà de Munt	Palaudà_ ries	Sant Feliu de Codines
S.XVII	5,18	1,45	2,47	----	1,51
S.XVIII	1,89	2,61	1,21	15,25	1,32

2.- en relació a la mortalitat adulta

	l'Ametlla del Vallès	Bigues	Llissà de Munt	Palaudà_ ries	Sant Feliu de Codines
S.XVII	6,56	2,19	4,05	----	2,78
S.XVIII	3,64	5,24	2,24	19,54	3,27

En resum:

S. XVII	[	m. global : 3,41
		m. adulta : 3,84
S. XVIII	[	m. global : 7,42
		m. adulta : 11,31

)

C) Sobre la mort natural sospitosa

Aqui tenim els trobat morts, a les cases i al camp. Això era un motiu de sospita i els soldats trobats morts que moltes vegades pertanyen a tropes d'ocupació, tant espanyoles com estrangeres i per això podien haver sigut assassinats.

També tenim la gent que no rep sagraments, això és que el malalt es moria de tan repentina que no s'hi es a temps d'administrarli els sagraments.

Tenim un total de 31 al segle XVII i 37 al segle XVIII. La mort natural sospitosa durant al segle XVII representa respecte a la mortalitat global un 0,93% i respecte a l'adults 1,47%

Al segle XVIII respecte a la mort global representa 1,26% i 2,09% respecte a l'adults al segle XVIII.

C) Sobre la mort natural sospitosa

Sobre la mort natural sospitosa tenim els següents resultats:

1.- en relació a la mortalitat global

	l'Ametlla del Vallès	Bigues	Llissà de Munt	Palau d'Andorra	Sant Feliu de Codines
S.XVII	0,88	0,61	0,67	----	0,65
S.XVIII	0,17	0,54	0,28	2,54	0,31

2.- en relació a la mortalitat adulta

	l'Ametlla del Vallès	Bigues	Llissà de Munt	Palau d'Andorra	Sant Feliu de Codines
S.XVII	1,21	0,99	1,10	----	1,11
S.XVIII	0,34	1,10	0,61	3,45	0,79

En resum:

S. XVII	[	m. global : 0,93
		m. adulta : 1,47
S. XVIII	[	m. global : 1,28
		m. adulta : 2,09

9.6. LES RELACIONS AMB L'ENTORN SOCIAL

De la Baronia de Montbui hi ha poc material elaborat del s. XVII i XVIII. El treball que parla més d'aquests indrets és del pare Andrés de Palma, on recull anècdotes i fets curiosos.

Hem intentat de cercar, a partir de les dades obtingudes, taxes d'interès sanitari com són bàsicament les taxes de mortalitat i de natalitat. Ara bé això no es sempre fiable perquè no sempre es troba una contuïnitat absoluta, per la qual cosa la absoluta exactitud no existeix.

Al s. XVII la mort prematura de la població obligava a l'ús intempestiu de les capacitats reproductives. Al s. XVIII la desaparició de la pesta i la reducció de la mortalitat ordinària, en especial de la d'origen infeccios, gràcies a les millores alimentàries i les mesures higièniques i sanitàries, justificarien la reducció de la mortalitat.

També veurem en aquest estudi l'incidència de l'emigració al s. XVII, sobre tot de francesos i la presència de tropes militars, ja que els grans esdeveniments d'aquests segles havien de reflectir-se a la vida quotidiana d'aquests pobles.

9.6.1. SITUACIO DEL TERRITORI EN EL PERIODE ESTUDIAT

Durant 150 anys Catalunya va ésser el receptacle de la immigració europea, atès que després de la pesta del segle XIV va quedar un buit demogràfic bastant fort, també causa de la posterior crisi econòmica i decadència de Catalunya. D'altra banda per que això succeís va caldre la sentència de Guadalupe al 1486, perquè la crosta feudal saltés i hagués possibilitats de repoblació i redreçament.

Aquesta gent baixaven a ramats, eren vaillets molt joves, les nenes es quedaven a casa. Venien a les temporades de les feines agrícoles, després tornaven a marxar, però també bé molts es quedaven definitivament, molts d'ells es casaven amb dones indígenes, moltes vegades la filla o bé la vídua de l'amo. Ja en temps de Felip II, la cinquena part dels homes de Catalunya havian nascut a l'altra banda dels Pirineus. (Jordi Nadal, "La població española siglos XVI a XX" pàg 64-70).

Altres aspectes socials són que en general els pobres es casen abans, igual que els molt rics, uns perquè no tenen res a perdre i els altres perquè ho tenen tot, però moltes vegades, les classes adinerades, esperen la mort del pare per casar-se. ("La familia en la España Mediterránea, siglos XV a XIX" pàg 29).

Un altre problema és la consanguinitat fins un quart grau, que és més respectat pels rics. ("La familia en la España Mediterránea" pàg 29).

Un costum típic dels pobles (i encara es respecta) és la de casar-se amb gent dels pobles veïns (a 10 o 15 Km. de distància). També es de resaltar el costum de celebrar matrimonis dobles ("La familia en la España Mediterránea" pàg 30-32). D'altra banda quant més acabalada és la família, més membres té (el servei es considerat part de aquella), pàg 76. Els "hereus" poden ser desheretats si no compleixen amb el següent: tenir bona salut, aptitud per la casa i per assumir el treball. ("La familia en la España Mediterránea" pàg 76).

Durant el segle XVII, moltes parelles es casaven quan els pares ja eren morts, d'aquí l'interès patern de controlar el futur a través de les capitulacions i testaments, mes enllà de la desaparició física. ("La familia en la España Mediterránea" pàg 80).

La fragilitat matrimonial és molt gran degut a la interrupció del mateix per la mort d'un dels esposos. Durant el segle XVII, d'un 25 a un 30% dels matrimonis es celebraban amb algun cònjuge vidu. ("La familia en la España Mediterránea" pàg 80-82).

Malgrat que no hem trobat cap relació entre el matrimoni i el cicle agrícola, aquest es segueix a la majoria de llocs. Entre novembre i febrer era l'època perfecta, coincidint amb la fi de l'estació de les collites i es prolongava fins la quaresma, en la que no es podien celebrar els casaments segons el ritus catòlic. El començament de la primavera era un altra època favorable depenent dels compromisos laborals de la població. ("La España de Carllos III" Henry Kamen, pàg 71).

9.6.2. LA PRESENCIA MILITAR

Durant aquests dos segles la presència militar ha estat molt abundant, ja que al ser Catalunya un territori de frontera ha sofert l'ocupació tant d'exèrcits espanyols com francesos. Com és natural també ha sofert en la seva carn les desgràcies de la guerra, tant en quan a batalles, com la dura ocupació, ja que cadascun dels bàndols la ha considerat com un territori conquerit.

Els pobles que han estat una mica allunyats de les grans vies de comunicació ho han passat una mica millor.

En referència als pobles que ens ocupen, van tenir que allotjar a les tropes espanyoles i franceses, i com no hi havien cases, els soldats eren allotjats en cases particulars, tenint-ne dret a llit, taula, foc, oli, vinagre i sal.

Moltes vegades els soldats es comportaven a les cases com si fossin seves, maltractant als seus habitants.

Aquests soldats viatjaven acompanyats de llurs famílies, dones fills i prostitutes.

No sempre les relacions van ésser tant dolentes.

Troblem casos en que els soldats es casen amb noies del poble, i altres en que els habitants d'algunes cases són padrins de bateig d'algun petit "soldadet".

També hem trobat molta constància de matrimonis, batejos i de funcions dels soldats i llurs famílies.

Així mateix hem trobat molts soldats mercenaris, tant a un bàndol com a l'altre. Això es degut a que al "ancien règime" no hi havia servei militar obligatori i es contractaren gent de tot arreu d'Europa. També es feien lleves.

El servei militar obligatori va ésser instaurat a Espanya per el Rei Carles III ("quinto" un home de cada cinc). (Eren tots, però si pagen queden exempts).

(Domingues Ortis, Antonio "Carlos III y la España de la Ilustración", pag.108. Alianza editorial. Madrid 1988).

Per ésser oficial es tenia de ser noble (tanmateix pobre o ric).

L'exportació i venda d'homes per fer de soldats va ésser un bon negoci pels prínceps alemanys.

Troblem presència militar als següents anys:

L'Ametlla del Vallés:

S. XVII : 1653, 1660, 1671, 1678, 1694, 1697 i 1698

S. XVIII : 1712 i 1713

Biques:

S. XVII : 1651 i 1696
S. XVIII : 1710, 1742, 1747, 1748 i 1759

Llissà de Munt:

S. XVII : 1652, 1695 i 1696
S. XVIII : Manquen dades.

Palauzaries:

S. XVII : 1649, 1683 i 1696
S. XVIII : 1712

Sant Feliu de Codines:

S. XVII : 1654, 1656, 1674, 1676, 1674, 1686, 1688, 1694,
1695, 1696 i 1697
S. XVIII : 1700, 1709, 1715, 1719, 1726, 1730, 1741, 1745,
1746, 1747, 1765, 1774, 1776, 1780, 1791, 1796,
i 1797

9.7. QUE HA APORTAT LA TESI

Pels pocs treballs que hi ha escrits sobre la Baronia de Montbui i sobre tot dels pobles en concret, creiem que aquest estudi és una font de dades elaborades d'interés per el millor coneixement de l'història de la població i per tant de Catalunya.

Aportem la presentació i elaboració d'unes dades des de un punt de vista sanitari, però a més a més poden ser útils per treure altres conclusions fora de l'àmbit estricte de la salut.

Demostrem l'existència a la Baronia de Montbui d'una classe sanitària amb un cert reconeixement social en alguns dels seus components. Fem constatar una part de la seva estructura i evolució, igual com aspectes de l'identitat de cadascun. Demuestra una continuïtat en l'assistència sanitària des de principis del segle XVII.

Destaquem l'evidència d'una mortalitat violenta d'origen divers com són les morts per assassinat, les morts per fets de guerra fins els accidents de treball.

Indiquem l'existència de morts sobtades. Recollim un seguit de causes de mort natural.

Detectem períodes i anys de mortalitat elevada, que en ocasions la causa del seu origen es inexplicable. Així, localitzem crisis de mortalitat i microepidèmies. Potser s'arribi al seu coneixement en un futur estudi que correlacioni paral·lelament aquest amb altres treballs.

Aportem una nova demostració documental en el fet diferencial dels conceptes d'albat i cos.

Destaquem la presència elevada d'estrangers en determinats moments (gascons), sobre tot al segle XVII.

Així mateix demostrem els pocs períodes de pau que viu el Principat, sobre tot fins al 1714 amb la presència de tropes militars, i la seva incidència a la vida de poblacions tant petites.

Un cop més, es demostren els deficients en un patrimoni històric que no ha estat, en ocasions, suficientment cuidat. L'arxiu més complet que hem trobat ha estat el de Sant Feliu de Codines. La conservació de la seva informació aporta dades d'interés vital per a descobrir situacions pretèrites des d'un punt de vista no gaire llunyà.

10. RESUM

Hem fet aquest treball de la Baronia de Montbui sense saber que se'ns faria tant extens però una vegada ficats no hem tingut més remei que seguir.

La Baronia de Montbui estava integrada per Lliga d'Amunt, Sta. Eulàlia de Ronçana, Palaudàries, Bigues, L'Ametlla del Vallès i Sant Feliu de Codines. Sobre Sta. Eulàlia de Ronçana no hem trobat res.

Aquest treball és l'estudi exhaustiu de les 41.859 fitxes dels registres trobats en els llibres sacramentals d'aquests 5 municipis en els segles XVII i XVIII. De les inscripcions dels registres hem recollit totes i cadascuna de les dades possibles, introduint-les posteriorment a l'ordinador mitjançant un programa informàtic "ad hoc", i amb aquesta informació hem donat una visió parcial i global dels aspectes sanitaris, socials i inclòs de certs aspectes de la vida quotidiana a la Baronia.

La recollida de tota aquesta informació s'ha portat a terme mitjançant el buidatge sistemàtic dels llibres sacramentals, alguns dels quals no estaven a les seves respectives parròquies, normalment estaven a l'Arxiu Diocesà de Barcelona.

Com a dificultats n'hem trobat el mal estat d'alguns llibres i la de traduir algunes escriptures antigues.

L'esquema de treball tal com ha estat estructurat ha sigut el següent:

- 1 - Relació i anàlisi del personal sanitari
- 2 - Descripció i estudi de les causes de mort
- 3 - Anàlisi del volum i característiques de la població a través dels índexs demogràfics:
  - natalitat
  - nupcialitat
  - mortalitat
- 4 - Estudi d'altres dades d'interès:
  - professionals
  - personatges d'interès social
  - presència militar
- 5 - Informació bàsica treballada

Hem treballat dirigits per la Catedra d'Història de Medicina. Hem presentat al personal sanitari amb totes les seves dades, un comentari de totes les morts violentes i les naturals i després unes dades interessants sobre els moviments demogràfics. D'aquesta forma col·laborem amb els estudis realitzats a d'altres indrets per ampliar els coneixements sobre l'història del Principat.

En relació als sanitaris hem contribuït a ampliar el diccionari biogràfic dels metges catalans, aportant dades d'interès, i a més a més hem fet algun arbre genealògic.

Els metges més nombrosos en els dos segles han sigut els cirurgians amb 43, seguits dels metges amb 31.

D'apotecaris hem trobat 34, adroguers 9 i llevadores 21.

Sobre les causes de mort hem fer una divisió entre les causes vio_ lentes, les naturals documentades i les naturals sospitoses, això ho podem veure en les classificacions.

Respecte als registres de baptismes permeten veure la quantitat de fills per família. En neixen molts i pocs arribaven a l'edat adul_ ta. Respecte al sexe es mante un equilibri entre nens i nenes.

Respecte als fills venturers no són tants com es pensa, augmentant en períodes d'inestabilitat social.

Respecte als matrimonis veiem que predominen en una estació deter_ minada de l'any, donat que es una societat rural (sobre tot als mesos freds). Sobre l'estat civil veiem que predomina el de fadrí i donzella, encara que els vidus i vidues també es casen entre ells i amb solters i solteres.

També hem pogut conèixer bé la mortalitat en general tant de adults (cossos) com de nens (albats). Inclús hem pogut fer un estudi sobre mortalitat infantil a l'últim quart del segle XVIII al poguer disposar de l'edat de mort dels mateixos. La mortalitat dels nens era més elevada als mesos d'estiu possiblement per pro_ blemes gastrointestinals i els adults als mesos freds. Hem recollit diverses professions malgrat que supossem que n'hau_ rien més.

Sobre els estrangers hem vist que són molt nombrosos al segle XVII i quasi no trobem al segle XVIII. Sobre una ampliació i concreció de les dades ho veurem millor al capítol de les conclusions.

11. CONCLUSIONS

S'ha fet un estudi dels aspectes sanitaris que es poden deduir de l'anàlisi dels llibres sacramentals dels arxius parròquials de l'antiga Baronia de Montbui, corresponent als segles XVII i XVIII.

S'han valorat principalment els següents aspectes:

- 1.- Registre del personal sanitari.
- 2.- Dades sobre causes i mecanismes de mort, principalment les de tipus mèdico-legals i les epidèmiques, que són les que estan més ben documentades.
- 3.- Aspectes sobre mortalitat infantil i altres deduccions de tipus demogràfic.

SOBRE EL MATERIAL DE QUE DISPOSEM

Hem estudiat els llibres d'òbits, baptismes i matrimonis, ja esmentats en el capítol de Material i Mètode.

El total de registres estudiats:

naixements :	21.763
matrimonis :	4.747
òbits :	15.349

Suma :	41.859

SOBRE ELS SANITARIS

1.- Metges

Durant els segles XVII i XVIII, el nombre total de Metges trobats ha estat de 31. Els que hem pogut constatar més vegades han estat: tots els components de la família Petit o Patit de Sant Feliu de Codines.

Durant els segles XVII i XVIII, la gran majoria de metges trobats a aquestes parròquies eren de procedència diversa, i normalment residien a les poblacions dels voltants de les parròquies esmentades, o en les mateixes, segons la importància.

El poble que marca l'excepció és Sant Feliu de Codines, que al ser un poble gran té metges propis i naturals del lloc, els quals es casen amb membres de famílies pageses riques, amb gent de la petita noblesa (cavaller donzell, ciutadà honorat, etc.) i així mateix també es casen amb membres de famílies de sanitaris (del lloc o de fora), siguin metges, apotecaris, o altres, per tant existeix una marcada endogàmia professional.

Fem constància de tots els esdeveniments de la seva vida (baptisme, casaments, òbits, nombre de fills, etc.) sobretot pel que fa referència a Sant Feliu de Codines, poble que ens ha donat una ocasió única de fer un estudi genealògic d'algunes famílies de sanitaris.

2.- Cirurgians

Durant els segles XVII i XVIII, el nombre total de Cirurgians trobats ha estat de 43, dels quals els que han estat més citats en els llibres sacramentals estudiats són: tots els membres de la família Comas i els Falquès de Sant Feliu de Codines. Tenim constància de la presència d'algun cirurgià militar com és Geroni Cavanyer natural de Vic.

Aquí també es vàlid el que hem dit respecte als metges, com és la promoció social amb bons casaments, i l'endogàmia professional. De totes maneres els cirurgians constituïen un escalafó professional inferior als dels metges. Per la mateixa circumstància hem pogut fer un estudi familiar reconstruint els arbres genealògics d'aquestes famílies i així poder estudiar les seves circumstàncies personals i professionals.

3.- Apotecaris

El nombre total d'Apotecaris constatats durant els segles XVII i XVIII han estat de 34. Els més citats han estat els membres de la família Febrer de Sant Feliu de Codines.

Aquí també trobem les mateixes circumstàncies que als demés sanitaris i per tant també hem fet un estudi familiar i social dels mateixos; o sigui estudi de l'arbre genealògic, nombre de fills, relacions familiars, etc.

4.- Adroguers

El nombre total d'Adroguers constatats durant els segles XVII i XVIII ha estat de 9. Els més citats han estat els Bosch de Sant Feliu de Codines.

Els hem recollit perquè alguna vegada s'ha considerat que feien funcions menors d'apotecaris, i per analogia a la situació dels barbers i dels cirurgians.

5.- Llevadores

Es de constatar que aquesta es l'única professió esmentada en els llibres sacramentals, que exercien les dones. En atendre el part en alguns casos havien d'administrar el "baptisme de necessitat" a alguna criatura que estava en perill de mort, i així consta documentalment.

El nombre total de llevadores trobades durant els segles XVII i XVIII, han estat de 21.

La més anomenada ha estat Gertrudis Fabrera de l'Ametlla del Vallés.

Nombre total de professionals sanitaris

Segle XVII

- Metges	: 11
- Cirurgians	: 9
- Apotecaris	: 4
- Adroguers	: 2
- Llevadores	: 6

Segle XVIII

- Metges	: 21
- Cirurgians	: 36
- Apotecaris	: 31
- Adroguers	: 7
- Llevadores	: 15

Segle XVII + XVIII

- Metges	: 31
- Cirurgians	: 43
- Apotecaris	: 34
- Adroguers	: 9
- Llevadores	: 21

SOBRE ELS MECANISMES DE MORTS

Trobem una àmplia referència sobre aquests mecanismes, (encara que incomplets), els quals ja els hem considerat al principi del primer llibre, havent-los desglossat en:

- A) Comentaris sobre mort violenta
- B) Comentaris sobre mort natural documentada
- c) Comentaris sobre la mort natural sospitosa

SOBRE MECANISMES DE MORT

A. Mort violenta

Sobre un total de 15.349 óbits el total de mort violentes es de 100 (69 al segle XVII i 21 al S.XVIII)

Per arma de foc:

---

son 32 S. XVII i 3 al S. XVIII. ens crida l'atenció el poble de Bigues amb 16 morts al s. XVII, 9 a Sant Feliu de Codines i 7 a L'Ametlla del Vallés.

L'explicació podria esser contínues guerres i la inestabilitat social d'època (bandolerisme).

Al S .XVII també tenim 3 morts per arma de foc a Sant Feliu de Codines i una a Llissá de Munt.

Per arma blanca:

---

1 mort a Sant Feliu de Codines al S. XVII.

Per mecanisme mixte:

(arma de foc mes arma blanca) 2 a L'Ametlla del Vallé al S. XVII

Per submersió:

---

5 al S .XVII i 5 al S. XVIII. Normalment son gent o infants ofegats en una bassa o en una riera.

Per precipitació:

---

5 al S. XVII i 2al S. XVIII. Es tracta generalmet d'accidents de treball.

Per fulguració:

(morts per un llamp) 1 al S. XVII i 5 al S. XVIII.

Per cremades:

---

4 al S. XVIII (un casa que es va cremar amb els infants adins).

Penjat:

---

1 suïcidi al S. XVII.

Sense especificar:

---

22 al S: XVII i 2 al S. XVIII (no es pot precisar).

S. XVII

TIPUS CONCRETS DE MORT VIOLENTA

	1) Ametlla del V.	Bigues	Lliça de Munt	Palaudaries	S. Feliu de Cod.	Total
1) Mort per arma de foc	7	16			9	32
2) Mort per arma blanca	2				1	1
3) Mixte	1	1	2		1	2
4) Mort per submersió						5
5) Mort per traumatismes	1	1	1		3	5
6) Mort per precipitació						1
7) Mort per fulguració						
8) Mort per intoxicació		1				1
9) Mort per cremades		2	6		3	22
10) Penjat	5					
11) Sense especificar						
	16	21	9	3	20	69

S. XVIII

TIPUS CONCRETS DE MORT VIOLENTA

	l'Ametlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palauardaries	S. Feliu de Cod.	Total
1) Mort per arma de foc			1			1
2) Mort per arma blanca					2	2
3) Mixte						
4) Mort per submersió	1				4	5
5) Mort per traumatismes				1		1
6) Mort per precipitació	1			4		5
7) Mort per fulguració		1				1
8) Mort per intoxicació				4		4
9) Mort per cremades					1	1
10) Penjat						
11) Sense especificar	1					1
	3	1	1	9	7	21

- 1) Mort per arma de foc
- 2) Mort per arma blanca
- 3) Mixte
- 4) Mort per submersió
- 5) Mort per traumatismes
- 6) Mort per precipitació
- 7) Mort per fulguració
- 8) Mort per intoxicació
- 9) Mort per cremades
- 10) Penjat
- 11) Sense especificar

MORT NATURAL DOCUMENTADA

Mort per epidèmia:

---

16 casos de pesta al S.XVII (13 a Lissá de Munt 651-54).

Mort per apoplexia:

(feridura) 4 al S.XVII i 17 al S:XVIII

Mort sobtada o repentina:

---

39 al S.XVII i 96 al S:XVIII.

Perd la paraula:

(es pot tractar d'un cas de feridura) 1 al S.XVII i 8 al S.XVIII.

Desvari o deliri:

---

1 al SXVII i 7 al S:XVIII (es pot tractar de un a hipertermia per malaltia infecciosa).

Mort de pat:

---

4 al S.XVII i 6 al S.XVII (febre puerperal o bé impossibilitat de sorteril fetus (mala presentació i posició).

Vomit:

---

2 al S.XVII i 3 al S.XVIII. L*etiologia es varia. I hanmoltes malalties que acaben amb vomits avans de morir.

Mal de costat:

---

es deuria de tractar d'algun símptoma de malaltia respiratoria 1 al S.XVII.(pulmonia).

Perd els sentits:

---

6 al SXVII i 1 al S:XVIII es pot tractar d'un coma o una feridura.

Tenir lo coll impedit:

---

3 casos al S.XVII i 1 al S.XVIII. no poden precisar l*etiologia espodris tractar de una Neo de laringe o de una malaltia infecciosa.

MORT NATURAL DOCUMENTADA

Ser loca:

---

2 casos al S.XVII i 7 al S.XVIII. Aquí i hi posen els casos de "ser loca" "flac d'enteniment" "simple a nativitate" "fatuo" "semi fatuo" "menta captis". A vegades es molt difícil precisar entre boig i deficient mental.

Mal de asma:

---

2 casos al S.XVII es molt possible que fosin bronquítics o be podria esser una bronquitis d'etiologia cardíaca o les dues coses a la vegada. El que si es cert es que es deurien ofegar. El clima del Vallés afavoreix aquests tipus de malalties (sobre tot a l'hivern)

Tos maligna:

---

1 al S.XVII i 1 al S.XVIII. La tos es un símptoma de les malalties respiratòries siguin el tipus que siguin poden ser infeccioses o be cròniques. La tos maligna deuria esser perquè el malat se étava ofegant.

Hidropiel (hidropesia)

---

1 cas al S:XVIII, es tracta d'una ascitis .

Mal de sant Pau:

(epilepsia) 1 cas al S:XVIII

Sense especificar:

---

26 al S:XVII i 31 al s:XVIII

S. XVII

TIPUS CONCRETS DE MORT NATURAL DOCUMENTADA

1) Ametlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palauardaries	S. Feliu de Cod.	Total
1	2	13			16
2				2	4
21		5		13	39
1				1	1
2	2			2	4
	1				2
					1
6					6
1	2				3
	2			2	4
	1				2
7	2	4	3	10	26
41	12	22	3	30	108

- 1) Mort per epidèmia
- 2) Feridura o apoplèxia
- 3) Mort sobtada o repentina
- 4) Perd la paraula
- 5) Desvari o deliri
- 6) Mort de part
- 7) Vòmit
- 8) No pot deglutir
- 9) Mal de costat
- 10) Convulsions
- 11) Perd els sentits
- 12) "Tenir lo coll impedit"
- 13) "Ser loca"
- 14) "Mal de asma"
- 15) "Tos maligna"
- 16) Hidropiel (Hidropesia)
- 17) "Mal de Sant Pau"
- 18) Sense especificar

S. XVIII

TIPUS CONCRETS DE MORT NATURAL DOCUMENTADA

	l'Àmetlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palauдарies	S. Feliu de Cod.	Total
1) Mort per epidèmia	5	3	1		8	17
2) Feridura o apoplexia	15	14	4	6	57	96
3) Mort sobtada o repentina		2	2		4	8
4) Perd la paraula		4	1		2	7
5) Desvari o deliri		4		1	1	6
6) Mort de part	1			1	1	3
7) Vòmit						
8) No pot deglutir						
9) Mal de costat						
10) Convulsions	5	2	1	1	2	11
11) Perd els sentits	1	1				2
12) "Tenir lo coll impedit"						
13) "Ser loca"			1	2	3	7
14) "Mal de asma"						
15) "Tos maligna"			1			1
16) Hidropiel (Hidropesia)			1			1
17) "Mal de Sant Pau"			1			1
18) Sense especificar	6	9	1	7	8	31
	33	39	14	18	86	190

- 1) Mort per epidèmia
- 2) Feridura o apoplexia
- 3) Mort sobtada o repentina
- 4) Perd la paraula
- 5) Desvari o deliri
- 6) Mort de part
- 7) Vòmit
- 8) No pot deglutir
- 9) Mal de costat
- 10) Convulsions
- 11) Perd els sentits
- 12) "Tenir lo coll impedit"
- 13) "Ser loca"
- 14) "Mal de asma"
- 15) "Tos maligna"
- 16) Hidropiel (Hidropesia)
- 17) "Mal de Sant Pau"
- 18) Sense especificar

MORT NATURAL SOSPITOSA

Es tracta de que per la forma o la circumstancia que l* envoltaren creien que podria fer sospitar que hi va intervenir algun tipus de violencia, intentant argumentar la sospita sobre la qual esta fundada, això tenint en compte la informació es una mica minsa las llibres d'obits.

Trobat mort:

---

17 al S.XVII i 20 al S.XVIII (trobat morts al camp o a casa) no els havia vist morir ningú.

No rep sagraments:

---

0 al S.XVII i 9 al S.XVIII. normalment no hi havia temps d'administrar els sagraments per la rapidesa de la mort.

Soldat:

---

13 al S.XVII i 7 al S.XVIII, al ser soldats de tropes estrangeres i d'ocupació es podria tractar de casos de enverinament també es pot tractar de una mort natural, pero la sospita existeix.

Sense especificar:

---

es pot tractar d'un malat que perdé la gana (¿enverinament?) la sospita existeix, 1 cas al S.XVII i 1 cas al S.XVIII.

S. XVII

TIPUS CONCRETS DE MORT NATURAL SOSPIIOSA

1) Ametlla del V.	Bigues	Lliga de Munt	Palauzarries	S. Feliu de Cod.	Total
0	4	4		4	17
1	1	2		9	13
1					1
7	5	6		13	31

- 1) Total
- 2) No rep sacraments
- 3) Soldat
- 4) Sense especificar

S. XVIII

TIPUS CONCRETS DE MORT NATURAL SOSPITOSA

1/Ametlla del V.	Bigues	Lliçà de Munt	Palaudaries	S. Feliu de Cod.	Total
1) Trobat mort	1	2	3	13	20
2) No rep sacraments	7	1			9
3) Soldat	1			6	7
4) Sense especificar				1	1
3	8	3	3	20	37

- 1) Trobat mort
- 2) No rep sacraments
- 3) Soldat
- 4) Sense especificar

SOBRE FETS EPIDEMICS

L'epidèmia de Glànola o Pesta bubònica de que tenim constància que va afectar als pobles de l'Ametlla del Vallès i Lligà de Munt, va matar una dona al primer poble i 8 persones més al segon poble. No obstant creiem fermament que van ésser 13, perquè n'hi han 5 més trobats morts (a Llissà). Aquests pobles es van veure afectats per l'epidèmia entre 1651 i 1654.

S'ha pogut constatar la presència de possibles epidèmies locals, només amb l'augment de mortalitat concret que s'observa en alguns anys, ja que no tenim altra constància, perquè les partides de defuncions ens donen poca llum sobre el tema. Ara bé, quasi amb tota seguretat podem dir que la majoria d'aquests augments de mortalitat eren deguts a les malalties infeccioses clàssiques (verola, xarampió, escarlatina, diftèria, i febre tifoidea).

A finals del segle XVIII també van haver-hi les anomenades "febres terciànes o pútrides".

Com anys de màxima mortalitat tenim:

L'Ametlla del Vallès:

S. XVII : 1685 amb 25 morts.
S. XVIII : 1780 amb 48 morts, 1725 amb 38 morts i 1787 amb 36 morts.

Bigues:

S. XVII : 1693 amb 25 morts.
S. XVIII : 1780 amb 33 morts, i 1782 amb 32 morts.

Llissà de Munt:

S. XVII : 1652 amb 33 morts.
S. XVIII : 1790 amb 28 morts, i 1729 amb 22 morts.

Palaudaries:

S. XVII : manquen dades.
S. XVIII : 1736 i 1777 amb 6 morts (poc valorable pels pocs habitants, dades a partir de 1726).

Sant Feliu de Codines:

S. XVII : 1688 amb 57 morts.
S. XVIII : 1761 amb 146 morts, 1785 amb 141 morts i 1766 amb 137 morts.

MORTALITAT INFANTIL

(1775-1800, a les parròquies de l'Ametlla del Vallès, Bigues, Lliçà de Munt, Palaudàries, i Sant Feliu de Codines)

El nombre total d'infants morts durant aquests vint-i-cinc anys ha estat de 1930 (entenet per albats, com ho entenen els escriptors dels llibres d'òbits dels albats, és a dir els menors de 8 anys).

Sobre la corba de mortalitat no n'hi ha massa coincidència de xifres en el que respecte als anys, només entre l'Ametlla i Bigues a l'any 1780.

De totes maneres tenim com anys de màxima mortalitat el conjunt dels pobles els anys 1779, 1780, 1782, 1785, 1787, 1790 i 1797.

Pel que fa als nadons n'hem trobat 183, que comparant-ho amb la mortalitat infantil representa el 9,50% de la mortalitat infantil.

La mortalitat infantil en relació a l'edat és la següent: de 0 a 1 any el 51,70% amb 1166 morts, d'1 a 2 anys el 24,73% amb 356 morts, de 2 a 3 anys el 8,61% amb 146 morts, de 3 a 4 anys el 4,01% amb 97 morts, de 4 a 5 anys el 2,66% amb 59 morts, de 5 a 6 anys el 4,56% amb 40 morts, de 6 a 7 anys el 0,9% amb 18 morts, i de més de 7 anys el 2,78% amb 48 morts. Com veiem la màxima mortalitat infantil és durant el primer any de vida amb el 51,70% de les morts, ara bé, d'aquestes en podríem dir que el 12,80% correspon a la M.N. o mortalitat Neonatal, que és la mortalitat del primer mes de vida, amb 299 morts, i el 38,89% correspon a la M.P. o mortalitat Postnatal, que és la mortalitat des d'un mes de vida fins al any, amb 867 morts.

Quadre estadístic de la mortalitat infantil (1775-1800)

	M.N	M.P	0-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-6	6-7	>7
l'Ametlla	21,37	33,46	54,83	25,40	8,46	5,24	2,01	0,80	--	3,22
Bigues	12,79	44,07	56,87	17,06	7,10	6,63	5,21	1,89	0,47	4,73
Lligà-Munt	14,81	55,55	70,37	8,99	4,23	13,17	3,17	2,64	3,17	4,23
Palaudàries	--	--	15,38	53,84	15,38	--	--	15,38	--	--
Sant Feliu	15,05	46,02	61,07	18,36	7,88	5,04	2,91	2,12	0,86	1,73
Mitjana Total	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	12,80	38,89	51,70	24,73	8,61	4,01	2,66	4,56	0,9	2,78

ASPECTES DEMOGRAFICS

El nombre de fills per matrimoni al llarg dels dos segles a la Baronia de Montbui, ha estat el següent:

	S. XVII	S. XVIII
l'Ametlla del Vallès	3,86	4,70
Bigues	3,44	4,51
Llissà de Munt	3,58	4,75
Palaudàries	4,12	3,25
Sant Feliu de Codines	4,45	5,27
Mitjana total	3,89	4,49

La mitjana durant aquests dos segles és de 4,19 fills per matrimoni.

NATALITAT INFANTS ABANDONATS

L'Ametlla del Vallès:

S. XVII : 0,67% (9 en total), màxim 1640 amb 2.

S. XVIII : 0,40% (9 en total), màxim 1770 amb 2.

Biques:

S. XVII : 0,67% (8 en total).

S. XVIII : 0,43% (9 en total).

Llissà de Munt:

S. XVII : 0,50% (6 en total), màxim 1634 amb 2.

S. XVIII : 0,41% (6 en total).

Palaudàries:

S. XVII : 2,33% (8 en total), màxim 1641 i 1652 amb 2.

S. XVIII : 1,16% (3 en total).

Sant Feliu de Codines:

S. XVII : 0,37% (12 en total), màxim 1646 i 1699 amb 2.

S. XVIII : 0,26% (23 en total), màxim 1723, 1731, 1765 amb 2.

La mitjana de fills il·legítims durant aquests dos segles ha estat un total de 0,72%.

Mesos d'abandonament

Trobar això ens ha resultat impossible amb les dades de que disposém.

MESOS DE MAXIMA MORTALITAT

L'Ametlla del Vallès:

S. XVII : octubre amb 98 morts.
S. XVIII : agost amb 212 morts.

Bigues:

S. XVII : setembre amb 98 morts.
S. XVIII : agost amb 163 morts.

Llissà de Munt:

S. XVII : agost amb 116 morts.
S. XVIII : octubre amb 124 morts.

Palauvàries:

S. XVII : manquen dades.
S. XVIII : agost amb 20 morts.

Sant Feliu de Codines:

S. XVII : agost amb 231 morts.
S. XVIII : agost amb 956 morts.

Com hem pogut veure hi ha una màxima mortalitat als mesos d'estiu, sobretot a l'agost, això és a causa de la mortalitat infantil, com ja hem pogut veure al llarg del treball.

MESOS DE MAXIMA NUPCIALITAT

L'Ametlla del Vallès:

S. XVII : febrer amb 58 casaments.
S. XVIII : febrer amb 63 casaments.

Biques:

S. XVII : febrer amb 61 casaments.
S. XVIII : febrer amb 83 casaments.

Llissà de Munt:

S. XVII : gener amb 46 casaments.
S. XVIII : febrer amb 53 casaments.

Palaudàries:

S. XVII : febrer amb 17 casaments.
S. XVIII : febrer amb 15 casaments.

Sant Feliu de Codines:

S. XVII : febrer amb 126 casaments.
S. XVIII : febrer amb 323 casaments.

Queda clar que el mes de màxima nupcialitat és febrer, això és degut possiblement a que al ser pobles eminentment agrícoles aprofitaven el mes de més tranquil·litat en les tasques del camp. Coincideix amb el final de l'obtenció dels cereals, després venia la quaresma, en que no es podien fer celebracions. La primavera era un altre època apropiada. (Henry Kamen: "La España de Carlos II" pag. 70.).

MESOS DE MAXIMA NATALITAT

L'Ametlla del Vallès:

- S. XVII : gener amb 155 naixements.
- S. XVIII : març amb 237 naixements.

Biques:

- S. XVII : abril amb 130 naixements.
- S. XVIII : març amb 228 naixements.

Llissà de Munt:

- S. XVII : març amb 123 naixements.
- S. XVIII : febrer amb 170 naixements.

Palauvàries:

- S. XVII : gener amb 38 naixements.
- S. XVIII : abril amb 33 naixements.

Sant Feliu de Codines:

- S. XVII : febrer amb 337 naixements.
- S. XVIII : gener amb 942 naixements.

Els quatre primers mesos de l'any són els que tenim una natalitat més elevada amb un lleuger predomini de gener i març.

Les corbes de natalitat tenen un augment general a partir de la segona meitat del segle XVII, i encara més al segle XVIII.

El camp català té una altíssima natalitat mitjana. Només són necessaris uns quants anys sense accidents sanitaris per tenir un increment increïble de la població. (Pierre Vilar "Cataluña en la España Moderna", T. III, pag. 44).

Mitjana de natalitat = 40-50% ; Mortalitat = 30-35/1000.

De totes formes no és el mateix als pobles de l'interior que als de la costa, en quant a l'augment demogràfic, doncs els habitants de la costa eren mariners i feien molts viatges a les Indies, amb el que això suposa per la reproducció (llargues absències).

Després de les epidèmies és quan hi ha més nupcialitat i també més naixements. En canvi després de les "fams", hi ha poca nupcialitat i menys naixements.

PRESENCIA MILITAR

Durant aquests dos segles la presència militar ha estat molt abundant, ja que al ser Catalunya un territori de frontera ha sofert l'ocupació tant d'exèrcits espanyols com francesos. Com és natural també ha sofert en la seva carn les desgràcies de la guerra, tant en quan a batalles, com la dura ocupació, ja que cadascun dels bàndols la ha considerat com un territori conquerit.

Els pobles que han estat una mica allunyats de les grans vies de comunicació ho han passat una mica millor.

En referència als pobles que ens ocupen, van tenir que allotjar a les tropes espanyoles i franceses, i com no hi havien cases, els soldats eren allotjats en cases particulars, tenint-ne dret a llit, taula, foc, oli, vinagre i sal.

Moltes vegades els soldats es comportaven a les cases com si fossin seves, maltractant als seus habitants.

Aquests soldats viatjaven acompanyats de llurs famílies, dones fills i prostitutes.

No sempre les relacions van ésser tant dolentes.

Trobem casos en que els soldats es casen amb noies del poble, i altres en que els habitants d'algunes cases són padrins de bateig d'algun petit "soldadet".

També hem trobat molta constància de matrimonis, batejos i de funcions dels soldats i llurs famílies.

Així mateix hem trobat molts soldats mercenaris, tant a un bàndol com a l'altre. Això es degut a que al "ancien règime" no hi havia servei militar obligatori i es contractaren gent de tot arreu d'Europa. També es feien lleves.

El servei militar obligatori va ésser instaurat a Espanya per el Rei Carles III ("quinto" un home de cada cinc). (Eren tots, però si pagen queden exempts).

(Domingues Ortis, Antonio "Carlos III y la España de la Ilustración", pag.108. Alianza editorial. Madrid 1988).

Per ésser oficial es tenia de ser noble (tanmateix pobre o ric).

L'exportació i venda d'homes per fer de soldats va ésser un bon negoci pels prínceps alemanys.

Trobem presència militar als següents anys:

L'Ametlla del Vallés:

S. XVII : 1653, 1660, 1671, 1678, 1694, 1697 i 1698
S. XVIII : 1712 i 1713

Bigues:

S. XVII : 1651 i 1696
S. XVIII : 1710, 1742, 1747, 1748 i 1759

Llissà de Munt:

S. XVII : 1652, 1695 i 1696
S. XVIII : Manquen dades.

Palauardies:

S. XVII : 1649, 1683 i 1696
S. XVIII : 1712

Sant Feliu de Codines:

S. XVII : 1654, 1656, 1674, 1676, 1674, 1686, 1688, 1694,
1695, 1696 i 1697
S. XVIII : 1700, 1709, 1715, 1719, 1726, 1730, 1741, 1745,
1746, 1747, 1765, 1774, 1776, 1780, 1791, 1796,
i 1797

COMENTARIS SOBRE ALGUNES DADES TROBADES ALS LLIBRES
SAGRAMENTALS

Aquí farem referència a alguns altres fets trobats als llibres sacramentals, com són el trasllat de cadàvers d'un poble a un altre, inclús els ossos (quan no era possible per la distància, al cap d'un temps).

També hem estudiat i ens ha cridat l'atenció la gran quantitat d'albats "fills de pares incògnits" o "venturers" que es moren i que estaven a cura de famílies pageses. Tots aquests eren procedents de l'Hospital de la Sta. Creu de Barcelona. Això de portar als nadons a l'hospici era una pràctica comú a Espanya als segles XVII i XVIII, i era una manera de controlar la natalitat (Henry Kamen, "La España de Carlos II", pag. 75), i (Dominguez Ortiz, Antonio "Carlos III y la España de la Ilustración" pag. 139-140).

També hem posat a vegades a personatges interessants que hem trobat, com són els "ciutadans honrats" o "cavallers donzells" (això era una distinció per la burgesia barcelonina).

Així mateix també hem fet una llista de clergues que hem trobat (i de les seves defuncions). Solen ésser molts.

A part d'això és ben interessant que en aquella època un home de 40 anys era un vell, i un de 50 era un avi, això te comprensió quan les expectatives de vida al segle XVII eren de 25 anys.

Per altra banda també són recollits els retrasats mentals que eren considerats com albats a tots els efectes, essent considerats com "fatuo desde son naixement", "mente captis" (d'aquí la paraula "mentecato" al castellà).

12. BIBLIOGRAFIA

12.1. FONTS DOCUMENTALS

1. ARXIU DIOCESA DEL BISBAT DE BARCELONA

PARROQUIA DE SANT GENIS DE L'AMETLLA DEL VALLES

LLIBRES DE BAPTISME : 1. 1598 - 1676 (bis)
2. 1677 - 1745
3. 1746 - 1794
4. 1795 - 1850

LLIBRES DE MATRIMONIS : 12. 1598 - 1676
13. 1677 - 1796
14. 1797 - 1899

LLIBRES D'OBITS : 18. 1598 - 1683
19. 1678 - 1738
1738 - 1771
20. 1771 - 1880

2. ARXIU PARROQUIAL DE SANT PERE DE BIGUES

LLIBRES DE BAPTISME : 1. 1551 - 1624
2. 1624 - 1734
3. 1734 - 1786
4. 1786 - 1859

LLIBRES DE MATRIMONIS : 1. 1570 - 1625
2. 1625 - 1744
3. 1744 - 1859

LLIBRES D'OBITS : 1. 1622 - 1680
2. 1680 - 1759
3. 1760 - 1850

3. ARXIU DIOCESA DEL BISBAT DE BARCELONA

PARROQUIA DE SANT JULIA DE LLISSA DE MUNT

LLIBRES DE BAPTISME : 1. 1568 - 1659
2. 1659 - 1720
3. 1720 - 1773
4. 1773 - 1805

LLIBRES DE MATRIMONIS : 8. 1568 - 1707
9. 1708 - 1817

LLIBRES D'OBITS : 12. 1568 - 1633
13. 1634 - 1712
14. 1713 - 1800
15. 1800 - 1858

4. ARXIU PARROQUIAL DE LLISSA DE MUNT

PARROQUIA DE SANT ESTEVE DE PALAUDARIES

LLIBRES DE BAPTISME : 1. 1574 - 1681
2. 1681 - 1784
3. 1785 - 1859

LLIBRES DE MATRIMONIS : 1. 1571 - 1724
2. 1726 - 1858

LLIBRES D'OBITS : 1726 - 1859

5. ARXIU PARROQUIAL DE SANT FELIU DE CODINES

LLIBRES DE BAPTISME : 1. 1561 - 1664
2. 1664 - 1708
3. 1708 - 1746
4. 1746 - 1769
5. 1770 - 1782
6. 1783 - 1797
7. 1798 - 1818

LLIBRES DE MATRIMONIS : 1. 1555 - 1695
2. 1695 - 1752
3. 1753 - 1800

LLIBRES D'OBITS : 1. 1566 - 1690
2. 1690 - 1733
3. 1734 - 1769
4. 1769 - 1786
5. 1786 - 1880

FONTS DOCUMENTALS

Per fer aquest treball hem tingut que localitzar els llibres sacramentals d'aquestes parròquies.

Els llibres de l'Ametlla del Vallès estaven a l'arxiu diocesà del Bisbat de Barcelona, a l'igual que els de Lliçà de Munt. Els llibres sacramentals de Bigues estaven a la parròquia del mateix nom. Els de Palaudàries estaven a la parròquia de Lliçà de Munt, i els de Sant Feliu de Codines estaven a la parròquia del mateix nom.

No vaig trobar res de Santa Eulàlia de Ronsana, Riells i del Fai, això va desaparèixer en les guerres i revoltes.

També he de dir que he tingut les màximes facilitats per part dels capellans encarregats de la seva custòdia per poder fer el treball, a més a més de les seves acertades indicacions i consells.

Aquests llibres són els d'òbits, matrimonis i baptismes, no havent trobat cap de confirmacions, tant sols algun apartat molt petit en algun llibre, i per tant sense importància per introduir-ho en el treball.

Alguns dels llibres estaven en molt mal estat de conservació, essent molt difícil la seva lectura e interpretació. Els millors conservats han estat els de Sant Feliu de Codines on estaven tots, a més a més existeixen altres llibres sobre confraries, etc.

També m'ha sigut de molta utilitat la tesi doctoral del Dr. D. Muntaña, a part d'altres llibres d'història que ja venen ressenyats a l'índex general i al principi del llibre, a més a més de les moltes consultes efectuades a diverses persones, com al Dr. Jaume Dantí, professor d'història a la Universitat i que és veí de Santa Eulàlia de Ronsana.

Els llibres més consultats han estat els de Pierre Vilar sobre "Cataluña en la España Moderna", "La España de Carlos II" de Henry Kamen, "La Población Española del S.XVI a XX" de Jordi Nadal, "La Enciclopedia Catalana", "Historia de Cataluña" de Ferran Valls i Taberner i de F. Soldevila, etc.

12.2 BIBLIOGRAFIA CRITICA

- ALBA, Victor : Cataluña de Tamaño Natural. Ed. Planeta 1975.
- ALVAREZ GALERA, M.A. : Aspectes sanitaris dels arxius parroqui_als de Sant Sadurní d'Anoia, Sant Pere Riudebitlles, Geliva i parroquies del terme de Subirats (Alt Penedès). Barcelona. 1992.
- ARQUEBISBAT DE BARCELONA : Catalunya Monumental. Catàleg Vallès Oriental any 1987.
- BADIA, Josep : La Baronia de Montbui, l'Ametlla del Vallès 1968.
- BALCELLS, A. : Història dels Països Catalans, Barcelona. Ed. Edha_ sa. 1982. 3 volums.
- BARQUINERO I MAREZ, M.E. Aspectos Sanitarios del Archivo Parro_ quial de la Parroquia de los Santos Justo y Pastor s. XVIII. Tesis Doctoral Universidad de Barcelona 1991.
- BASSOLAS, Antoni : Sant Genís de l'Ametlla, 1972.
- BAULIES, Jordi : El Municipi de Terrassa 1877-1977, (Caja de Aho_ rros de Terrassa, 1977). Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, (del decret de Nova Planta a 1850). Barcelona 1965.
- BONNAISSIE, Pierre : La Organización del trabajo en Barcelona a finales del siglo XV. Barcelona (Consejo superior de investi_ gaciones científicas, 1975). Anuario de Estudios Medievales Anejo 8. Universidad de Barcelona (Instituto de Historia Me_ dieval).
- CALBET i CAMARASA, J.M., CORBELLÀ i CORBELLÀ, Jacint : Diccionari Biogràfic dels Metges Catalans. Barcelona. Seminari Pere Mata 1985 en 3 volums.
- CALBET J. M. VALLRIBERA PUIG, Medicina i societat a l'Espluga de Francolí S. XVIII I XIX Ed. Seminari Pere Mata, Barcelona 1990.
- CAMPS i CLEMENTE, Manuel; CAMPS i SURROCA, Manuel : Aspectes Sani_ taris de l'Arxiu de Sant Joan de Lleida. Lleida. Seminari Pere Mata. 1983.
- CAMPS i SURROCA, Manuel; CAMPS i CLEMENTE, Manuel : La Festa de meitats del segle XVII a Catalunya. Lleida. Seminari Pere Mata. 1985.
- CAMPS i SURROCA, Manuel; CAMPS i CLEMENTE, Manuel : Estudi de la Mort Violenta a Lleida en el segle XVII. Actes del IV Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Poblet (Tarragona). 1985. I. pàg. 61-68.

- CAMPS i CLEMENTE, Manuel; CAMPS i SURROCA, Manuel : La Mortalitat en el Baix Segre durant els segles XVII, XVIII i XIX. Actes del III Congrés d'Història de la Medicina Catalana. Lleida, 1981. I. pàg. 56-74.
- CAPEILLE, Abbé Jean : Dictionnaire de biographies roussillonnaises. Perpignan. Imp. Lib. Catalana. 1914.
- CARDONER, A. : La Cirurgia en Barcelona en el siglo XVII antes de la Fundación del Real Colegio de la misma Facultad. (1700-1760) Medicina e Historia, 1973, III, núm. 22.
- CARDONER, A. : Creació i Història del Real Colegio de Cirurgia de Barcelona, (Barcelona 1936).
- CARRERA i PUJAL, Jaume : La Barcelona del segle XVIII. Barcelona. Bosch casa editorial. 1951. Vol. II.
- CARRERAS i ROCA, Manuel : La peste de Catalunya durante el siglo XVII. Medicina e Historia, 1967 núm. XXIX.
- CASASSAS, Ll.- Vergés, O - Fàbregas, X - Vallverdú, F - Molas, J - Cirici, A - Ginés, M - ¿ Què es Catalunya ?, Pròleg de Edmon Vallès, Ed. 62, La Caixa de Barcelona, 1980.
- CASSEY, J. - Chacón, F - Gacto, E - Moll, I - Plà, P - Simón, A - Vicent, B - La familia en la España Mediterrànea, Barcelona. Ed. Crítica, 1988.
- COMAS i DURAN : 600 anys de Carreratge, Cardedeu 1984.
- CUCURULL, Fèlix : Panoràmica del Nacionalisme Català, Paris. Editions Catalanes de Paris, 1975, 6 vols.
- CURTO SOLER, C. Aspectes Sanitaris dels Arxius parroquials de Sant Feliu de Cabrera, sant Genis de Vilassar, sant Joan de Vilassar, Santa Creu de Cabrils en els segles S. XVII i XVIII (1990).
- DANON BRETOS, J. : El protomedicato de Catalunya en el siglo XVIII, Medicina e Història, 1975, V. núm. 46 pàg. 3-4.
- DANTI, J. : La crisi de Mortalitat a la Catalunya pre-litoral: El Vallès Oriental als segles XVI i XVII, (Actes del primer congrés d'Història Moderna de Catalunya). Dec.1984 pàgines 17-24.
- DANTI, J. : Estudis de Granollers i del Vallès Oriental. (Factors socio-econòmics als segles XVI i XVII). Granollers 1984-1986.
- DICENTA SOUSA, M.: Aspectos sanitarios del archivo de la Parròquia de la Purificación de Santa Maria de Ciutadella (1566-1666). Tesis doctoral. Universitat de Barcelona 1988.
- DOMENECH (i FARGAS), J.M. : Història breu de Terrassa. (Terrassa, Fundació Soler i Palet, 1972).

- DOMINGUEZ ORTIZ, A. : Carlos III y la España de la Ilustración. Madrid. Alianza Editorial. 1988.
- ECO, UMBERTO : Como se hace una tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura. Barcelona. Ed.Gedisa, 5ª edición. 1983.
- ESCUDE I AIXELA, M.: Aspectos sanitarios del archivo de la iglesia de San Bartolomé y Santa Tecla de Sitges en el siglo XVIII. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. 1986.
- FERNANDEZ FERNANDEZ, L.: Aspectos sanitarios del archivo diocesanal de la catedral de Tarragona. Siglo XVIII. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. 1986.
- FERRER, Diego : Cirujanos del "Camp" en el siglo XVIII. Reus, 1968.
- FONT i HOMS, Pere : Estructures familiars d'un nucli rural al segle XVII, dins les Actes del Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya. Sant Pere de Terrassa. Desembre 1984. Vol.I pàg. 141-147.
- GRASA MURO, J.L.: Aspectos sanitarios del archivo diocesanal de la Catedral de Tarragona (1150-1700). Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. 1988.
- IGLESIAS, Josep : Els cens del comte de Floridablanca 1787. Barcelona, Fundació S. Vives Casajuana, 1970 2 volums.
- IGLESIAS FORT, J.: La Real Academia de Ciencias Naturales y Artes en el siglo XVIII, Barcelona. Ed. Ariel. 1964.
- JORDI GONZALEZ, R.: Privilegios especiales concedidos por el protomédico del Principado de Cataluña y condados del Rosellón y de la Cerdaña durante la primera mitad del siglo XVIII. Medicina e Historia, 1973. V. número 24.
- KAMEN, H. : La España de Carlos II, Ed.Critica 1981.
- LAUDO i CORTINA, D. : Anècdotes d'un passat. La nostra història cremada. Dins la Revista Penell de Sabadell, desembre 1985.
- MATA, Pedro : Medicina y Cirugía Legal, Madrid 1875. Tomo IV.
- MASDEVALL, J. : Relación de la epidemia de calenturas pútridas y malignas....", (Sense lloc, 1786).

- MOLL, J. : Els Llinatges Catalans, Mallorca. Ed. Moll. 1987.
- MONTANA i BUCHACA, Daniel : Presència sanitària de l'Arxiu de Sant Pere de Terrassa al segle XVII, Actes del IV Congrés d'Història de la Medicina Catalana, Poblet-Tarragona 1985, II. pàg.245-254.
- MONTANA i BUCHACA, Daniel : Aspectes Sanitaris als Arxius Parròqui_ als del Terme i Vila de Terrassa als segles XVI, XVII, XVIII. Seminari Pere Mata. Barcelona 1987.
- MONTSERRAT FIGUERES, S.; CARRERAS ROCA, M. : Historia de la Real Academia de Medicina de Barcelona, Barcelona 1954.
- NADAL, J. : Dos segles d'obscuritat, segle XVI i XVII (Coneixement de Catalunya), Barcelona. Ed. Dopesa. 1979.
- NADAL, J ; GIRALT, E : La population catalane de 1553 à 1717. L'immi_ gration française et les autres facteurs de son développement. Bibliothèque Générale de l'Ecole Pratique des Hautes Etudes. VI Section, S.E.V.P.E.N., Paris 1960.
- NADAL i OLLER, J. : La población española, siglos XVII al XX. Bar - celona. Ed. Ariel. 1976 i 1986 2a edició.
- PALMA ANDRES, P. : Historia de San Feliu de Codinas, Barcelona. Ed. Bayer. 1946.
- PAU ROIGE, J. Aspectes Sanitaris dels Arxius Parroquials del Priorat S. XVI al S. XVIII. Tesi Doctoral Reus 1991.
- PEREZ MOREDA, V. : La crisis de la mortalidad en la España inte - rior (siglos XVI - XIX) por .... prólogo Jordi Nadal. Madrid. Ed. Siglo XXI de España. 1980.
- PEREZ SAMPER, A. : Una solidaridad, dos destinos. Història i vi - da, nº 228, marzo 1987. Pág. 49-62.
- PERPIÑA i GUTIERREZ, C. : Aspectes sanitaris dels arxius parro - quials de la regió central del Baix Llobregat, segles XVI, XVII i XVIII. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona 1988.
- FUIGDOLLERS COLAS, A. : Contribución al estudio histórico de la Medicina leridana y de los maestros de Medicina que en la Uni_ versidad ilerdense se formaron. Tesi doctoral inédita. Univer_ sitat de Barcelona, 1956.
- FUJOL I BERTRAN, A. Aspectos Sanitarios de pollensa. s: XVII Tesis Doctoral Universidad de Barcelona 1991.
- REGLA, J. : Història de Catalunya. Barcelona. Ed. Aedos. 1969. 2 volums.

- REMON GIL, J. Aspectos Sanitarios del Archivo de santa Ana de Buñuel (Navarra) 1566-1989. tesis Doctoral Universidad de Barceloba 1990.
- RIERA PALMERO, J. : José Masdevall y la medicina española ilustrada (enseñanza, epidemias, y guerras a finales del siglo XVIII). Valladolid, Acta Hist. Med. Vallisoletana, 1980. Número X.
- RIERA SOCASAU, J.C. Aspectos Sanitarios de los Archivos Parroquiales del Valla de Aran S. XVII y XVIII. Tesis Doctoral Universidad de Barcelona 1990.
- RODRIGUEZ CROS, J. M. Aspectes Sanitaris a l'arxiu Parroquial de Vinaros (1539-1800). Tesi Doctoral Univetsitat de Barcelona.
- RUBIO BORRAS, Manuel : Historia de la Real y Pontifica Universidad de Cervera, Barcelona 1915-1916, en dos volums.
- ROVIRA i VIRGILI, Antoni ; SOBREQUES, Jaume : Historia de Catalunya, Bilbao 1979. Vol. VIII, Bilbao 1980, Vol. IX.
- SABAT ANGUERA, J. : Estudio histórico crítico del municipio de San Pedro de Terrassa. Memoria escrita con motivo de la agregación de dicho municipio a las ciudades de Terrassa y Sabadell. José Ventayol, Terrassa 1904.
- SALRACH, J.M. : Historia de Catalunya. Barcelona. Ed. Salvat. 1978. Vol. IV.
- SANABRE, José : La acción de Francia en Cataluña en la pugna por la hegemonía de Europa (1640-1659), Barcelona 1956.
- SANCHEZ RIPOLLES, J.M. : Dades i esdeveniments mèdics a la comarca de l'Alt Camp. Segle XVIII. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona, 1986.
- SERRA, Eva : Tesi Doctoral, sobre Pagesos i Senyors a la Catalunya del segle XVII, Baronia de Sentmenat 1590-1729. Tesi dirigida per Emilio Giralt, Ed. Crítica 1988.
- SERRAMALERA i COSP, P. : Metges, Cirurgians i Apotecaris sitgetans, segle XVII, Actes del IV Congrés d'Història de la Medicina Catalana, Poblet-Tarragona 1985, II. pàg. 367-378.
- SOLDEVILA, F.; VALLS i TABERNER, F. : Història de Catalunya. Barcelona. Alianza Editorial, 1935-1982.
- SOLER i PALET, Josep : Monografia de la parròquia de Sant Julià d'Altaura...., amb un pròleg del il.ltre. Sr. D. Jaume Collell, canonge de la Seu de Vich. (M. Utset i Juncosa, Terrassa 1893).
- SPUCH SANCHEZ, J.A. : Aspectes sanitaris del arxiu parroquial de l'església dels Sants Just i Pastor de Barcelona, segle XVII. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona, 1989.

- SUBIRATS ARGELAGUES, J. : 1877 la Villa de Terrassa. El Título de Ciudad y la Caja de Ahorros, (Caja de Ahorros de Terrassa, 1977).
- TERRERO, J. : Historia de España. Barcelona. Ed. Sopena. 1983.
- TOLL I CLAVERO, J.R. : Aspectes sanitaris del arxiu de Sant Martí de Sant Celoni (1567-1800). Tesis doctoral. 1992.
- TRUJILLO NCOMO, M.E. Aspectos Sanitarios de los Archivos parroquiales de Arenys de Mar y Arenys de Munt S. XVIII. Tesis Doctoral Universidad de Barcelona 1991
- USANDIZAGA SORALUCE, M. : Historia del Real Colegio de Cirugía de Barcelona (1760-1843), Barcelona 1964.
- VALENTI i VIVO, Ignasi : Un mestre català metge antropòleg del segle XVI. Jeroni Merola, Barcelona 1899.
- VERGES i VERNIS, P. : Topografia Mèdica de Castellar (San Esteban) o del Vallès, Barcelona 1895.
- VICENTE GUILLEN, A. : Aspectos sanitarios de los archivos parroquiales del Vendrell (Baix Penedés) 1580-1800. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona, 1987.
- VILA, P. : El Vallès. Casa del Vallès. La Comarca del Vallès (casa del vallès). Barcelona 1930. Vol. I.
- VILAR, Pierre : Cataluña en la España moderna. Ed. Crítica 1978-1979.
- VILAR, Pierre : Catalunya dins l'Espanya Moderna, Barcelona (versió reduïda). Ed. Curiel i Ed. 62. 1964.
- VILARDELL YNARAJA, M. : Aspectes sanitaris dels arxius parroquials de la comarca d'Osona (Lluçanes) segles XVI, XVII i XVIII. Tesis doctoral. 1992.
- ZURDO PELAEZ, J.L. : Aspectos sanitarios del Archivo de la Iglesia de Sant Antoni Abat de Vilanova i la Geltrú, en el siglo XVIII. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona, 1988.

13. INDEX

1. INTRODUCCIO

2.	OBJECTIU I INTENCIO DE LA TESI	Pag.	2
2.1.	OBJECTIU PRINCIPAL	Pag.	2
2.1.1	CONeixEMENT DEL PERSONAL SANITARI	Pag.	2
2.1.2	ESTUDI DE LA MORT VIOLENTA	Pag.	2
2.2	DEDUCCIONS SECUNDARIES	Pag.	2
3.	HIPOTESIS DEL TREBALL	Pag.	4
4.	ESTAT ACTUAL DE LA CUESTIO	Pag.	5
5.	SITUACIO DE LA MEDICINA A L'EPOCA		
6.	LA ZONA GEOGRAFICA ESTUDIADA	Pag.	11
7.	MATERIAL I METODE	Pag.	16
7.1.	ELS ARXIUS PARROQUIALS	Pag.	17
7.2.	ELS LLIBRES UTILITZATS	Pag.	17
7.3.	LA RECOLLIDA DE DADES	Pag.	19
7.4.	TECNICA I EL LABORACIO	Pag.	20
8.	RESULTATS	Pag.	22
8.1.	EL PERSONAL SANITARI (S. XVII) L'AMETLLA DEL VALLES	Pag.	29
8.1.1.	ELS METGES		
8.1.2.	ELS CIRURGIANS		
8.1.3.	ELS APOTECARIS		
8.1.4.	ELS ADROGUERS		
8.1.5.	LES LLEVADORES BIGUES	Pag.	30
8.1.1.	ELS METGES		
8.1.2.	ELS CIRURGIANS		
8.1.3.	ELS APOTECARIS		
8.1.4.	ELS ADROGUERS		
8.1.5.	LES LLEVADORES		

LLIÇA D'AMUNT	Pag.	31
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		
PALAUDARIES	Pag.	32
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		
ST. FELIU DE CODINES	Pag.	33
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		
8.1. EL PERSONAL SANITARI (S.XVIII)		
L'AMETLLA DEL VALLES	Pag.	36
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		
BIGUES	Pag.	42
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		
LLIÇA D'AMUNT	Pag	43
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		

PALAUDARIES	Pag.	44
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		
ST.FELIU DE CODINES	Pag.	45
8.1.1. ELS METGES		
8.1.2. ELS CIRURGIANS		
8.1.3. ELS APOTECARIS		
8.1.4. ELS ADROGUERS		
8.1.5. LES LLEVADORES		
8.2. LES CAUSES DE LA MORT (S. XVII)	Pag.	71
L'AMETLLA DEL VALLES	Pag.	72
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	72
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	73
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	75
BIGUES	Pag.	77
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	77
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	78
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	79
LLIÇA D'AMUNT	Pag.	80
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	80
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	80
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	81
PALAUDARIES	Pag.	83
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	83
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA		
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA		
ST. FELIU DE CODINES	Pag.	84
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	84
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	85
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	86
8.2. LES CAUSES DE LA MORT ((S. XVIII)	Pag.	88
L'AMETLLA DEL VALLES	Pag.	88
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	88
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	88
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag:	90

BIGUES	Pag.	91
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	91
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	91
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	93
LLIÇA D'AMUNT	Pag.	94
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	94
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	94
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	95
PALAUDARIES	Pag.	96
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	96
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	96
8.2.3. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	97
ST. FELIU DE CODINES	Pag.	98
8.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	98
8.2.2. LA MORT NATURAL DIAGNOSTICADA	Pag.	98
8.2.3. LA MORT SOSPITOSA	Pag.	102
8.3. LES AGULLES DE MORTALITAT (Inclou gràfics)	Pag.	104
8.4. LA MORTALITAT DELS ALBATS (1775-1800)	Pag.	141
8.5. ELS BAPTISMES DE NECESSITAT	Pag.	162
8.6. ELS FILLS INCOGNITS	Pag.	166
8.7. ALTRES ASPECTES	Pag.	213
8.7.1. ALGUNS ASPECTES DEMOGRAFICS (Inclou gràfics)	Pag.	219
8.7.2. ALGUNS ASPECTES LINGUISTICS		
8.7.3. ALTRES PROFESSIONS	Pag.	392

VOLUM II

9. DISCUSSIO	Pag.	393
9.1. EL PERSONAL SANITARI	Pag.	393
9.1.1. EL GRAU DE COBERTURA SANITARIA	Pag.	393
9.1.2. PROPORCIONES ENTRE LES DIVERSES PROFESSIONS	Pag.	399
9.1.3. ELS SANITARIS DE MES PRESTIGI LOCAL	Pag.	402
9.1.4. LES NISSAGUES	Pag.	409
9.1.5. ALTRES ASPECTES D'INTERES	Pag.	413
9.2. LES CAUSES DE LA MORT	Pag.	414
9.2.1. LA MORT VIOLENTA	Pag.	414
9.2.2. LA MORT NATURAL SOSPITOSA	Pag.	426
9.2.3. LES MORT DIAGNOSTICADES I SENSE DIAGNOSTICAR	Pag.	436
9.2.4. LES MORT SENSE CAP MES INDICACIO	Pag.	453
9.2.5. LES AGULLES DE MORTALITAT	Pag.	455
9.2.6. LES EPIDEMIES	Pag.	463

9.3.	ASPECTES SOBRE ELS BAPTISMES	Pag. 464
9.3.1.	ELS BATEIGS DE NECESSITAT	Pag. 470
9.3.2.	DADES SOBRE MULTIPARITAT	Pag. 474
9.3.3.	ELS FILLS INCOGNITS O VENTURERS	Pag. 476
9.4.	COMENTARIS SOBRE MATRIMONIS	Pag. 479
9.5.	INTERPRETACIO DELS RESULTATS	Pag. 485
9.5.1.	EN RELACIO AL PERSONAL SANITARI	Pag. 485
9.5.2.	EN RELACIO A LA MORTALITAT (inclou gráfis)	Pag. 498
9.6.	LES RELACIONS AMB L'ENTORN SOCIAL	Pag. 495
9.6.1.	SITUACIO DEL TERRITORI EN EL PERIODE ESTUDIAT	Pag. 495
9.6.2.	LA PRESENCIA MILITAR	Pag. 497
9.7.	QUE HA APORTAT LA TESI	Pag. 499
10.	RESUM	Pag. 500
11.	CONCLUSIONS	Pag. 502
12.	BIBLIOGRAFIA	Pag. 526
12.1.	FONTS DOCUMENTALS	Pag. 528
12.2.	BIBLIOGRAFIA CRITICA	Pag. 529
13.	INDEX	
	VOLUM III	
14.	APENDIX (Taules de mortalitat S. XVII- XVIII)	Pag. 536

